

PRZEGLĄD BIBLIOGRAFICZNY WYDAWNICTW GOSPODARCZYCH

Rok VI

Styczeń — Luty 1952 r.

Zeszyt 1

KONSTITUCJA POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

Projekt Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, poddany ogólnonarodowej dyskusji, który po wniesieniu ewentualnych poprawek i uchwaleniu przez Sejm stanie się prawem, otwiera nową chlubną kartę w dziejach Polski. Długi jest poczet orędowników walki o postęp i wolność Narodu Polskiego począwszy od powstańców chłopskich wieku XVII i skończywszy na bojownikach Komuny Paryskiej. Polski zaś ruch robotniczy w bieżącym właśnie roku święci 70 rocznicę Wielkiego Proletariatu. Tradycje Wielkiego Proletariatu, SDKP i L, KPP i PPR przejęła Polska Zjednoczona Partia Robotnicza, pod której przewodem Naród Polski kroczy ku socjalizmowi.

Siedem lat Polski Ludowej dobitnie potwierdziło, że właśnie klasa robotnicza i jej Partia jest nosicielką i kontynuatorką najlepszych, najpiękniejszych kulturalnych tradycji naszej przeszłości narodowej, a zarazem siłą napędową dalszego rozkwitu kultury polskiej — narodowej w swej formie, socjalistycznej w swej treści.

„Nowa Konstytucja — stwierdził Prezydent RP, Bolesław Bierut — ma być ujętą w formę powszechnego prawa Wielką Kartą zwycięskich osiągnięć i utrwalonych na zawsze zdobyczy społecznych ludu pracującego, który stał się rzeczywistym gospodarzem swego kraju, jedynym wolnym twórcą losów narodu, gwarantem jego rosnącej siły, niezawodną ostoją jego wielkiej przyszłości“.

Na tych łamach należy specjalnie uwypuklić rolę nauki, która tylko w warunkach realizacji zasad socjalizmu, ściśle powiązana z potrzebami życia Narodu i z planami gospodarki narodowej, ma pełne możliwości rozwoju i postępu.

Tylko w warunkach realizacji zasad socjalizmu jest możliwy powszechny rozwój oświaty i udostępnienie dzieł kultury i sztuki szerokim warstwom Narodu, który nie tylko staje się konsumentem, ale i współtwórcą najcenniejszych dóbr duchowych. Mówi o tym projekt Konstytucji: „Obywatele Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej mają prawo do korzystania ze zdobyczy kultury i do twórczego udziału w rozwoju kultury narodowej“ (Rozdz. 7 art. 62).

Tylko w tych warunkach możliwe było zwycięskie zakończenie w ciągu zaledwie kilku lat wielkiej akcji walki z analfabetyzmem. Likwidacja analfabetyzmu, w wyniku której ponad milion analfabetów stał się

świadomymi swych praw i obowiązków obywatelami Polski Ludowej — jest dziełem o wiekopomnym znaczeniu.

Sięgnijmy do innych dziedzin. Liczba absolwentów szkół podstawowych osiągnęła w ubiegłym roku z górą 340 tys. wykazując nieustanny wzrost. Słuchaczy wyższych szkół mieliśmy w ubiegłym roku 125 tys. wobec 49 tys. przed wojną. Liczba absolwentów szkół wyższych wynosiła w ubiegłym roku około 21 tys. osób wykazując wzrost w porównaniu do roku poprzedniego prawie o 63%. Globalny nakład książek i broszur osiągnął pod koniec ubiegłego roku 108,8 mln. egzemplarzy w porównaniu z 23 mln. w roku 1937.

Nieustannie rozszerza się sieć bibliotek i punktów bibliotecznych, zarówno w miastach jak i na wsi.

„Książka — powiada Maksym Gorki — to źródło wiedzy, najważniejsza, najpożyteczniejsza broń kultury socjalistycznej“. Książka, broszura, czasopismo staje się niezbędną pomocą, nieodłącznym towarzyszem w codziennej pracy robotnika, chłopa i inteligenta pracującego, realizujących nasz wielki Plan 6-letni.

Należy sobie uświadomić, że projekt Konstytucji Rzeczypospolitej Ludowej jest dobitnym wyrazem naszych osiągnięć, zarówno na odcinku politycznym i społecznym jak i na gospodarczym i kulturalnym. Osiągnięcia te mamy do zawdzięczenia Rewolucji Październikowej, która umożliwiła rozkwit przodującej nauki radzieckiej będącej dla nas wzorem i przykładem.

Projekt Konstytucji w Rozdz. 7 art. 63 podkreśla rolę nauki w państwie rządzonym przez lud i realizującym idee socjalistyczne: „Polska Rzeczypospolita Ludowa dba o wszechstronny rozwój nauki, opartej na dorobku przodującej myśli ludzkiej i postępowej myśli polskiej — nauki w służbie narodu“.

Wszyscy weźmiemy masowy udział w ogólnonarodowej dyskusji nad projektem Konstytucji, dyskusji, która „przyczyni się — w myśl uchwały Komisji Konstytucyjnej — do wszechstronnego omówienia i przyswojenia przez miliony obywateli zasad nowej Konstytucji, która będzie wyrazem woli narodu i prawem najwyższym Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej“.

Od Redakcji:

O zadaniach bieżącej bibliografii nauk ekonomicznych

„W socjalizmie — i już teraz w okresie budownictwa podstaw socjalizmu — nauka ekonomiczna staje się składową częścią, koniecznym narzędziem kierowania procesami przebudowy społecznej, twórczym czynnikiem historii ludzkiej. Taka jest rola, jaką socjalizm wyznaczył nauce ekonomicznej i tym, którzy się jej poświęcają“. Tak w przemówieniu inauguracyjnym Ogólnopolskiego Zjazdu Ekonomistów Polskich określił prof. Oskar Lange zadania nauk ekonomicznych.

Te „narzędzia kierowania procesami przebudowy społecznej“ to nie tylko teoretyczne uogólnienia naszego doświadczenia, ale i wnioski praktyczne do zastosowania w naszej walce o budowę podstaw socjalizmu realizowanych przez Plan 6-letni. Dostarczają ich zarówno pracownicy naukowcy jak, i w większym jeszcze stopniu, liczni praktycy z różnych dziedzin naszego życia ekonomicznego.

Planowy rozwój naszej gospodarki powoduje konieczność oparcia się na nauce. Jest nią marksistowsko-leninowska teoria ekonomiczna, odsłaniająca prawa rozwoju produkcji socjalistycznej. Ona to jak klamra spina wszystkie nauki szczegółowe ekonomiczne, liczne ekonomiki, które w miarę rozwoju naszej gospodarki nabierają coraz większego znaczenia. Każdy też ekonomista w pracy na swoim odcinku opierać się musi na teorii. Z drugiej zaś strony teoretyk tylko opierając się na doświadczeniach, wypływających z praktyki, dać może swoje uogólnienia. Ścisła więź, istniejąca między teorią a praktyką, między ekonomią polityczną a ekonomikami stwarza konieczność współpracy i wzajemnej znajomości dorobku. Nie należy się przy tym ograniczać do dorobku polskiego; szczególnie cenny jest dorobek przodującej nauki radzieckiej, mającej za sobą doświadczenie przeszło trzydziestoletniego budownictwa socjalistycznego. Również ważne są dla nas doświadczenia krajów demokracji ludowych, budujących u siebie socjalizm; nie bez znaczenia są osiągnięcia postępowej nauki krajów kapitalistycznych. Żadne czasopismo ekonomiczne, ogólne czy branżowe, nie może ująć całości zagadnień interesujących danego specjalistę. Toteż artykuły na tematy ekonomiczne, nawet z jednej dziedziny, są rozrzucone po wielu publikacjach. Wynika to również z tego, że wiele zagadnień może być i jest rozpatrywanych z różnych punktów widzenia, interesuje wielu specjalistów, podchodzących do nich od strony własnych „branżowych“ zainteresowań.

Dialektyczne powiązanie nauk ekonomicznych, mnogość publikacji z zakresu nauk ekonomicznych i ich rozproszenie powodują konieczność istnienia należyście zorganizowanej bibliografii, która by ułatwiła i usprawniła pracę naukową i działalność praktyka. Jedynie bibliografia może bowiem zorientować pracownika naukowego w dotychczasowym dorobku każdej dziedziny nauki, pozwolić mu na dobór właściwej literatury, dać możliwość skorzystania z teoretycznych opracowań i praktycznych doświadczeń.

Ale bibliografia obsłużyć powinna nie tylko pracownika naukowego. W wyniku rewolucji kultu-

ralnej, która się u nas dokonytuje, powstaje nowy typ pracownika i robotnika — pracownika kulturalnego, umiejącego stosować naukę, rozumiejącego politykę Partii i Państwa i aktywnie wcielającego ją w życie. Temu też szczególnie należy pomóc w zorientowaniu się w twórczości naukowej przez poradnictwo (zarówno w formie ustnej jak i pisemnej) i dostarczenie właściwej bibliografii.

W zakresie propagandy nauki i jej osiągnięć oraz upowszechniania wymiany doświadczeń dużo jeszcze pozostaje do zrobienia. Wielkie zadanie przypada zarówno agitatorom i propagandystom, jak i bibliotekarzom. Należy im jednak dostarczyć odpowiedni materiał bibliograficzny i informacyjny. Jak dotychczas materiał ten nie tylko nie docierał do szerokich sfer, ale nawet, jak tego dowodzą fakty, do rąk tych, którzy mają zajmować się propagandą nauki i jej wyników, a więc do bibliotekarzy i nauczycieli. Toteż należyte rozpowszechnienie bibliografii, dotarcie jej do wszystkich placówek, szkół, świetlic, bibliotek itd. jest szczególnie ważne i istotne.

W związku z tym bibliograf zdać sobie powinien jasno sprawę z tego, czym powinna być bibliografia i jakie w Polsce Ludowej spełnia zadanie.

Błędne jest stanowisko tych bibliografów, którzy uważają, że przez sporządzenie możliwie najpełniejszych i najdokładniejszych wykazów publikacji z danego zakresu spełniają swoje obowiązki wobec nauki i gospodarstwa narodowego. Bibliograf nie może się ograniczyć do prostej rejestracji tytułów druków. Powinien zwrócić uwagę na treść książki czy artykułu podkreślając właśnie to, co jest ważne z punktu widzenia gospodarki narodowej, walki o pokój, walki przeciwko imperializmowi. Stąd najważniejszym zadaniem jest selekcja, krytyczna ocena treści publikacji i polecenie pracy właściwej, prawdziwie naukowej, a demaskowanie reakcyjnej, błędnej, idealistycznej. Praca bibliografja jest też pracą wysoce ideową, polityczną i partyjną, bo podporządkowaną sprawom budownictwa socjalistycznego i skierowaną na walkę z wrogimi ideologicznymi wpływami.

Partyjność bibliografii wyraża się nade wszystko w tym, że szczególna uwaga jest zwrócona na dzieła klasyków marksizmu-leninizmu. Bogactwo myśli zawartych w tych dziełach jest i pozostanie granitową podstawą nauk ekonomicznych. Ta skarbnica myśli nigdy nie będzie wyczerpana. Jednakże bibliografowie nasi do dzieł Marksa-Engelsa-Lenina-Stalina podchodzą nieraz w sposób formalistyczny: wysuwają co prawda ich dzieła na czoło wykazu bibliograficznego jednak nie troszczą się o wyjawienie treści dzieł, nie klasyfikują dalej prac klasyków w organicznym związku z innym materiałem i działami bibliografii uważając zapewne, że dzieła ich dostatecznie są znane i nie wymagają objaśnień i adnotacji. Toteż czytelnik szukając literatury do interesującego go zagadnienia, nie znajduje w odpowiednich działach bibliografii żadnych wskazań co do odpowiednich prac Marksa, Engelsa, Lenina i Stalina.

Takie stanowisko bibliografów jest błędne, gdyż daleko jest jeszcze nawet uczonym — specjalistom do doskonałej znajomości dzieł klasyków. Dalej wszechstronność i głębokość dzieł klasyków ujawnia się najlepiej wówczas właśnie, kiedy powstają nowe warunki i wylaniają się nowe problemy. Jest właśnie zadaniem bibliografa pogłębiać i rozszerzać naukę drogą propagandy marksizmu-leninizmu, tej podstawy nauk ekonomicznych i działalności praktycznej w zakresie budownictwa socjalistycznego.

Aktywna pomoc bibliografa w dziele rozpowszechniania i propagandy nauki i jej związku z praktyką winna się dalej wyrażać w żywym bezpośrednim reagowaniu na wszystkie aktualne problemy. Zapewne, twórcza praca bibliografa jest ograniczona — sprowadza się bowiem do wyboru, adnotacji i klasyfikacji materiału drukowanego. Jednak podkreślając w adnotacjach nowo wysunięte przez praktykę problemy, tworząc nowe działy w klasyfikacji, bibliograf może skutecznie kierować uwagę badacza i praktyka na aktualne zagadnienia i ściślej wiązać w ten sposób naukę z praktyką. Bibliograf powinien być czułym sejsmografem, wskazującym na wszystkie drgania, które zwiastują pojawienie się nowych problemów i zadań, stawianych naukom ekonomicznym.

Takie zadania stawia sobie Redakcja Przeglądu Bibliograficznego Wydawnictw Gospodarczych. Zadania te czasopismo zamierza osiągnąć nie tylko przez podawanie bieżącej adnotowanej bibliografii, w klasyfikacji dostosowanej do potrzeb ekonomisty,

ale również przez zamieszczanie co czas pewien retrospektywnych, krytycznych przeglądów literatury z najważniejszych dziedzin ekonomiki. Do tego celu wykorzystany będzie dział artykułów „Przeglądu”.

Wielką rolę w nauce i jej rozwoju odgrywa naukowa krytyka poglądów. Niestety, krytyka naukowa nie stoi jeszcze u nas na właściwym poziomie i nie spełnia swego zadania; nie wiele również prac podlega naukowej ocenie. Ale i te krytyki, które w naszej publicystyce ukazują się, wymagają starannej rejestracji i zwrócenia na nie uwagi czytelnika, aby mu pomóc we właściwej ocenie publikacji i ustrzec przed przyjmowaniem fałszywych lub niedostatecznie uzasadnionych poglądów. W Związku Radzieckim wydawana jest specjalna bibliografia recenzji. Nasz dorobek jest zbyt jeszcze niski, aby istniała potrzeba oddzielnego czasopisma.

Niemniej jednak, ze względu na ich znaczenie, krytyki i recenzje naukowe wymagają specjalnego uwzględnienia. W „Przeglądzie Bibliograficznym” zachowany jednak będzie nadal stosowany dotychczas zwyczaj umieszczania ich w odpowiednich działach rzeczowych.

Zdajemy sobie sprawę, że niełatwe są zadania stojące przed czasopismem bibliograficznym. Wypełnienie ich zależeć będzie od współpracy, pomocy i poparcia szerokiego grona ekonomistów, teoretyków i praktyków. Na tę współpracę, pomoc i poparcie liczy Redakcja „Przeglądu”.

KSAWERY ŚWIERKOWSKI

Jak korzystać z bibliografii

Wraz ze stale wzrastającą produkcją wydawniczą, zwłaszcza w okresie budowy podstaw socjalizmu, bibliografia staje się coraz bardziej potrzebna a nawet niezbędna w pracy każdego człowieka zajmującego się zagadnieniami społeczno-gospodarczymi.

Aby nie szukać przykładu daleko, uprzytomnijmy sobie, że urzędowy wykaz druków wydanych w Rzeczypospolitej Polskiej — „Przewodnik Bibliograficzny” za rok 1950 zarejestrował 6 408 pozycji. A więc w r. 1950 w Polsce każdego dnia roboczego ukazywało się przeciętnie nieomal 20 nowych druków zwartych (książek i broszur). Gdyby ktoś zajmował się wyłącznie ich przeglądaniem, to pilnie pracując miałby najwyżej dwadzieścia minut czasu na zaznajomienie się z każdą nowością wydawniczą. Nie miałby już czasu na czytanie, a pożytku z takiego zaznajomienia się byłoby też niewiele. Dodajmy, że produkcja piśmiennicza nie ogranicza się tylko do druków zwartych, że właściwy ruch umysłowy — wymiana doświadczeń na różnych odcinkach działalności ludzkiej — przejawia się przede wszystkim na łamach czasopism. Czasopism tych według „Dziennego spisu czasopism wychodzących w Polsce” w r. 1949 było 877.

Wybór w takiej gęstwinie słowa drukowanego tego, co nam może być przydatne, co należy

przeczytać jest niezmiernie trudny. I tu właśnie przychodzi czytelnikowi z pomocą bibliografia, która jest umiejętnością opisywania poszczególnych pozycji wydawniczych i sporządzenia z tych opisów zestawień piśmiennictwa. Opis bibliograficzny informuje nas: kto, pod jakim tytułem, gdzie i kiedy ogłosił pracę w postaci samoistnego druku. Dalszy ciąg opisu informuje o objętości druku i jego szacie graficznej (ilustracje, mapy, wykresy itp.) Gdy chodzi o prace drukowane w czasopismach bądź wydawnictwach zbiorowych, to opis bibliograficzny podaje: kto, pod jakim tytułem, w jakim wydawnictwie (czasopiśmie), w którym zeszytcie i na których stronnicach zamieścił daną pracę.

W publikacjach bibliograficznych często układają się opisy alfabetycznie. Wskutek tego, że tytuł nie zawsze należycie informuje czytelnika o treści, a układ alfabetyczny jest czysto formalny, często takie prace bibliograficzne są tylko materiałem do właściwych bibliografii. Zestawienia piśmiennictwa ułożone systematycznie znacznie lepiej informują o treści prac w nich wymienionych. Już sam przydział pracy do określonego działu, poddziału, rubryki czy grupy zawiera sam przez się informację.

Dążąc do coraz lepszego zorientowania czytelnika w gęstwinie piśmiennictwa bibliografowie nie poprzestają na opisach formalnych, lecz

coraz częściej uzupełniają je adnotacjami, to znaczy krótką notatką, która wyjaśnia bliżej treść czy temat pracy, sposób ujęcia, przeznaczenie czytelnicze itp. Drugim osiągnięciem współczesnym na polu bibliografii jest wysunięcie na pierwszy plan bibliografii specjalnych nie zaś, jak do niedawna, bibliografii ogólnej. Toteż w Polsce Ludowej obserwujemy prawdziwy rozkwit bieżących bibliografii specjalnych. Instytut Bibliograficzny w r. 1950 naliczył ich 60, z których zaledwie 9 ograniczyło się do opisów rejestracyjnych i układu alfabetycznego, 31 poprzedzając na opisach rejestracyjnych — dawało taki czy inny układ rzeczowy, a 20 miało opisy adnotowane i układ rzeczowy. W r. 1951 liczba bibliografii adnotowanych wzrosła.

Do tej ostatniej grupy, pretendującej do roli vademecum przeznaczonego dla naukowców i praktyków życia gospodarczego, należy również Przegląd Bibliograficzny Wydawnictw Gospodarczych. Czasopismo to dąży do doskonalenia metod opisu i układu. Co się zaś tyczy zawartości, to w r. 1950 „Przegląd Bibliograficzny“, poza rejestracją wydawnictw zwartych, dał możliwość ogólnego zaznajomienia się czytelników z treścią 150 czasopism polskich, 30 — radzieckich, 35 — krajów demokracji ludowych i 30 — krajów kapitalistycznych. Innymi słowy ułatwił on zainteresowanym systematyczne przeglądanie 245 czasopism w 9 językach.

Szczególną korzyść z „Przeglądu Bibliograficznego“ odnieść powinien bibliotekarz, który otrzymuje wskazówki jakimi wydawnictwami ma pomnożyć prowadzony przez siebie księgozbiór. Wycinki z „Przeglądu“ mogą mu służyć do sporządzania kartoteki piśmiennictwa zaleconego pracownikom danego zakładu pracy, do kartoteki zagadnieniowej itp. Wszystko zależy od pomysłowości bibliotekarza i potrzeb wyjąwianych przez jego czytelników.

Przypuszczając, że bibliotekarze lepiej lub gorzej radzą sobie z należytych wykorzystaniem materiału bibliograficznego zawartego w „Przeglądzie Bibliograficznym“ pragniemy podzielić się paroma praktycznymi uwagami z tymi, którzy śledzą postępy doświadczeń na odcinku ich zainteresowań fachowych i dążą do tego, by czytać planowo i celowo, czyli bez straty czasu.

Po otrzymaniu do rąk nowego zeszytu „Przeglądu Bibliograficznego“ przeglądamy oczywiście przede wszystkim ten dział czy poddział, który nam jest najbliższy, następnie przechodzimy do innych, stanowiących zainteresowania dalsze, uboczne, bądź w których spodziewamy się znaleźć piśmiennictwo nas obchodzące, a przez bibliografów z pewnych względów umieszczone nie w dziale „naszym“. Pozycje wybrane do przeczytania należy niezwłocznie zakreślić na marginesie kolorowym ołówkiem, oznaczyć ustalonym symbolem (np.: *pl* — planowanie, *w* — współzawodnictwo, *ust* — ustawodawstwo itp.; byle zawsze jednakowo) i podkreślić tytuł czasopisma. W celu ułatwienia sobie późniejszego wyszukiwania wybranych pozycji, można wypisać ich numery, ułożone

w grupy rzeczowe, na stronie tytułowej zeszytu. Tego rodzaju metoda wystarczy, gdy mamy szybki i bezpośredni dostęp do dobrze zaopatrzonego księgozbioru, a do czytania wybranych pozycji przystąpimy niezwłocznie.

Często jednak zmuszeni jesteśmy czytanie odłożyć na później lub pragniemy zrobić sobie notatkę bibliograficzną do późniejszego wykorzystania. Wówczas najlepiej jest interesujące nas pozycje wyciąć nożyczkami. Dla przechowywania zaś wycinków należy zaopatrzyć się w zwykłego formatu kopertę, byle z mocniejszego papieru i dobrze sklejoną. Na „kłapie“ koperty robimy napis „Do przeczytania“ lub wypisujemy temat naszych zainteresowań. Jeżeli koperty poświęcamy kilku poszczególnym zagadnieniom czy tematom, należy odpowiednie napisy na kłapie robić dwukrotnie — od zewnątrz i wewnątrz. Gdy liczba kopert zaczyna rosnąć, należy je dolnym brzegiem na szerokość centymetra przykleić do teczki układając od góry do dołu w ten sposób, by jedna zachodziła na drugą nieco więcej niż do połowy. Koperty przy tym muszą być ułożone tak, by napisy miały układ alfabetyczny od góry ku dołowi. Tak naklejone koperty są łatwo dostępne, notatki (wycinki) utrzymuje się w przejrzystym porządku, a teczka zabezpiecza przed rozsypaniem zawartości.

Po pewnym czasie, zależnie od naszych zainteresowań oraz uprawianej lektury, może się okazać i to nie wystarczające. Wtedy trzeba się zaopatrzyć w kartotekę. W tym celu należy nabyć zapas kartek z cienkiego kartonu lub grubszego papieru o wymiarze 75 na 125 mm, pewną liczbę kart rozdzielczych (wyższych od poprzednich : 85 lub 90 na 125 mm; lepiej kolorowych) i odpowiednie pudełko. Teraz — dla prowadzenia kartoteki — musimy zaopatrzyć się w dwa egzemplarze „Przeglądu Bibliograficznego“. Biblioteki zaś winny zaopatrzyć się w trzy egzemplarze: dwa przeznaczone są na wycinki, trzeci — na kompletowanie roczników i ewentualne sprawdzenie zrobionych wycinków. Dla uniknięcia omyłek w pracy zaczynamy od przekreślenia kolorowym ołówkiem w jednym egzemplarzu wszystkich szpalt na stronicach nieparzystych, a w drugim — na parzystych. W ten sposób każdy wycinek jest przekreślony po tej stronie, którą nalepiamy go na kartkę, co daje możliwość uniknięcia omyłek. U góry kart rozdzielczych wypisujemy tematy czy działy naszych zainteresowań, a za nimi gromadzimy kartki w układzie alfabetycznym. Kartki pozycji przeczytanych, z których pobiliśmy wyciągi znaczymy znakiem +, takie które przeczytaliśmy, a na razie nie są nam przydatne znaczymy znakiem O itp. Na odwrocie kartek możemy dopisywać swoje uwagi.

Kartoteka taka przyniesie nam dużo korzyści, zaoszczędzi wiele czasu, niepostrzeżenie stanie się niezbędną pomocą, niezawodnym doradcą i przewodnikiem przy opracowywaniu referatu, odczytu, artykułu a zabezpieczy nas przed przeoczeniem najnowszych prac wydanych w postaci druków zwartych czy też ogłoszonych w czasopismach.

I. MARKSIZM — LENINIZM

KLASYCY MARKSIZMU—LENINIZMU

1. * STALIN JOSIF WISSARIONOWICZ: **Dzieła**. Przekład z wydania rosyjskiego przygotowanego przez Instytut Marksa Engelsa Lenina przy KC WKP(b). T. 11: 1928 — marzec 1929, s. 394. T. 12: kwiecień 1929 — czerwiec 1930, s. 431, 1 nlb. T. 13: lipiec 1930 — styczeń 1934, s. 400. Warszawa 1951. K i W.

2. STALIN JOSIF WISSARIONOWICZ: **Postępujący kryzys kapitalizmu światowego, a sytuacja zewnętrzna ZSRR**. — Zesz. ekonom. Nowych Dróg. 1951, z. 3, str. 11—27.

Wyjątki ze sprawozdania Komitetu Centralnego na XVI Zjeździe WKP(b) z 27 czerwca 1930 r. Zaostrożenie się sprzeczności kapitalizmu. Przechodzenie kryzysu gospodarczego w kryzys polityczny.

3. * STALIN JOSIF WISSARIONOWICZ: **Powstanie zbrojne a nasza taktyka**. W. I. Lenin: Nauki powstania moskiewskiego. Wojna partyzancka. Warszawa 1951. K i W, s. 46, 2 nlb., Mała Biblioteczka Marksizmu — Leninizmu, nr 13. Materiały do studiowania historii WKP(b).

4. STALIN JOSIF WISSARIONOWICZ: **Zagadnienie zwycięstwa socjalizmu w poszczególnych krajach kapitalistycznych**. Zesz. ekonom. Nowych Dróg. 1951, str. 3 — 10.

Wyjątki z przemówienia końcowego na VII Plenum K. W. Międzynarodówki Komunistycznej z 13. XII. 1926 r. Uzasadnienie tezy o możliwości zwycięstwa socjalizmu w jednym kraju, będącej wynikiem leninowskiego prawa nierównomierności rozwoju ekon. i polit. państw w warunkach imperializmu.

5. * STALIN JOSIF WISSARIONOWICZ: **Zjazd Londyński Socjaldemokratycznej Partii Robotniczej Rosji**. Warszawa 1951. K i W, s. 39, 1 nlb. Mała Biblioteczka Marksizmu—Leninizmu, nr 16. Materiały do studiowania historii WKP(b).

PRACE O KLASYKACH MARKSIZMU—LENINIZMU

6. BERNAL J. D.: **Engels a nauka**. — Bernal J. D.: Wybór artykułów. Warszawa 1951. K i W, str. 70—81.

Engels jako przyrodnik. Dialektyczny pogląd Engelsa na naukę.

7. BISKUPSKI KAZIMIERZ: **Tom I Dzieł Józefa Stalina**. Państwo i Prawo. R. 6. 1951, nr 12, str. 849—873.

Omówienie polskiego przekładu t. I „Dzieł” (wydanego przez „Książkę i Wiedzę”), jego tematyki i treści. Znaczenie i aktualność prac Stalina z lat 1901—1907 dla zagadnień państwa i prawa.

8. GLASSER M.: **O metodzie pracy Karola Marksa**. — Zesz. ekonom. Nowych Dróg. 1951, z. 3, str. 248—252.

Tłumaczenie wyjątków z pracy Glassera pt. O metodzie pracy klasyków marksizmu-leninizmu. Moskwa 1931.

9. JUDIN P.: **Znaczenie prac J. Stalina o językoznawstwie dla rozwoju nauk społecznych**. — Zesz. filozof. Nowych Dróg. 1951, z. 6, str. 27—39.

Praca „Marksizm a zagadnienia językoznawstwa” rozwija szczegółowo marksistowską naukę o bazie i nadbudowie. Wykrycie prawidłowości dialektycz-

nej w rozwoju społeczeństwa socjalistycznego. Zagadnienie przejścia od socjalizmu do komunizmu.

10. * MEHRING FRANCISZEK: **Karol Marks**. Historia jego życia. Nakład II. Warszawa 1951. K i W, s. XXIX, 534, 4 nlb.

Jedna z najlepszych prac o Karolu Marksie. „Książka, która uczy kochać Marksa, która czyni nam go bliskim”. (wyj. z przedm. R. Werfla).

11. OELSSNER FRED: **Znaczenie prac tow. Stalina o językoznawstwie dla rozwoju nauki**. — Zesz. filozof. Nowych Dróg. 1951, z. 6, str. 95—124.

Skrót referatu wygł. w Berlinie, pośw. 1-ej rocznicy ukazania się prac Stalina o językoznawstwie. Znaczenie prac Stalina dla rozwoju językoznawstwa oraz dla nauk społecznych. Znaczenie twórczego marksizmu dla nauki niemieckiej.

12. TROFIMOW P. S.: **Woprosy matierialisticeskoj dialektyki i teorii poznanija w „Kapitale” K. Marksa**. — Woprosy dialekticeskowo matierializma. Moskwa 1951, Izd. Akad. Nauk SSSR, str. 81—116.

Zagadnienia dialektyki materialistycznej i teorii poznania w „Kapitale” K. Marksa.

Zob. poz. 24, 31—32, 35, 202, 217, 572, 581.

PRACE O MARKSIZMIE — LENINIZMIE

13. * ALEKSANDROW G. F.: **Wielka siła idei stalinowskich**. W rocznicę opublikowania prac J. W. Stalina o zagadnieniach językoznawstwa. Warszawa 1951. K i W, s. 19, 1 nlb.

Znaczenie prac J. W. Stalina o językoznawstwie dla wzbogacenia tez Marksa i Lenina.

14. BERNAL J. D.: **Materializm dialektyczny**. — Bernal J. D.: Wybór artykułów. Warszawa 1951. K i W, str. 47—69.

Zasadnicze elementy materializmu dialektycznego. Materializm dialektyczny przeciw materializmowi mechanistycznemu. Materializm a determinizm. Rola jednostki. Jedność teorii i praktyki.

15. BERNAL J. D.: **Sto lat marksizmu**. — Bernal J. D.: Wybór artykułów. Warszawa 1951. K i W, str. 9—46.

Filozofia Marksa i Engelsa w świetle nauki dnia dzisiejszego. Bankructwo filozofii burżuazyjnej. Charakter marksistowskiej metody materializmu dialektycznego. Marksizm a rewolucja w nauce.

16. * CARYCYN A.: **Materializm dialektyczny — filozoficzną podstawą naukowego światopoglądu proletariackiego**. Tłum. z jęz. ros. H. Waškowska. Warszawa 1951. K i W, s. 19, 1 nlb.

Popularny wykład materializmu dialektycznego.

17. * CORNU AUGUSTE: **Essai de critique marxiste**. Paris 1951. Edit. Sociales, s. 187.

Zbiór artykułów stanowiących zarys marksistowskiej krytyki filozofii idealistycznej w jej różnych przejawach. Marksistowska koncepcja moralności. Krytyka przejawów idealizmu w literaturze. Krytyka przedmarksowskiego socjalizmu i komunizmu utopijnego.

18. POSPIEŁOW P.: **Klasyczna praca tow. J. Stalina „Marksizm a zagadnienia językoznawstwa” — nowym wybitnym wkładem w naukę twórczego marksizmu.** — Zesz. filozof. Nowych Dróg. 1951, z. 6, str. 16—26.

19. *SIMONJAN E.: **Wybitny wkład do skarbicy marksizmu-leninizmu.** (W 45 rocznicę opublikowania serii artykułów J. W. Stalina „Anarchizm czy socjalizm?”). Warszawa 1951. KiW, s. 19, 1 nlb.

Doniosłość pracy J. W. Stalina pt. „Anarchizm czy socjalizm” polega na tym, że stanowi ona zakończenie rozprawy marksizmu z anarchizmem. W pracy tej Stalin ujawnia istotę marksistowskiej meto-

dy dialektycznej i jej olbrzymie znaczenie dla praktycznej działalności partii bolszewickiej.

20. * **Wielka siła idei leninizmu.** Zbiór artykułów. Przekład z wydania rosyjskiego przygotowanego przez Instytut Filozofii Akademii Nauk ZSRR. Warszawa 1951. KiW, s. 368.

Zbiór art. oświeclających poszczególne zagadnienia leninizmu i znaczenie idei leninizmu we współczesnych warunkach historycznych.

Zob. poz. 109.

II. EKONOMIA POLITYCZNA

ZAGADNIENIA OGÓLNE

21. BRUS WŁODZIMIERZ: **O stanie nauk ekonomicznych w Polsce.** — Stan i zadania nauk ekonomicznych w Polsce. Warszawa 1951. PWN, str. 15—58.

Syntetyczna ocena stanu nauk ekonomicznych w Polsce w okresie 1945—1950. Negatywna ocena bilansu działalności naukowych ośrodków ekonomicznych w latach 1945—1948. Przetom ideologiczny i wyparcie burżuazyjnej pseudonauki przez marksistowską ekonomię polityczną w okresie 1949—1950. Wskazania na przyszłość. Zadania stojące przed naukami ekonomicznymi w Polsce Ludowej.

22. **Czwarty kurs dla ekonomistów.** — Ekonomista. 1951, z. 3, str. 76—80.

Sprawozdanie z czterotygodniowego kursu dla ekonomistów zorganizowanego w VIII. 1951 r. przez Min. Szkół Wyższych i Nauki. Zadania kursu. Program. Udział profesorów radzieckich. Przebieg pracy na kursie. Osiągnięcia i doświadczenia. Błędy organizacyjne.

23. JĘDRYCHOWSKI STEFAN: **O zadaniach nauk ekonomicznych w Polsce w związku z Planem Sześcioletnim.** — Stan i zadania nauk ekonomicznych w Polsce. Warszawa 1951. PWN, str. 85—112.

Referat wygłoszony na Zjeździe Ekonomistów Polskich (drukowany w skrócie w Gosp. plan. 1951, z. 1) podaje wytyczne rozwoju i problematykę badań jakie przed naukami ekonomicznymi stawia Plan 6-letni. Zob. 1951, poz. 2159.

24. OSTROWITJANOW K.: **Znaczenie dla rozwoju nauk ekonomicznych prac towarzysza J. W. Stalina o językoznawstwie.** — Ekonomista. 1951, z. 3, str. 81—93.

Zob. 1951, poz. 3722.

25. * **Stan i zadania nauk ekonomicznych w Polsce.** Materiały Sekcji Nauk Ekonomicznych I Kongresu Nauki Polskiej. Warszawa 1951. PWN, s. 190, 2 nlb.

Zjazd Ekonomistów Polskich. Obrady plenarne Sekcji Nauk Ekonomicznych na Kongresie Nauki. Rezolucje. Zob. poz. 21, 23, 26.

HISTORIA MYŚLI EKONOMICZNEJ

26. GRODEK ANDRZEJ: **Stan i najważniejsze zadania historii myśli ekonomicznej w Polsce.** — Stan i zadania nauk ekonomicznych w Polsce. Warszawa 1951. PWN, str. 59—84.

Słabe zainteresowanie postępującą myślą ekonomiczną w Polsce. Zadania nauki polskiej w zakresie badań historii polskiej myśli ekonomicznej. Wytyczne badań. Wskazania metodologiczne.

27. KUZMINOW I.: **Keynes — ideolog imperialistycznej reakcji i wojny.** Bolszewik. R. 28. 1951, nr 19, str. 39—52.

Przebieg i skutki kryzysów gospodarczych w okresie międzywojennym w krajach kapit. Usiłowania Keynesa wyjaśnienia przyczyn tych kryzysów oraz sposobów rzekomo skutecznych dla opanowania sytuacji. Ostra krytyka tych usiłowań, zwłaszcza

programu regulowania zapotrzebowania ludności na środki spożycia przez państwo. Ekonomiczne podłoże pol. wojennej państw kapitalistycznych.

28. LIPiŃSKI EDWARD: **Kołątaj a teoria wartości.** — Ekonomista. 1951, z. 3, str. 52—64.

Teoria wartości w ujęciu fizjokratów. Różnice między poglądami fizjokratów a koncepcjami Kołątaja. Wpływ Gallianiego. Zaslugi Kołątaja i jego oryginalny wkład do rozwoju polskiej postępowej myśli ekonomicznej.

29. SADZIKOWSKI WIESŁAW: **Zagadnienia ekonomiczne w pracach Feliksa Dzierżyńskiego.** — Ekonomista. 1951, z. 3, str. 3—11.

Wkład Feliksa Dzierżyńskiego do teorii i praktyki budownictwa socjalistycznego. Wypowiedzi Dzierżyńskiego na tematy ekonomiczne świadczą o genialnym opanowaniu marksistowsko-leninowskiej teorii ekonomii politycznej. Do dziś nie straciły one swej aktualności, szczególnie dla krajów budujących socjalizm.

30. ZAWADZKI JÓZEF: **Spoleczno-ekonomiczne teorie prawicy socjalistycznej w służbie imperializmu amerykańskiego.** — Ekonomista. 1951, z. 4, str. 61—85.

Analiza i krytyka socjaldemokratyzmu jako kierunku politycznego i ideologicznego. Zakłamanie pseudosocjalistycznych teorii społ.-ekonomicznych pravicowych socjalistów zach.-europejskich. Socjaldemokratyzm — groźny wróg klasy robotniczej.

Zob. poz. 580.

EKONOMIA POLITYCZNA FORMACJI PRZEDKAPITALISTYCZNYCH

Zob. poz. 58, 68.

EKONOMIA POLITYCZNA KAPITALIZMU

31. CWIETKOW P.: **Wielkie dzieło Marksa.** — Zesz. ekonom. Nowych Dróg. 1951, z. 3, str. 214—232. Epokowe znaczenie „Kapitału”, jako podstawowego dzieła ekonomii politycznej kapitalizmu.

32. * DENIS HENRI: **La valeur.** Paris 1950. Edit. Sociales, s. 132, 3 nlb.

Zarys teorii wartości Karola Marksa. Prawo wartości i jego funkcja historyczna. Krytyka teorii burżuazyjnych (teorii użyteczności krańcowej, teorii Keynes'a i in.).

33. DOBROW M.: **Ob usilenii protiworieczij kapitalistczeskowo wosproizwodstwa w epochu obszczewo kρίζa kapitalizma.** Wopr. ekonom. 1951, nr 10, str. 90—107.

Prawa ekonomiczne w świetle teorii marksistowskiej. Rola wojen w systemie gosp. kapitalistycznej. Zanik tempa rozwoju w tych krajach. Sprzeczności wewnętrzne gosp. kapit.: bezrobocie i spadek stopy życia. Ucisk mas pracujących. Kryzysy gospodarcze.

34. * KOZŁOW G. A.: **Początki kapitalizmu. Produkcja towarowa. Pieniądz.** 2 wyd. Warszawa 1951. KiW, s. 166, 1 nlb. Biblioteka Ekonomiczna, nr 3.

Rozwój produkcji towarowej i narodziny kapitału przemysłowego. Kapitalizm, jako system produkcji towarowej. Towar i jego właściwości. Istota i funkcje pieniądza. Krytyka burżuazyjnych teorii pieniądza.

35. PASZKOW A.: **Dzieło W. I. Lenina „Rozwój kapitalizmu w Rosji“ i jego rola w nauce ekonomii.** Zesz. ekonom. Nowych Dróg. 1951, z. 3, str. 164—184.

Omówienie pracy Lenina „Rozwój kapitalizmu w Rosji“, która jest jednym z pierwszych pomników leninizmu w ekonomii politycznej. Praca stanowi wzór badań ustroju kapitalistycznego.

36. * **Wykłady z ekonomii politycznej.** (Tłum. E. Wąsowicz). Warszawa 1951. K i W, T. 2, s. 379, 5 nlb., T. 3, s. 496, 7 nlb., T. 4, s. 387, 4 nlb.

Tom II — Kozłow G.: Początki kapitalizmu. Produkcja towarowa. Pieniądz. A. Kuzniecowa: Kapitał i wartość dodatkowa. Konakow D.: Płaca robocza i dzień roboczy. Morozow A.: Akumulacja kapitału a zubożenie proletariatu. Tom III — Tokmałajew S. F.: Ruch okrężny i obrót kapitału. Ostrowitianow K. W.: Przeciętny zysk i cena produkcji. Tokmałajew S. F.: Kapitał handlowy i zysk handlowy. Kozłow G. A.: Kapitał pożyczkowy i kredyt. Ostrowitianow K. W.: Renta gruntowa a rozwój kapitalizmu w rolnictwie. Trachtenberg I. A.: Reprodukcyjność kapitalistyczna a kryzysy ekonomiczne. Tom IV — Leontiew L. A.: Imperializm jako monopolistyczne stadium kapitalizmu.

37. * **Wykłady z ekonomii politycznej.** Tłum. E. Wąsowicz. Warszawa 1951. K i W, T. I, s. 272, 2 nlb.; T. 2, s. 379, 5 nlb.; T. 3, s. 496, 7 nlb.; T. 4, s. 387, 4 nlb. Rec. Lipiński Edward.—*Ekonomista* 1951, z. 4, str. 108—112

Cenne wydawnictwo stanowiące lekturę uzupełniającą dla studiujących ekonomię polityczną kapitalizmu. Uwagi autora recenzji dot. zagadnienia poprawności tłumaczenia dzieł ekonom. na jęz. polski oraz poprawności język. i terminolog. polskich dzieł ekonom. Zob. 1951, poz. 5018.

Zob. poz. 2, 51, 69, 70.

EKONOMIA POLITYCZNA SOCJALIZMU

38. ARAKELIAN A.: **Rozrachunek gospodarczy i walka o lepsze wykorzystanie środków trwałych.** Tłum. Leopold Kędzierski z „Wopr. ekonom.“ 1951, nr 5. *Ekon. Org. Pracy.* R. 2. 1951, nr 11, str. 507—514.

Zob. 1951, poz. 3993.

39. GLEZERMAN G.: **Baza i nadbudowa w okresie przejścia od socjalizmu do komunizmu.** — Zesz. filozof. Nowych Dróg. 1951, z. 6, str. 77—94.

Przejście od socjalizmu do komunizmu wymaga umocnienia i dalszego rozwoju bazy i nadbudowy społeczeństwa socjalistycznego.

40. KOŁGANOW M.: **Własność społeczna — podstawa stosunków produkcji socjalizmu.** — *Ekonomista.* 1951, z. 3, str. 94—107.

Zob. 1951, poz. 3911.

41. KURSKIJ A.: **Woprosy balansu narodowo chozajstwa.** *Plan. choz.* 1951, nr 5, str. 10—25.

Warunki prawidłowej struktury produkcji materialnej. Struktura podziału wytworów wg rodzaju

i przeznaczenia. Zasady rozdziału wytworów na akumulację, reprodukcję i spożycie. Zasady podziału dochodu narodowego. Warunki reprodukcji rozszerzonej.

42. * PIETROSJAN K. A.: **Sowietskij metod industrializacji.** Moskwa 1951. Gos. Izd. Polit. Litier., s. 270, 2 nlb.

Klasyki marksizmu o konieczności stworzenia materialno-wytwórczej bazy socjalizmu. Uprzemysłowanie socjalistyczne jako prawo rozwoju gosp. socjal. Uprzemysłowanie kapitalistyczne a socjalistyczne. Źródła środków dla uprzemysłowania kraju. Tempo uprzemysłowania w ZSRR. Osiągnięcia ZSRR w zakresie uprzemysłowania.

43. POHORILLE MAKSYMILIAN: **O antagonistycznych i nieantagonistycznych sprzecznościach między miastem a wsią.** — *Nowe Drogi.* R. 5. 1951, nr 5, str. 54—73.

Idea hegemonii proletariatu jest nierozdzielnie złączona z ideą sojuszu robotniczo-chłopskiego. Likwidacja sprzeczności antagonistycznych między miastem a wsią nastąpi dzięki likwidacji elementów kapit. na wsi. Sprzeczności nieantagonistyczne między klasą robotniczą a chłopstwem zostaną zlikwidowane przez dobrowolne zrzeszenie się małych gospodarstw, powstawanie spółdzielni produkcyjnych, — przez przechodzenie na gospodarkę zespoloną. Znaczenie industrializacji socjalistycznej dla likwidacji występujących w okresie przejściowym sprzeczności między przemysłem socjalistycznym a drobnotowarową gosp. w rolnictwie. Jedność klasy robotniczej i chłopstwa góruje nad sprzecznościami. Soc. przebudowa rolnictwa jest jedyną drogą do przewyciężenia trudności związanych z dysproporcją między tempem rozwoju przemysłu a wydajnością i towarowością gosp. drobnotowarowej. Zadania partii na odcinku pracy na wsi.

44. * SAPOCIŃSKI T.: **Walka o obniżenie kosztów własnych produkcji.** Warszawa 1951. K i W, s. 31, 1 nlb.

Koszty zużycia środków produkcji. Zagadnienie robocizny. Współzawodnictwo pracy w walce o obniżkę kosztów własnych. Wytyczne planu 6-letniego.

45. * ZAWADZKI JÓZEF: **Od kapitalizmu do socjalizmu.** Warszawa 1951. Polgos, s. 86, 1 nlb. *Bibl. Budown. Socjalizmu.*

Zasadnicze zagadnienia okresu przejściowego od kapitalizmu do socjalizmu. Nierównomierny rozwój kapitalizmu. Możliwość zbudowania socjalizmu w jednym kraju. Istota rewolucji socjalistycznej. Okres przejściowy w ZSRR. Okres przejściowy w Polsce Ludowej Socjalistyczny system gospod. Stalinska charakterystyka ustroju socjalistycznego w ZSRR. Socjalizm niższą formą komunizmu.

46. ZAWADZKI JÓZEF: **W sprawie artykułu „O stosowaniu prawa wartości w polityce cen, płac i kosztów“.** — *Ekonomista.* 1951, z. 3, str. 36—45.

Autor wykazuje sprzeczności wewnętrzne i błędy w artykule M. Rakowskiego, zamieszczonym w 2 zeszytce „*Ekonomisty*“ 1951. Zob. 1951, poz. 3905.

Zob. poz. 4, 84—85, 87—88, 93—94, 107, 109, 116, 118, 306—09, 571.

III. HISTORIA

47. * ANTONOW S. I.: **Wlijanie stoliypinskoj agrarnoj reformy na izmienienija w sostawie raboczewo klasa.** (Po materiałom moskowskoj gubernii 1906—1913 gg). Izdat. MGI. 1951, s. 228. Rec. Gefter M. J. *Sowiet. kniga.* 1951, nr 10, str. 54—56.

Przebieg rozwarstwienia wsi podstołecznej po uwłaszczeniu. Emigracja zarobkowa. Struktura zawodowa imigrantów ze wsi. Rozwój tendencji kapitalistycznych wśród chłopów. Uwagi krytyczne o metodzie opracowania tematu oraz o wycyśkaniu dostępnych źródeł.

48. * ARCHANGIELSKIJ S. N.: **Oczerki po istorii promyslennoo proletariata Niżnego Nowgoroda i niżegorodskoj oblasti XVII—XIX ww.** Gorkij 1950 r., s. 320. Rec. Pogriebinskij A. P.: *Sowiet. kniga.* 1951, nr 11, str. 63—68.

Przedstawienie procesu formowania się proletariatu rosyjskiego w wieku XVII — XIX. Formy pracy i produkcji w rejonie Nowogrodu.

49. * BARANOWSKI BOHDAN: **Walka chłopów kurpiowskich z feudalnym uciskiem.** Warszawa 1951. LSW, s. 151, 3 nlb.

- Obraz społecznych dziejów Ziemi Kurpiowskiej w okresie od XVI do XVIII w. Oświecenie klasowej walki chłopów kurpiowskich ze szlachtą. Patriotyzm chłopów polskich w czasie walk ze Szwedami. Postępowa rola powstań chłopskich w historii narodu polskiego.
- 50.* FOSTER WILLIAM Z.: **Outline political history of the Americas**. New York 1951. Intern. Publishers, s. 668. Zarys historii Ameryki od okresu kolonialnego do chwili bieżącej. Analiza stosunków polit. i ekonom. na kontynencie amerykańskim. Stosunki społeczne. Rozwój i ekspansja imperializmu St. Zjedn. Rozkład wewnętrzny ustroju polit. i gosp. Ameryki Pn. Rozwój sił postępu w Ameryce.
- 51.* GIEROWSKI JÓZEF: **Kartki z rodowodu biedoty wiejskiej**. Warszawa 1951. LSW, s. 130, 2 nlb. Autor zajmuje się zagadnieniem specjalnej grupy społecznej tzw. „ludzi luźnych“. Praca stanowi ciekawą przyczynę do badań nad genezą proletariatu polskiego.
- 52.* GROSFELD LEON: **Państwo przedwrześniowe w służbie monopolu kapitalistycznych**. Warszawa 1951, K i W, s. 116, 3 nlb. Rola monopolu w Polsce kapitalistycznej. Zrastanie się państwowego aparatu z monopolami. Polityka wielkiego kapitału monopolistycznego krajowego i zagranicznego. Istotny sens „etatyzmu“. Skutki bezpośredniej działalności politycznej państwa.
- 53.* GRYNWASSER HIPOLIT: **Pisma**. Wrocław 1951. Oss. T. 1. Kodeks Napoleona i ruch włościan w Królestwie Polskim... Przywódcy i burzyciele włościan. s. 4 nlb., 280. T. 3. Sprawa włościanka w Królestwie Polskim w latach 1861 — 1862... s. 236. Reedycja cennych prac Hipolita Grynwassera jednego z nielicznych postępowych historyków polskich okresu dwudziestolecia. Prace poświęcone są kwestii agrarnej w Polsce porzobiorowej.
54. HOSZOWSKI STANISŁAW: **Dynamika rozwoju zaludnienia Polski w epoce feudalnej (X — XVIII w.)**. — Roczn. Dziejów Społ. Gosp. R. 13. 1951, str. 137 — 193. Znaczenie i metoda badań dynamiki rozwoju zaludnienia. Zarys hist. rozwoju zaludnienia Polski w epoce feudalnej. Ruch naturalny. Rodność, płodność, migracje. Wytyczne badań demograficzno-historycznych dawnej Polski.
- 55.* **Istorijsa SSSR**. Uczebnik dla 10 klasa sriedniej szkoły. Pod red. Pankratowej A. M.: Izd. 10 oje. Moskwa 1951. Cz. 3 Rec.: Gładkow I.: Za głubokoje i jarkoje oswieszczenie istorii socialsticeskowo stroitielstwa w SSSR. Wopr. ekonom. 1951, nr 11, str. 108—113. Krytyczne omówienie sposobu ujęcia w omawianym podręczniku zagadnień: rewolucja październikowa, partia bolszewicka, historia gospodarcza, budownictwo socjalistyczne.
- 56.* KAFENHAUZ B. B.: **Istorijsa chozjajstwa Diemidowych w XVIII — XIX ww**. Moskwa — Leningrad 1949. T. I. Rec. Poljanskij F.: Sieroznyje niedostatki w knigie po istorii russkoj manufaktury. Wopr. ekonom. 1951, nr 11, str. 121 — 123. Rola historii w kształtowaniu światopoglądu. Stan przemysłu rosyjskiego w ww. XVIII — XIX. Sytuacja robotników. Rozwój walki klasowej. Wpływ kapitału zagranicznego.
57. KORZEC PAWEŁ: **Z dziejów robotniczego miasta**. Warszawa 1951. Czyt. s. 73, 1 nlb. Wiedza Powszechna. Zarys historii Łodzi w latach 1815 — 1908. Rozwój przem. włókienniczego. Okres przedkapitalistyczny i wczesnokapitalistyczny. Przejście od manufaktury do fabryki. Przemysł wielkokapitalistyczny. Rozwój i położenie klasy robotniczej w okresie przem. wielkokapitalistycznego. Początek ruchu socjalistycznego w Łodzi. Łódź w latach reakcji 1906 — 1908.
- 58.* KUCZYŃSKI JÜRGEN: **Wirtschaftsgeschichtliche Vorlesungen**. Berlin 1951. Dietz Verlag. Bd. 1. Allgemeine Wirtschaftsgeschichte. Von der Urzeit bis zur sozialistischen Gesellschaft. s. 255, 1 nlb. Zarys powszechnej historii gosp. od epoki dzikości i barbarzyństwa do gospodarki socjalistycznej.
59. KULA WITOLD: **Stan i potrzeby badań nad demografią historyczną dawnej Polski (od początku XIX wieku)**. Roczniki Dziejów Społ. i Gosp. R. 13. 1951, str. 23 — 106. Geograficzne pojęcie Polski. Szczegółowa analiza stanu badań w zakresie demografii historycznej Polski. Analiza 5-ciu podstawowych opracowań. Materiały fragmentaryczne. Demografia hist. poszcz. miejscowości. Ruch ludności. Migracje. Ogólny obraz wzrostu zaludn. ziem polskich do pocz. XIX. wieku.
60. LAPTER K.: **Antypolska polityka imperializmu amerykańskiego w pierwszych latach II Rzeczypospolitej**. — Nowe Drogi. R. 5. 1951, str. 104 — 123. Artykuł demaskuje wrogi stosunek imperialistów amerykańskich do państwa polskiego. „Pomoc amerykańska“ dla Polski w okresie 1917 — 1920 miała na celu ratowanie ustroju kapitalistycznego zagrożonego przez Rewolucję Październikową.
61. ŁUCZAK CZESŁAW: **Poznańska ustawa antystrajkowa z 1785 r.** Roczniki Dziejów Społ. Gosp. R. 13. 1951, str. 199 — 212. Poznańska ustawa antystrajkowa z 1785 r. jako wyraz narastających w II poł. XVIII w. antagonizmów między majstrami a czeladnikami i terminatorami.
62. MAŁOWIST MARIAN: **W sprawie badań nad historią rzemiosła miejskiego w średniowiecznej Polsce**. — Roczniki Dziejów Społ. Gosp. R. 13. 1951, str. 1—20. Krytyka dotychczasowego stanu badań nad historią rzemiosła w Polsce średniowiecznej. Brak materiałów źródłowych. Problematyka zagadnienia. Wskazania kierunku przyszłych badań.
63. REYCHMAN JAN: **Zatarg handlowy polsko-turecki o handel wódką. XVIII w.** — Roczniki Dziejów Społ. Gosp. R. 13. 1951, str. 215 — 228. Rozwój handlu zagr. Polski w XVIII w. Klasowy charakter polityki ekonomicznej Polski. Obniżenie kosztów produkcji wódki przez przerzucenie ciężaru produkcji na chłopów pańszczyźnianego, jako bezpłatną siłę roboczą.
- 64.* **Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych**. R. 13. 1951. Poznań 1951. Pozn. Tow. Przyj. Nauk. s. VIII, 2 nlb., 463. Zob. poz. 54, 59, 61—63, 65, 66, 69, 73.
- 65.* ROŻKOWA M. K.: **Ekonomiczeskaja politika carskowo prawitielstwa na sriedniem wostokie we wtorej czetwerti XIX w. i russkaja burżuazija**. Moskwa 1949. Izd. Akad. Nauk. SSSR, s. 390. Rec. Wielopolski Alfred. — Roczniki Dziejów Społ. Gosp. R. 13. 1951, str. 391 — 396. Odcinek polityki gosp. caratu przejawiający się w dążeniu do opanowania rynków zbytu i surowca. Osiągnięcia handlu ros. w XIX w. Polityka celna. Ekspansja handlowa na rynki Środ. Azji. Konflikt między interesami burżuazji a polityką caratu.
66. RUSIŃSKI WŁADYSŁAW: **Potrzeby w zakresie wydawnictw źródłowych do historii gospodarczej Polski na tle dotychczasowego dorobku wydawniczego**. Roczniki Dziejów Społ. Gosp. R. 13. 1951, str. 111 — 134. Brak wydawnictw źródłowych historyczno-gospodarczych jest wynikiem niedoceniaenia badań na tym odcinku przez burżuazijną historiografię polską. Brak bibliografii wydania źródeł. Postulaty autora w zakresie wydawania materiałów źródłowych hist. gosp.

67.* RYMKOWSKA ANNA: **Działalność gospodarcza władz Królestwa Polskiego na terenie Łodzi przemysłowej w latach 1821 — 1831.** Łódź 1951. Ł T N, s. 254, plan. 3.

Przedstawienie roli czynnika rządowego w akcji uprzemysłowienia Królestwa Polskiego na przykładzie Łodzi. Zagadnienie finansowania łódzkiego przemysłu przez władze Królestwa.

68. **Sbornik dokumentów po socjalno-ekonomicznej historii Wizantii.** Moskwa 1951, s. 319. Rec. Zaborow M. A.: Izw. Akad. nauk SSSR. Sier. istor. i filosof. 1951, nr 5, str. 473 — 477.

Omówienie dokumentów zebranych w publikacji, a dotyczących dziejów ekonomiczno-społecznych Bizancjum, ich klasyfikacji i wartości dla współczesnej wiedzy ekonomicznej.

69.* SIEMIENOW W. F.: **Ogorażiwania i křiśćjanskie dwiżenija w Anglii XVI wieka.** Moskwa — Leningrad 1949. Ak. Nauk. SSSR. Institut Istorii, s. 369, 2 mapy. Rec. Podraza Antoni. — Roczniki Dziejów Społ. Gosp. R. 13. 1951, str. 361 — 366.

Praca Siemienowa jako komentarz historyczny do XXIV rozdz. Kapitału K. Marksa. Proces akumulacji pierwotnej, występujący szczególnie jaskrawo na przykładzie Anglii. Proces odradzania. Rewolucyjne ruchy chłopskie w Anglii w pierwszej połowie XVI w. Praca Siemienowa jako cenny materiał do poznania procesu powstania kapitalizmu w Anglii i charakterystyki rewolucyjnych ruchów chłopskich końcowej epoki feudalizmu.

70.* SERENI EMILIO: **Razwicie kapitalizma w itałjanskoj dieriewnie 1860 — 1900.** Pier. s. itał. S. M. Słobodskij. Moskwa 1951. Izd. Inostr. Lit. s. XXII, 2 nłb., 377, 3 nłb. Rec. Zawadzki J.: Rozwój kapitalizmu w rolnictwie włoskim. — Ekonomista. 1951, z. 3, str. 108 — 117.

Omówienie procesu powstawania oraz form rozwoju kapitalizmu w rolnictwie włoskim w 2-jej połowie

wie XIX w. Wyczerpujące sprawozdanie z pracy Sereniego podkreślające zalety i znaczenie dzieła, które, przy pomocy objętego materiału faktycznego, wykazuje słusność tez marksizmu-leninizmu, dotyczących powstania kapitalizmu.

71.* SMIRIN M. M.: **Reforma ludowa Tomazsa Münzera i wielka wojna chłopska.** Tłum. Aleksander Neyman. Warszawa 1951. PIW. Cz. 1, s. 320; Cz. 2, s. 358.

Podkreślenie społeczno-politycznego programu wojny ludowej i reformacji ludowej w Niemczech. Radykalna propaganda wśród oddziałów chłopskich. Otwarta wojna przeciw panom. Przyczyna niepowodzenia i klęski wojny chłopskiej.

72. TYROWICZ MARIAN: **Akcja strajkowa robotników krakowskich (1894 — 1912) w świetle statystyki urzędowej.** Ekonomista. 1951, z. 3, str. 65—75.

Przyczynki do zagadnienia historii klasy robotniczej w Polsce. Art. stanowi opracowanie archiwalnego materiału statystycznego pt. „Strajki w Krakowie w latach 1894—1912, opracowanego przez St. Markiewicza.

73. ZACZEK VACLAV: **Prace badawcze z zakresu dziejów gospodarczych i społecznych Czechosłowacji od roku 1938.** (Przegląd bibliograficzny). Roczniki Dziejów Społ. Gosp. R. 13. 1951, str. 231 — 295.

Szczegółowy przegląd piśmiennictwa czeskiego z zakresu historii gosp. i społ. Czechosłowacji. Materiał podzielony na 2 okresy: prace napisane w latach 1938—1945, oraz prace napisane po roku 1945. W obrębie grup zasadniczych układ zagadnieniowy.

Zob. poz. 34, 168, 376, 503, 523, 719, 759.

IV. GEOGRAFIA

74. BEREZOWSKI STANISŁAW: **Regionalizacja gospodarcza w Polsce Ludowej.** Życie gosp. R. 6. 1951, nr 23, str. 1268—1271.

Socjalistyczne pojęcie regionu gospodarczego. Zasady regionalizacji gosp. państw socjalistycznych. Zadania region. gosp. w planie 6-letnim. Elementy aktywizacji gospodarczej.

75. FLESZAR MIECZYŚLAW: **Wielkie budowle komunizmu a przeobrażenie środowiska geograficznego.** Ekonomista, 1951, z. 4, str. 22—38.

Znaczenie praktyki dla teorii — znaczenie Wielkich Budowli Komunizmu dla geografii. Niszczycielskie oddziaływanie społeczeństwa kapit. na środowisko geogr. Przekształcenie przyrody. Budowa komunizmu musi pociągnąć za sobą przebudowę środowiska geograficznego.

76.* **Geografia gospodarcza.** Opracował zespół katedry geografii ekonomicznej S. G. P. i S. Pod red. M. Fleszara. Warszawa 1951. PZWS, Cz. 1, s. 175, 1 nłb.; Cz. 2, s. 183, map. 4.

Cz. 1: Wstęp do nauki geografii gosp. Polityczna mapa świata. Podstawowe surowce świata. Stany Zjednoczone A. P. Wielka Brytania. Imperium Brytyjskie. Francja. Kraje Skandynawskie. Belgia. Holandia. Luksemburg. Afryka. Kraje Bliskiego Wschodu. Azja Płd. Wsch. Cz. 2: Związek Radziecki. Kraje demokr. lud. w Europie. Kraje demokracji ludowej w Azji.

77.* MILKOW F. N.: **Lesostiep' ruskkoj rawniny.** Moskwa 1950, s. 296. Rec. Solncew N. A.: Sowiet. kniga. 1911, nr 11, str. 32—38.

Elementy fizyczno-geograficzne krajobrazu wielkiej rosyjskiej równiny. Lokalizacja lasów i stepów w tym krajobrazie oraz ich rola w gospodarce narodowej. Przeobrażenie przyrody przez władze radzieckie.

78.* POKSZISZEWSKI W. W.: **Powolże.** Moskwa. 1951, s. 108. Rec. Frołow N. S.: Sowiet. kniga. 1951, nr 11, str. 39—41.

Charakterystyka gosp. i geogr. obszarów nadwołżańskich. Bogactwa naturalne. Ludność. Stan zagospodarowania. Uwagi krytyczne.

79. WITWER I.: **W sprawie wykorzystania bogactw naturalnych.** Nowe Czasy. 1951, nr 47, str. 4—8.

Bogactwa naturalne Francji. Nieudolne ich wyzyskiwanie w kapit. systemie gospodarczym.

80.* **Woprosy geografii.** Moskwa 1950. Geografiz. s. 356. Rec. Kuszewa E. N.: Sowiet. kniga. 1951, nr 9, str. 69—72. Izdatielstwo periodiceskoje. Sbornik statiej.

Historyczne ujęcie poszczególnych zagadnień z zakresu geografii. Zadania wiedzy geograf. Historyczny rozwój poszczególnych działów geografii: ludność, rolnictwo, przemysł, handel, komunikacja. Uwagi krytyczne.

Zob. poz. 93, 97, 99, 101, 103, 115, 125, 139, 144, 190, 199, 437.

V. BUDOWNICTWO SOCJALISTYCZNE

ZAGADNIENIA OGÓLNE

81. **FARBIEROW N. P.: Ekonomiczeskoje ustrojstwo, klasy, partii i narodnyj front w ewropejskich stranach narodnoj demokracji.** — Niekotoryje woprosy gosudarstwa i prawa stran narodnoj diemokratii Centralnoj i Jugo-Wostocznoj Ewropy. Moskwa 1951. Izd. Ak. nauk SSSR, str. 78—172.

Współistnienie 3 sektorów. Własność państwowa, tworzenie sektora socjalistycznego (przebieg upaństwowienia środków produkcji w poszcz. krajach dem. lud.). Planowanie gospodarstwa nar. Plany odbudowy i rozwój gosp. nar. w poszcz. krajach dem. lud. Klasowa struktura społeczna i walka klasowa. Błędy popełnione w poszcz. krajach na odcinku polityki rolnej. Sojusz robotniczo-rolniczy. Podtrzymywanie i inspirowanie wrogiej działalności ze strony anglo-amer. imperialistów. Przejsie kliki Tito do obozu nacjonalizmu burżuazyjnego w służbę imperializmu amerykańskiego. Kierownicza rola partii komunistycznych i robotniczych w dziele budownictwa socjalizmu w krajach demokracji ludowej.

82. **Die Erfüllung der Wirtschaftspläne in den Volkdemokratien.** Statis. Praxis. R. 6. 1951, nr 9, nlb.

Wskaźniki wykonania planu gosp. za I półrocze w Czechosłowacji — w zakresie przemysłu i obrotu towarowego — oraz wykonania planu w II kwartale 1951 w krajach: Polska, Węgry, Rumunia, Bułgaria — w zakresie przemysłu, obrotu towarowego i inwestycji.

83.* **KONSTANTINOW F.: Planowanie gospodarki narodowej w europejskich krajach demokracji ludowej.** Warszawa 1951. K i W, s. 22, 1 nlb. Kraje demokracji ludowej, nr 1.

Zarys historyczno-porównawczy gosp. planowej krajów dem. ludowej. Kraje dem. ludowej budują podstawy socjalizmu w oparciu o doświadczenia Związku Radzieckiego.

84. **MANKOWSKIJ B. S.: Suszcznost' ewropejskich narodno-diemokratycznych gosudarstw.** — Niekotoryje woprosy gosudarstwa i prawa stran narodnoj diemokratii Centralnoj i Jugo — Wostocznoj Ewropy. Moskwa 1951. Izd. Ak. Nauk. SSSR, str. 7—77

Demokracja ludowa jako forma państwa dyktatury proletariatu. Konieczność zniszczenia starego i stworzenia nowego aparatu państwowego. Funkcje państwa demokracji ludowej. Kierownicza rola partii komunistycznych i robotniczych Republika radziecka ludowa — nowa forma polityczna dyktatury proletariatu.

85. **MINC HILARY: Owocna współpraca wolnych narodów.** Życie gosp. R. 6. 1951, nr 20, str. 1098—1101.

Geneza sukcesów gospodarczych krajów dem. ludowej. Formy i zasady współpracy ekonomicznej oraz powiązania ekonomiki ZSRR i krajów dem. ludowej.

86. **Der sozialistische Sektor in den Nationalwirtschaften der europäischen Volkdemokratien.** Statist. Praxis. R. 6. 1951, nr 9, str. 163—165.

Liczby obrazujące udział kapitału zagr. w różnych gałęziach przemysłu polskiego w okresie międzywojennym. Zatrudnienie w przemyśle w r. 1948 w krajach Demokracji Ludowej. Polska — procentowy udział sektora uspołecznionego w latach 1946—1950 w przemyśle i rzemiośle, w handlu oraz w tworzeniu dochodu narodowego. Gospodarka rolz. spółdzielni produkcyjnych w Polsce i w innych krajach demokracji ludowej.

87. **Sukcesy budownictwa podstaw socjalizmu w krajach demokracji ludowej.** Życie gosp. R. 6. 1951, nr 23, str. 1304—1305.

Rozwój ekonomiki tych krajów na odcinku produkcji przemysłowej, rolnej i w obrocie towarowym.

88.* **Wybrane zagadnienia z gospodarki Krajów Demokracji Ludowej i NRD.** Tłum. z jęz. ros. Warszawa 1951. Polgos, s. 126, 1 nlb. Bibl. Budownictwa Socjalizmu, nr 8.

Cztery artykuły poświęcone zagadnieniom najbardziej istotnym dla gospodarki krajów demokracji ludowej. Socjalistyczne uprzemysłowienie. Nowy system gosp. finansowej. Walka o podniesienie stopy życiowej mas pracujących. Przeobrażenie społ.-gospodarcze. Socjalistyczna przebudowa wsi.

Zob. poz. 267, 281.

POLSKA

89.* **ANDRZEJEWSKI J.: Komitet powiatowy — kierownik polityczny i gospodarz swego terenu.** Stenogram wykładu. Warszawa 1951. Szkoła Partyjna KC PZPR Katedra Nauki o Partii i zagadnieniach organizacyjnych. s. 39, 3 nlb.

Komitet powiatowy jako polityczny gospodarz terenu. Formy kierowania pracą partyjną. Kontrola wykonania. Walka z wypaczeniami. Walka o bolszewicki styl pracy.

90. **ANIOLA JAN: Nowa Huta — podstawowa inwestycja planu 6-letniego.** Warszawa 1951. Czyt. s. 41, 2 nlb. Wiedza Powszechna, 822.

Popularny zarys historii powstania i budowy Nowej Huty — podstawowej inwestycji planu 6-letniego. Znaczenie Nowej Huty dla rozwoju gosp. Polski Ludowej.

91. **ANIOLA JAN: Pomoc ZSRR w realizacji zadań Planu 6-letniego.** Hutnik. R. 18. 1951, nr 11, str. 439—442.

Znaczenie planu 6-letniego i rola przemysłu. Umowa z ZSRR w sprawie dostaw inwestycyjnych i jej wykonanie. Pomoc ZSRR w zakresie hutnictwa w szczególności przy budowie Nowej Huty.

92.* **Chłop z robotnikiem przeciwko spekulantowi.** Warszawa 1951. K i W, s. 21, 1 nlb.

Zwzięcie omówienie referatu wicepremiera H. Minca, poświęconego trudnościom gospodarczym, ich przyczynom i sposobem walki z nimi. Zagadnienie umacniania sojuszu robotniczo-rolniczego.

93. **DZIEWOŃSKI KAZIMIERZ: Zmiany w rozmieszczeniu sił wytwórczych w Planie 6-letnim.** Życie gosp. R. 6. 1951, nr 23, str. 1271—1274.

Omówienie zasad regionalizacji gosp. Polski, wytyczonych w planie 6-letnim.

94. **FIEDLER FRANCISZEK: W przededniu historycznego aktu.** Nowe Drogi. R. 5. 1951, nr 5, str. 15—32.

W przełomowym dla Polski Ludowej okresie wcielania w życie wielkiego planu 6-letniego — planu budowy podstaw socjalizmu, naród polski przygotowuje swoją konstytucję. Konstytucja Polski Ludowej będzie wiernym odbiciem zdobyczy społeczno-politycznych polskich mas pracujących. Konstytucja będzie realizacją tego, o co walczyła polska klasa robotnicza.

95. **H. M.: Z frontów twórczej pokojowej pracy polskich mas pracujących.** Gosp. plan. R. 6. 1951, nr 10, str. 49—56.

Osiągnięcia ważniejszych gałęzi gosp. narodowej w r. 1951 (przemysł, rolnictwo, współzawodnictwo pracy, produkcja hodowlana, transport).

96.* ILCZUK TADEUSZ, SAR ADAM, SZEWCZYK WŁADYSŁAW: **Rozwój Polski Ludowej w Planie Sześcioletnim.** Warszawa 1951. LSW, s. 91, 4 nlb.

Polska Ludowa w walce o dalszy rozwój i postęp. Uprzemysłowienie Polski czołowym zadaniem Planu 6-letniego. Walka o wyższe formy gospodarki w rolnictwie Polska w obozie pokoju i postępu.

97. JAKUBCZAK J.: **Województwo warszawskie w planie 6-letnim.** Gosp. plan. R. 6. 1951, nr 10, str. 31—40.

Rozwój uprzemysłowienia rolnictwa, transportu, obrotu towarowego i gos. komunalnej.

98. **Komunikat Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego o wykonaniu narodowego planu gospodarczego w III kwartale 1951 r.** Gosp. plan. R. 6. 1951, nr 11, str. 6—8. Życie gosp. R. 6. 1951, nr 21, str. 1188—1190.

99. KRYŃSKI HENRYK: **Województwo gdańskie w Planie 6-letnim.** Życie gosp. R. 6. 1951, nr 23, str. 1277—1280.

Omówienie poszczeg. pozycji planu, zwłaszcza w zakresie rozwoju budownictwa przemysłowego, przem. okrętowego, floty handlowej, obrotu towarowego, przemysłu i rolnictwa.

100. LIPSKI TADEUSZ: **Poprzez wykorzystanie rezerw do pełnego planu.** Życie gosp. R. 6. 1951, nr 22, str. 1216—1219.

Omówienie komunikatu PKPG o wykonaniu Nar. Planu Gosp. za III kw. 1951 r, w gałęziach przemysłu nie realizujących planu.

101. LITTERER MIROSŁAWA: **Województwo koszalińskie w planie 6-letnim.** Gosp. plan. R. 6. 1951, nr 12, str. 30—34.

Przegląd planowego rozwoju województwa w dziedzinie rolnictwa, przemysłu, gosp. komunalnej, komunikacji i szkolnictwa.

102.* LITWIN JANUSZ: **A B C Planu Sześcioletniego.** Warszawa 1951. Czyt., s. 242, 2 nlb.

Pomysłowa i pożyteczna encyklopedia planu 6-letniego. Kilkadziesiąt art. omawiających podstawowe zagadnienia planu 6-letniego w układzie alfabetycznym według tematów od A (Aktywizacja zacofanych terenów) do Ż — (Żywnienie zbiorowe).

103. MALISZ BOLESŁAW: **Aktywizacja terenów nieuprzemysłowionych.** Życie gosp. R. 6. 1951, nr 23, str. 1274—1277.

Pojęcie i znaczenie aktywizacji gospodarczej. Ogólny zarys zagadnień związanych z aktywizacją. Kierunek rozwoju i przebudowy struktury gosp. przestrzennej, ustalony w planie 6-letnim. Aktywizacja gosp. woj.: białostockiego, lubelskiego i rzeszowskiego — na tle gospodarki całego kraju.

104. MATUSZEWSKI STEFAN: **U podstaw polsko-radzieckiej współpracy gospodarczej.** Życie gosp. R. 6. 1951, nr 20, str. 1101—1104.

Chronologiczny przegląd oraz ocena powojennych polsko-radzieckich umów gospodarczych.

105.* MINC HILARY: **Przyczyny obecnych trudności w zaopatrzeniu i środki walki z tymi trudnościami.** Warszawa 1951, K i W, s. 15, 1 nlb.

Zob. 1951, poz. 4919

106.* MORAWSKI Z., WEYROCH J.: **Nowa Huta.** Warszawa 1951. Polgos, s. 42, 2 nlb.

Znaczenie Nowej Huty dla gospodarki polskiej jako największej inwestycji planu 6-letniego.

107.* **Plat'let Narodnej Polski 1944 — 1949.** Priedistowiwie Bolesława Bieruta Pier. s polskowo (Pięć lat

Polski Ludowej 22.VII 1944 — 22.VII, 1949). Moskwa 1951, Izd. Inostrannoj Lit., s. 365, 2 nlb.

Do wyd. w jęz. ros. włączono art. Hilarego Minca o Planie 6-letnim rozwoju gospodarczego i zbudowania podstaw socjalizmu w Polsce (przedr. z czas. „O trwałą pokój, o demokrację ludową“ 1950, z dn. 28.VII.).

108. **Przed wykonaniem planu produkcyjnego 1951 r.** Życie gosp. R. 6. 1951, nr 20, str. 1131—1138.

Przedterminowe wykonanie planu. Obniżka kosztów własnych. „Obiektywne“ przyczyny niewykonania planu. Plany na r. 1952. Narady nad nowymi planami. Wydajność pracy. Nowe kadry. Zmiana w strukturze studiów. Rozbudowa wyższych uczelni technicznych. Wieczorowe szkoły inżynierskie. Mieszkania dla świata pracy.

109. RUSINEK KAZIMIERZ: **Leninizm jest niezwykłym.** (W siódmą rocznicę powstania Polski Ludowej). Prz. Zag. soc. R. 1. 1951, nr 1, str. 3—19.

Nauka historii. Przez likwidację socjal-demokratyzmu do likwidacji kapitalizmu. Na szlaku zwycięstw. Nowe osiągnięcia. Zdobyte Polski Ludowej. Osiągnięcia Min. Pracy i Op. Społ. Dwa światy. Związek Radziecki nadzieją ludzkości.

110. SIKORA MARIAN: **Wielkie budowle socjalizmu.** Życie gosp. R. 6. 1951, nr 24, str. 1319—1322.

Omówienie inwestycji planu 6-letniego (kombinatów hutniczych, chemicznych i włókien sztucznych).

111. SZAFRAN PAWEŁ: **Pomoc ZSRR w socjalistycznym uprzemysłowieniu Polski.** Życie gosp. R. 6. 1951, nr 20, str. 1105—1109.

112. SZOSTAKOWSKA ANNA: **Rozwój niektórych województw w Planie 6-letnim.** Życie gosp. R. 6. 1951, nr 23, str. 1297—1298.

Omówienie planowych inwestycji w przemyśle, budownictwie przemysłowym i mieszkaniowym, gosp. komunalnej — w woj.: białostockim, lubelskim i rzeszowskim.

Zob. pob. 74 434, 437, 463, 470, 489, 508.

ZWIĄZEK RADZIECKI

113. **Amierikanskije raboczije o Sowietkom Sejuzie.** 1951. Rec. Kuzmiczow P.: Profies. sojuzy. 1951, nr 10, str. 59—61.

Wypowiedzi uczestników delegacji robotniczej amerykańskich związków zawodowych o sytuacji gosp. i warunkach bytu w Zw. Radz. — na podstawie wrażeń z wycieczki w 1951 r.

114.* BADŹADZE J., KAKABADZE A., NUCUBIDZE A.: **Rozwój ekonomiki Gruzji Radzieckiej.** Tłum. E. Majewski. Warszawa 1951, K i W, s. 22, 2 nlb.

Zob. 1951 r. poz. 3789.

115. BIEDRINCEW K.: **Puti kompleksnowo razwitija chozjajstwa fierganskaj doliny.** Wopr. ekonom. 1951, nr 10, str. 18—25.

Zalecenia uzbekskiej Akademii Nauk dotyczące zastosowania skutecznych środków dla podniesienia rolnictwa i przemysłu miejscowego. Charakterystyka miejscowych bogactw naturalnych.

116. DIEBORIN G.: **Leninsko-stalinskaja wnieszniaja politika SSR — politika mira.** Wopr. ekonom. 1951, nr 11, str. 19—34.

Wytyczne radz. polityki gospodarczej i społecznej. Walka o sprawiedliwość społeczną i dobrobyt na drodze do komunizmu. Walka o pokój. Środki realizacji zadań polityki wewnętrznej ZSRR.

117.* GUBARIEW T. I.: **O stiranii klassowych granic miedziu raboczim klassom i krietstjanstwom w SSSR.** 1951, s. 152. Rec. Glesierman G. Je.: Sowiet. kniga. 1951, nr 11, str. 74—77.

Struktura klasowa społeczeństwa radzieckiego. Drogi zacierania różnic klasowych. Formy współżycia robotników i chłopów.

118. KOHLMEY GUENTHER: **Die Sowjetunion auf dem Wege zum Kommunismus**. Einheit. R. 6. 1951, nr 16, str. 1171—1183.

Stalin wskazuje ludziom radzieckim właściwą drogę do komunizmu. Pierwszoplanowe zadania gosp. ZSRR w marszu do komunizmu. Reorganizacja ustroju rolnego w kierunku tworzenia wielkich kolchozów i sowchozów. Planowe przeobrażanie przyrody. Międzynarodowe znaczenie budowy komunizmu w ZSRR.

119. **Komunikat o wykonaniu państwowego planu rozwoju gospodarki narodowej ZSRR za III kw. 1951 r.** Gosp. plan. R. 6. 1951, nr 11, str. 58.

120. KOWDA W. A.: **Bor'ba za przeobrażenie przyrody i zadaczi naukowej literatury**. Sowiet. kniga. 1951, nr 11, str. 3—12.

Przegląd publikacji radzieckich w zakresie planów wielkiej budowy wodnych oraz wyników realizacji tych planów. Uwagi krytyczne.

121. LAPTEW I.: **Likwidacja przeciwpołożności między gorodem i dieriewniej w SSSR i puti izżiwania razliczij między nimi**. Socjalist. sielsk. choz. R. 22. 1951, nr 10, str. 9—21. (Bolszewik, nr 15, 1951).

Uprzemysłowienie prac rolnych w ZSRR oraz celowość radzieckiego systemu kolchozowego w zakresie zacierania różnic między wsią i miastem. Przeciwwstawienie radzieckich metod w tym zakresie systemowi eksploatacji farmerów w St. Zjedn. i pogłębieniu sprzeczności między wsią i miastem.

122. MAŁYSZEW I.: **Nacjonalnyj dochod i jego ispolzowanie w SSSR i w kapitalistycznych stranach**. Bolszewik. R. 28. 1951, nr 22, str. 34—44.

Wyjaśnienie istoty dochodu narodowego i jego podziału. Podział dochodu narodowego w ZSSR. Wzrost tego dochodu w okresie władzy radzieckiej. Porównanie z krajami kapitalistycznymi.

123. **Moszczynj podjom ekonomiki Sowietkowo Sojuza**. Wniesz. torg. R. 21. 1951, nr 11, str. 1—9.

Wyniki wykonania radz. planu produkcji 1951 r. za 10 m-cy. Porównanie z ubiegłymi latami.

124. OMAROWSKIJ A.: **Tiechniczeskij progiess w narodnom choziajstwie SSSR w poslewojennyj pieriod**. Wopr. ekonom. 1951, nr 11, str. 35—49.

Rozwój elektryfikacji. Mechanizacja pracochłonnych i ciężkich robót. Automatyzacja procesów produkcyjnych. Chemizacja. Współpraca nauki z praktyką. Szkolenie kadr.

125. OPAKIJ L.: **Wielkie strojki komunizma i razmieszczenie proizwoditielnych sił SSSR**. Wopr. ekonom. 1951, nr 10, str. 5—17.

Doniosłość elektryfikacji kraju dla rozwoju gosp. narodowej. Plan lokalizacji nowych siłowni wodnych. Planowany rozdział zasobów energii elektrycznej uzyskiwanej z tych siłowni. Udział przemysłu, rolnictwa i transportu w tych zasobach. Charakterystyka planowanych kierunków pozycji przem. i rolniczej.

126. POLEWKA JÓZEF: **Drogi rozwoju gospodarczego ZSRR**. Hutnik. R. 18. 1951, nr 11, str. 342—346.

Porównanie sytuacji gosp. Rosji carskiej i ZSRR. Rozwój hutnictwa i przem. budowy maszyn. Zagadnienia energetyczne. Lokalizacja przemysłu. Bilans pierwszej powojennej pięciolatki i perspektywy na przyszłość.

127. SECOMSKI KAZIMIERZ: **Rozwój planowych inwestycji socjalizmu**. Gosp. plan. R. 6. 1951, nr 12, str. 2—9.

Omówienie założeń i wykonawstwa poszczególnych planów gosp. Związku Radz. począwszy od planu GOELRO.

128. **Sukcesy ekonomiki ZSRR**. Życie gosp. R. 6. 1951, nr 22, str. 1253—1254.

Omówienie komunikatu Centr. Urz. Statyst. o wykonaniu planu za III kw. 1951 r.

129. TOPONIEW A. W.: **Literatura o wielkich strojkach komunizma**. Sowiet. kniga. 1951, nr 9, str. 14 — 21.

Lokalizacja wielkich budowli wodnych na tle sytuacji gosp. oraz na tle przyrodniczych możliwości obszarów objętych tymi budowlami. Przegląd i usystematyzowanie publikacji poświęconych tym zagadnieniom.

130.* **Wielkie strojki Stalinskoj epoki**. Izd. 2, Dopolniennoje. Moskwa 1951. Gos. Izd. Polit. Litier., s. 142, 2 nlb., 2 mapy.

Tekst uchwał Rady ministrów ZSRR o przejściu na nowy system nawadniania w celu lepszego wyzyskania gruntów nawadnianych i udoskonalenia mechanizacji rolnictwa oraz o Wielkich Budowlach epoki stalinskiej. Omówienie znaczenia tych uchwał przez przedstawicieli rządu.

131. WINTIER A.: **Rol wielkich strojek komunizma w podjome proizwoditielnych sił SSSR**. Bolszewik. R. 28. 1951, nr 18, str. 21—32.

Rozwój radz. bazy energetycznej od 1920 r. Planowana lokalizacja rejonów produkcji przemysłowej i rolniczej w związku z wielkimi budowlami wodnymi. Stan i postęp prac nad tymi budowlami.

132. WINTIER A. W.: **Wielicestwiennyje sooruzienija stalinskoj epoki**. Sowiet. Kniga. 1951, nr 9, str. 3 — 13.

Powiązanie postanowień władz radz. dotyczących współczesnych wielkich budowli wodnych z założeniami planu GOELRO. Przewidywana wielkość i moc siłowni wodnych. Znaczenie racjonalnej gospodarki wodnej dla rolnictwa, przemysłu i transportu.

Zob. poz. 55, 75, 266, 488, 501, 572, 669—70, 673—74.

KRAJE DEMOKRACJI LUDOWEJ

133. BATURIN N., MIEDWIEDKOW JU.: **Razwicie ekonomiki Giermanskoj diemokratycznej rjespubliki**. Wniesz. torg. R. 21. 1951, nr 10, str. 10—17.

Wyniki wykonania planu 2-letniego NRD w zakresie przemysłu, rolnictwa i handlu. Trudności w utrzymywaniu normalnych stosunków gosp. z Niemcami Zach.

134. **Bericht der Staatlichen Plankommission der DDR über die Erfüllung des Volkswirtschaftsplanes 1951 im III Quartal**. Die Wirtschaft. R. 6. 1951, nr 43, str. 1—3.

Sprawozdanie Państwowej Komisji Planowania NRD z wykonania planu gosp. za III kwartał 1951.

135. BESCHNIDT F.: **Die grosse Kraftreserve für den Fünfjahrplan**. Arbeit u. Sozialfürsorge. R. 6. 1951, nr 20, str. 461.

Walter Ulbricht o wzroście stopy życiowej ludności NRD w planie 5-letnim. Liczby obrazujące wzrost zapotrzebowania na kadry fachowe oraz udział kobiet w ogólnym bilansie sił roboczych NRD w planie 5-letnim.

136. DOLANSKY J.: **Nowym způsobem pracovat — nowym způsobem rzdit**. Plan. Hosp. R. 4. 1951, nr 7, str. 441—466.

- Przemówienie przewodnic. czechosł. Państw. Urzędu Plan. na plenum KC KPCZ 6.X.1951. Aktualna sytuacja gospodarcza CZSR. Reorganizacja gospodarki narodowej.
- 137.* GRIGORIEW G.: **Rozwój pokojowej ekonomiki Niemieckiej Republiki Demokratycznej.** (Tłum. S. Halpern). Warszawa 1951. K i W, s. 22, 1 nlb. Zob. 1951 r., poz. 4939.
138. GROTEWOHL OTTO: **Zwei Jahre Deutsche Demokratische Republik.** Finanzwirtschaft. R. 5. 1951, nr 20, str. 337—339.
Bilans osiągnięć społecznych, politycznych, gospodarczych i kulturalnych NRD w ciągu jej 2-letniego istnienia.
- 139.* JAKIMOW A.: **Mongolska Republika Ludowa na drodze do socjalizmu.** Tłum. E. Drukierowa. Warszawa 1951. K i W, s. 19, 1 nlb. Kraje Demokracji Ludowej, nr 4.
Powstanie i etapy rozwoju Mongolskiej Republiki Ludowej. 5-letni plan gospodarczy Mong. Republiki Ludowej 1948—1952. Pomoc Związku Radzieckiego.
- 140.* KAO KANG: **Rozwój gospodarczy Chin Północno-Wschodnich.** Tłum. z wyd. franc. A. Liebfeld. Warszawa 1951. K i W, s. 51.
Znaczenie Chin Północno-Wschodnich dla całości kształtu gosp. Chin Ludowych. Odbudowa gosp. wyzwoleńców Chin Półn.-Wsch. w latach 1949—50.
141. KOLAR F.: **Jak burżuazie marzyła znarodnieni.** Tworba R. 20. 1951, nr 44, str. 1045—1046.
Walka reakcji czechosł. przeciw nacjonalizacji w latach 1945—1948.
142. KROTOWSKI BRONISŁAW: **Chińska gospodarka narodowa w rozwoju.** Życie gosp. R. 6. 1951, nr 20, str. 1140—1142.
Omówienie danych z lat 1949—50 w zakresie uprzemysłowienia kraju, produkcji dóbr konsumpcyjnych, rolnictwa, transportu, prac melioracyjnych, cen i współzawodnictwa pracy.
143. MASLENNIKOW M.: **Dwa goda kitajskiej narodnoj rjespubliki.** Wopr. ekonom. 1951, nr 11, str. 66—81.
Charakterystyka sytuacji polit. gosp. i społecznej Chin Ludowych po rewolucji. Pomoc radziecka. Reformy gosp. i społeczne. Osiągnięcia w latach 1949—1951.
- 144.* PETRI EDITH: **Węgry Ludowe.** Tłum. z franc. Aleksander Ewert. Warszawa 1951. Czyt. s. 98, 4 nlb., mapa 1.
Zarys geograficzny. Ludność. Przemysł. Inwestycje. Rolnictwo. Komunikacja. Handel. Stopa życiowa ludności. Szkolnictwo. Życie kulturalne. Ustrój.
145. **Pięcioletni plan rozwoju gospodarki narodowej NRD.** Życie gosp. R. 6. 1951, nr 23, str. 1306—1308.
Przegląd planowanych osiągnięć ważniejszych gałęzi gosp. narodowej NRD.
146. **Plan 5-letni rozwoju gospodarki albańskiej.** Życie gosp. R. 6. 1951, nr 20, str. 1139.
147. PUCZEK ZD.: **Uczme se z welkych staweb komunismu.** Plan. Hosp. R. 4. 1951, nr 6, str. 349—360.
Fakty i liczby. Wielkie budowle komunizmu i czechosłow. planowanie. Mobilizujący charakter wielkich budowli komun. i inicjatywa mas pracujących. Zgodność wewnętrzna i koordynacja planu.
- 148.* **Rumunske gospodarzke plany.** Tłum. z jęz. rumuńsk. Praha 1951. Knihovna Statn. Urzadu Planow. s. 268.
Artykuły Gheorgiu Deja i Morona Constantinescu o rozwoju rum. gospodarki narod., o problematyce i zadaniach planu 5-letniego.
149. SKŁADKOWSKIJ M.: **Ekonomiczeskie uspiew Kitajskoj narodnoj rjespubliki.** Wniesz. torg. R. 2. 1951, nr 10, str. 1—9.
Osiągnięcia Chińskiej Republiki Ludowej w zakresie przemysłu, handlu i rolnictwa. Reforma rolna. Rozwój gosp. w sektorze państwowy. Warunki bytu ludności pod rządami władzy ludowej. Charakterystyka porównawcza rynku wewn. i zagranicznego.
150. THALMANN HANS: **Wachsende Produktions-erfolge — wachsender Wohlstand.** Arbeit. R. 6. 1951, nr 10, str. 507—509.
Wzrastający dobrobyt następstwem rozwoju sił produkcyjnych. Nowe inwestycje, wzrost wydajności pracy i oszczędności materiałowe — warunkami wzrostu produkcji.
151. ULBRICHT WALTER: **Der Fünfjahrplan des friedlichen Aufbaus.** Arbeit. R. 5. 1951, nr 12, str. 592—595.
Podstawowe zadania planu 5-letniego NRD w liczbach. Rozrachunek gosp. środkiem obniżki kosztów. Wyraz sojuszu robotniczo-chłopskiego w planie 5-letnim. Współzawodnictwo podstawowym czynnikiem wzrostu produktywności pracy. Wzrost stopy życiowej. Podwyżka płac i umowy zbiorowe.
152. W. M.: **Plan 5-letni NRD narzędziem walki o zjednoczenie Niemiec.** Gosp. plan. R. 6. 1951, nr 11, str. 59—63.
Znaczenie i charakterystyka planu. Przegląd zadań planu w ważniejszych gałęziach gosp. narodowej.
153. W. M.: **Wykonanie planu gospodarczego NRD w I i II kwartale 1951 r.** Gosp. plan. R. 6. 1951, nr 10, str. 61—63.
154. W. M.: **Wykonanie rumuńskiego planu gospodarczego za I i II kw. 1951 r.** Gosp. plan. R. 6. 1951, nr 10, str. 63—67.
- 155.* **Zakon o 5-letem statnim narodohospodarzskem planu Bulharske Lidowe Republiki 1949—1953.** Praha 1951, s. 40.
Problematyka i zadania bułgarskiego planu 5-letniego.
156. **Zprawa o plnieni planu za I. pololetu 1951.** Plan. Hosp. R. 4. 1951, nr 6, str. 393—401.
Komunikat o realizacji planu gosp. CzSR za I półrocze 1951.
Zob. poz. 166, 180, 474.

VI. POLITYKA I GOSPODARKA ŚWIATOWA

- 157.* ALEKSIEJEW A.: **Lend-Lease — oręż agresywnego imperializmu amerykańskiego.** Tłum. D. Zaurman. Warszawa 1951. K i W, s. 23, 1 nlb.
Analiza polityki Lend-Leas'u w czasie 2 wojny światowej i wyjaśnienie jej rzeczywistej treści. Lend-lease jako oręż imperializmu amerykańskiego.
- 158.* BETTELHEIM CH.: **Dokąd prowadzi Anglię polityka gospodarcza Partii Pracy.** Tłum. M. Blusztajn. Warszawa 1951. K i W, s. 21, 2 nlb.
Na podstawie analizy budżetów państwowych Wielkiej Brytanii z lat 1950 i 1951 autor przedstawia opłakane skutki gospodarcze polityki zbrojeń prowadzonej przez rząd Partii Pracy
159. BIELAK STANISŁAW: **Przed realizacją planu Schumana.** Życie gosp. R. 6. 1951, nr 23, str. 1294—1296.
Produkcja węgla i stali we Francji i krajach Beneluxu. Tendencje zniżkowe cen węgla i stali. Zagrożenie gosp. Anglii, Francji, Włoch i państw

Beneluxu — skutkiem „planu“. Prawdziwe tendencje polityczne i gosp. „planu“.

160.* BREITKOPF A., GOŁĘBIEWSKI J.: **Monopole niemieckie — narzędzie imperialistycznej agresji Stanów Zjednoczonych Am. Płn. w Europie.** Warszawa 1951, PISM, s. 63, 1 nlb.

Powstanie i rozwój monopolu w Niemczech. Niemieckie monopole w walce o nowy podział świata. Alianci a niemieckie kartele i monopole. Agresywne plany monopolu amerykańskich. Strefa Niemiec Zach. domeną i bazą imperializmu amerykańskiego.

161. CLAUSEN FRITZ: **Die amerikanischen Herren im Westdeutschen Hause.** Finanzwirtschaft. R. 5. 1951, nr 19, str. 289—293.

Liczby obrazujące udział kapitału amer. we wszystkich gałęziach przemysłu zach.-niemieckiego. Jawne i ukryte formy opanowania rynku zach.-niemieckiego przez kapitał amerykański

162.* CZIŻOW K. J.: **Ekspansja ekonomiczna Stanów Zjednoczonych groźbą dla suwerenności państw.** Tłum. Ewa Gutermanowa. Warszawa 1951, K i W, s. 31, 1 nlb.

Zob. 1951 r. poz. 4355.

163. DUDINSKIJ I.: **Nowy tip międzynarodowych ekonomicznych relacji.** Bolszewik. R. 28, 1951, nr 22, str. 45—56.

Zasady socjalistycznej współpracy międzynarodowej w zakresie ekonomicznym. Celowość wymiany środków materialnych, usług i doświadczeń na przykładzie współzycia ZSRR i krajów demokracji ludowej. Egoistyczne pobudki w stosunkach gosp. między krajami kapitalistycznymi.

164. DWORKIN I.: **Zagniwanię i upadek ekonomiki Anglii.** Plan. choz. 1951, nr 5, str. 55—80.

Wyjaśnienie przyczyn pogorszenia warunków bytu i spadku produkcji w Anglii. Pasożytowanie wielkiego kapitału krajowego i amerykańskiego na gospodarce angielskiej. Skutki zębnej polityki rządu angielskiego.

165.* FOSTER Z. WILLIAM: **Zakąt mirowo kapitalizma.** Pieriewod s angl. Moskwa 1951, Izd. Inostrannoj Litier., s. 250, 2 nlb. Rec. Wołkow A.: Nowaja kniga o sowriemiennom kapitalizmie. Wopr. ekonom. 1951, nr 10, str. 118—122.

Rozkład kapitalizmu światowego. Rozwój socjalizmu na świecie. Wzrost reakcji w St. Zjedn., gdzie kapitalizm przybiera coraz to bardziej agresywny, ujarzmiający inne kraje charakter. Wzrost rewolucyjności amer. klasy robotniczej. Zwyrrodnienie międzynarodowej socjaldemokracji. Rozwój ruchu komunistycznego i walka komunistów o pokój i wolność ludów. Socjalizm wytrzymuje próbę życia Narodziny człowieka socjalistycznego. (Do przekł. ros. dodano rozdz. traktujący o froncie narodowym i o demokracji ludowej). Rec. podkreśla ocenę osiągnięć gosp. ZSRR i krajów dem. lud. dokonaną przez publicystę kapitalistycznego.

166.* HIRSZOWICZ A.: **Demokratyczna republika Wietnamu.** Warszawa 1951. Czyt., s. 78, 1 nlb. Wiedza Powszechna, nr 832.

Dane geograficzne. Gospodarka kraju. Ruch narodowo-wyzwoleńczy, walka z Japonią i utworzenie Demokratycznej Republiki Wietnamu. Interwencja francuska. Ekspansja imperializmu amerykańskiego w Wietnamie. Rewolucyjna demokracja w Wietnamie walczy o wyzwolenie narodowe.

167. K. S.: **Europa Zachodnia w impasie gospodarczym.** Życie gosp. R. 6. 1951, nr 21, str. 1201—1205.

Spadek stopy życiowej ludności Francji i ogólny wzrost cen jako skutki polityki zbrojeń. Walka

klasy robotniczej. Deficyt węglowy i kryzys produkcji energii elektr. w europejskich krajach zmarshallizowanych

168.* KONDRACKI A., DZIĘCIOŁOWSKI J.: **Koncerny i kartele niemieckie.** Warszawa 1951. Czyt., s. 47, 2 nlb.

Pojęcie monopolu. Powstanie niemieckiego kapitału monopolist. Monopole niemieckie w rozwoju historycznym. Międzynarodowy kapitał monopolistyczny organizuje sprzysiężenie antyradyckie. Druga wojna światowa. Zniszczenie potęgi kapit. monopolistycznego w Niemczech Zach. Strefy Niemiec Wsch. i odradzający się imperializm niemiecki.

169. KROTOWSKI BRONISŁAW: **Koszty militaryzacji gospodarki USA.** Życie gosp. R. 6. 1951, nr 22, str. 1255—1258.

Militarny charakter rozbudowy produkcji przem. USA w r. 1950 i 1951. Wzrost ciężarów podatkowych i kosztów utrzymania ludności.

170.* **Kryzys gospodarczy i „Zimna wojna“.** Zbiór materiałów pod red. J. S. Allena i in.: Tłum. z ang. Liliana Siedlecka. Warszawa 1951. Czyt. s. 150, 2 nlb.

Trumanowska „gospodarka kierowana“ a niebezpieczeństwo wojny. Pozycja St. Zjedn. w świecie a kryzys gospodarczy. Rozwój kryzysu w St. Zjedn. „Zimna wojna“ a rynki zagraniczne. Warunki bytu ludności. Kryzys w rolnictwie. Gosp. wojenna a rządząca oligarchia.

171.* KUCZYŃSKI JÜRGEN: **Kolonizacja i remilitaryzacja Niemiec Zachodnich.** Warszawa 1951. K i W, s. 89, 2 nlb.

Kolonizacja i remilitaryzacja gosp. Niemiec Zach. jako jeden z przejawów ogólnego kryzysu kapitalizmu i agresywnej walki amer. kapitału monopolistycznego przeciw siłom pokoju. Ogólna sytuacja gosp. Niemiec Zach. Pauperyzacja klasy robotn.

172. ŁYCHOWSKI TADEUSZ: **Przed międzynarodową konferencją ekonomiczną.** Gosp. plan R.6. 1951, nr 12, str. 10—18.

Cel i zadania Międzynar. Konferencji Ekon. mającej się odbyć w Moskwie, w dniach 3-10.IV.1952. Bezpośredni wpływ obrotów zagran. dwóch różnych systemów gosp. i spól na poziom życia szerokich mas ludności. Obecny podział świata na dwa systemy nie powiązane ze sobą szerszymi stosunkami ekonom. i jego wpływ na interesy gospodarstw narodowych. Analiza wewnętrznej gosp. St. Zjedn., Anglii i Francji Korzyści mogące wypłynąć z ożywienia i uregulowania obrotów zagr. pomiędzy krajami socjalistycznymi a kapitalistycznymi.

173. **Metody anglo-irańskiego imperializmu w Iranie.** Życie gosp. R. 6.1951, nr 21, str. 1202—1205.

Wpływ rabunkowej gospodarki AIOC na stałe obniżanie stopy życiowej ludności Iranu.

174.* MEYER HERSCHEL D.: **Czy nicunikiwna jest zagłada Ameryki?** Tłum. I. Dewitz i E. Kusz. Warszawa 1951, K i W s. 224, 4 nlb.

Tłumaczenie pracy postępowego publicysty amer. wydanej w Nowym Yorku w r. 1949 pt. „Must we perish? The logic of 20 th century barbarism“. Autor stawia sobie za zadanie zdemaskowanie agresywnej polityki podlegaczy wojennych i ich kłamliwej propagandy. Książka Meyera jest istotnym wkładem w dzieło walki o pokój i demokrację.

175.* MICHAJŁOW B.: **Agientura Uołł — Strita w kongriessie proizwodstwiennych profsojuzow SSZA.** Moskwa 1951, s. 136. Rec. Kaniewskij B. P.: Sowiet kniga. 1951, nr 11, str. 71—74.

Drugi rozwój związków zawodowych w St. Zjedn. w l. 1930—1949. Sprzedajne obyczaje przywódców

związkowych. Stopień opanowania ruchu związkowego i interesów robotniczych przez kapitalistów.

176. **MONMOUSSEAU GASTON: Gemeinsamer Kampf der französischen und deutschen Arbeiterklasse gegen den gemeinsamen Feind.** Arbeit. R. 5. 1951, nr 11, str. 537—538.

Plany wojenne St. Zjedn. i ich agentów łączą proletariat niemiecki i francuski we wspólnej walce o pokój.

177. **NM: Głód węgla w Europie Zachodniej.** Życie gosp. R. 6. 1951, nr 20, str. 1142—1144.

Dane dotyczące produkcji węgla w Brytanii, Niemiec Zach., Francji, Zagł. Saary, Belgii i Holandii — w latach 1937, 1949—1951. Potrzeby konsumpcji. Import węgla amerykańskiego i jego wpływ na kształtowanie się cen węgla w Europie Zach.

178.* **Narody Latinskiej Ameryki w borbie protiw amierikansko imperializma.** Sbornik statiej. Moskwa 1951. Izd. Akad. Nauk SSSR, s. 460 4 nlb

Ekonomiczna ekspansja imperializmu USA w Ameryce Łac. Panamerykanizm jako narzędzie polityki imperialistycznej St. Zjedn. Położenie klasy robotniczej i chłopstwa w krajach Ameryki Łac. Walka narodów Ameryki Łac. przeciw zakusom imperialistów i rodzimej reakcji.

179. **ST.: Niemcy Zachodnie kolonią amerykańskiego imperializmu.** Życie gosp. R. 6. 1951, nr 20, str. 1144—1147.

Cele i drogi imperialistycznej gosp. USA w stosunku do Niemiec Zach. Produkcja wojenna. Handel zagraniczny. Zyski monopolistycznego kapitału. Ubożenie mas pracujących. Odrodzenie imperializmu. Walka klasy robotniczej.

180. **NIKITIN T.: Uspiechi diemokraticzeskowo strotielstwa w rjespublikie Vietnam.** Wopr. ekonom. 1951, nr 11, str. 96—107.

Przebieg walki narodu wietnamskiego z inwazją wojskową i gosp. krajów kapitalistycznych. Postępowe reformy gosp. i społeczne na terenach wyzwolonych. Współpraca Vietnamu z ZSRR i Chinami Lud.

181. **NORDEN ALBERT: Westdeutsche Finanzoligarchen.** Einheit R. 6. 1951, nr 17, str. 1235—1245.

Rodowód nowej oligarchii zachodnio-niemieckiej. Publikacje „Białej Księgi“ dowodami zbrodniczej przeszłości potentatów finansowych Niemiec Zach. Finansjera zach.-niemiecka w służbie anglo-amerykańskiego kapitalizmu.

182. **O rozwój międzynarodowej współpracy gospodarczej.** Gosp. plan. R. 6. 1951, nr 10, str. 2—6.

Założ. radz. powojennego programu w sprawie zapewnienia długotrwałego i nienaruszalnego pokoju. Działalność Zw. Radz. w ONZ. Rozbudowa zbrojeń w państwach kapit. i ich wpływ ujemny na rozwój swobodnej wymiany światowej. Neofaszyzm gospodarczy USA. Założenia międzynarodowej konferencji gospodarczej mającej się odbyć w roku przyszłym w Moskwie.

183.* **Położenie mas pracujących w krajach kapitalistycznych.** Tłum. St. Tomaszewski. Warszawa 1951. Polgos, s. 96, 1 nlb.

Zbiór artykułów druk. w radz. czasop. Woprosy ekonomiki. Zawiera: Grigoriew G.: Pauperyzacja klasy robotn. w Zach. Niemczech. Szparliński W.: Obniżenie się poziomu życia klasy robotn. St. Zjedn. A. P., Lissowski P.: Rozwój ruchu chłopskiego we Włoszech, Danilewicz M.: Walka chłopów krajów Ameryki Łac. przeciwko uciskowi imperialist i feudalnej reakcji.

184. **Promyszlennyje monopoliu Italii.** Sokr. perewod s ital. Wstupit. statija P. Lisowskowo. Moskwa 1951. Izd. Inostrannoj Litier. s. 206, 3 nlb., 2 tabl.

Koncentracja kapitału finansowego. Włoskie spółki akcyjne i ich struktura.

185. **PUCZIK E.: Militarizacija ekonomiki Italii.** Wniesz. torg. R. 21. 1951, nr 10, str. 34—37.

Charakterystyka rozwoju produkcji ważniejszych przedś. przemysłowych we Włoszech. Wzrost krajowych i zagr. zamówień wojennych, Spadek produkcji art. codziennej potrzeby.

186. **RUBINSZTEJN M.: Wo czto obchoditsja narodam gonka woorużenij w kapitalisticeskich stranach.** Wopr. ekonom. 1951, nr. 10, str. 46—62.

Podłoże polityczne wyścigu zbrojeń w krajach kapitalistycznych. Przegląd wydań w zbrojenia w USA i krajach satelickich, Rozmiary i odbudowa strat wojennych Związku Radz. i krajów dem. lud. Obciążenia ludności krajów kapitalistycznych na cele wojenne. Znaczenie akcji obrońców pokoju.

187. **S N.: Z przebiegu realizacji planu Schumana.** Gosp. plan. R. 6. 1951, nr 10, str. 59—61.

Wzrost wpływów i znaczenia monopoli USA i Niemiec Zach. — skutkiem realizacji planu.

188. **SIEMIN D.: Kapitalowłożenija SSZA-orudie zakabalenija Kanady.** Wopr. ekonom. 1951, nr 10, str. 77—89.

Wzrost wpływów kapitału obcego na gosp. narodową Kanady. Zgubne skutki hegemonii kapitału amerykańskiego. Eksport kapitału.

189.* **SINGH B.: Prodoslowtiennaja problema Indii.** Sokraszcz. pierewod s ang. i prediślowije M. G. Solowjowej (tyt. oryg. „Population and food planning in India”), Moskwa 1951, Izd. Inostrannoj Litier., str. 173, 3 nlb.

Kłeski głodu w tak bogatym kraju jak Indie — jako wynik ucisku kolonialnego wynik panowania imperializmu brytyjskiego.

190.* **SŁAWIŃSKI WITOLD, DZIUBIŃSKI JERZY: Światowe rynki towarowe.** T. I. Kraje Bliskiego Wschodu i Południowej Azji. Warszawa 1951, Polgos, s. 288, 1 nlb.

Charakterystyka ogólna rynków Wschodu (tło społeczno-polityczne, charakterystyka gospodarcza). Monografie poszczeg. krajów (Turcja, Cypr, Syria i Liban, Izrael, Transjordania, Egipt, Półwysep Arabski, Irak, Iran, Afganistan, Pakistan, Indie Cejlon, Burma, Sjam, Malaje, Vietnam i Indochiny, Indonezja, Filipiny, Hong-Kong) obejmują wiadomości ogólne (warunki gosp., demograficzne i społ.-polityczne), strukturę gosp. kraju i handel zagr. z uwzględnieniem ogólnych przepisów reglamentacyjnych.

191.* **SCHAFFER GORDON: Die Lage in England nach den Wahlen.** Arbeit. R. 5. 1951, nr 12, str. 616—619.

Wpływ kryzysu gosp. na politykę zagraniczną Anglii. Przyczyny kryzysu gosp. i jego wpływ na stosunki wewnętrzne kraju.

192. **Streik - Arbeitslosigkeit - Wohnungselend.** Informationsdienst DDR. R. 1. 1951, nr 8, str. 50—52.

Strajki i bezrobocie w Niemczech Zach. Brak troski państwa o budownictwo mieszkaniowe — budowa koszar zamiast mieszkań.

193. **SUSLIN P.: Rurskie monopoliu — glawnaja opora amierikansko imperializma w Zapadnoj Ewropie.** Wniesz. torg. R. 21. 1951, nr 10, str. 18—26.

Udział Ruhry w produkcji przemysłowej Niemiec. Struktura własności zakładów przemysłowych. Charakterystyka ważniejszych monopoli, ich zyski. Udział kapitału zagr. w eksploatacji naturalnych bogactw Ruhry.

194. SUSZCZENKO W.: **Militarizacja ekonomiki SSZA**. Wniesz. torg. R. 21. 1951, nr 11, str. 24—35.

Udział wydatków na cele wojenne w budżecie St. Zjedn. w 1951—1952 r. Zyski monopoli kapitalistycznych z przemysłu zbrojeniowego. Pogorszenie warunków życia robotników.

195.* SZKADARIEWICZ I.: **Amerikanskije imperialisty — zlejszije wragi mira, diemokratii i socjalizma**. Moskwa 1951. Gos. Izd. Polit. Litier. s. 126, 2 nlb.

Podział świata na dwa obozy: obóz pokoju, demokracji i socjalizmu na czele z ZSRR i obóz imperializmu, wojny. Imperializm na obecnym etapie. Polityka St. Zjedn. Maskowanie polityki zagr. hasłami kosmopolitycznymi. Prawicowi socjaliści w służbie imperializmu. Wzrost potęgi i rozwój gosp. krajów budujących socjalizm — wzmacnianie się obozu pokoju.

196. TOMOROWICZ U., ZIEMIŃSKI J.: **Ludy Iranu i Iraku budzą się**. (Sytuacja socjalna na Dalekim Wschodzie) Prz. Zag. soc. R. 1. 1951, nr 1, str. 33—42.

Informacje na temat warunków pracy i bytu kla-

sy robotniczej i całej ludności pracującej tych krajów.

197. WASILEW N., SIERGIEJEW I.: **Dwie sistie-my — dwa puti ekonomiczeskowo razwitijsa**. Wniesz. torg. R. 21. 1951, nr 11, str. 9—13.

Porównanie sytuacji gospodarczej w Zw. Radz. i krajach dem. lud. z sytuacją St. Zjedn. i krajów kapitalistycznych. Czynniki przewagi systemu socjalistycznego.

198. **Die Wirkung der „Liberalisation“ auf die west-deutsche Industrie**. Wirtschaft. R. 6. 1951, nr 41, str. 6

Tzw. „liberalizacja“ handlu zagr. w Niem. Zach. zakończyła się militaryzacją i reglamentacją życia gosp. Niem. Zach.

199. **Wirtschaftszahlen des Auslandes: Japan**. Statist. Praxis. R. 6. 1951, nr 9, nlb.

Demografia, rolnictwo, przemysł i handel Japonii w liczbach (tabele) w latach 1928—1950.

Zob. poz. 50, 76, 85, 265, 275—77, 717.

VII. PLANOWANIE GOSPODARKI NARODOWEJ

ZAGADNIENIA OGÓLNE

200.* PAJESTKA JÓZEF, KRYNKE SŁ.: **Gospodarka planowa i ogólne zasady planowania**. Warszawa 1951. Zakł. Wyd. Spółdz. Państw. Technikum Koresp. T. 1. s. 210.

Pojęcie gosp. planowej. Nauka planowania gospodarstwa narodowego. Rozwój planowania gosp. narodowego w ZSRR. Rozwój planowania gosp. narod. w Polsce Ludowej. Organizacja aparatu planowania w Polsce. Rodzaje i treść planowania. Sporządzanie narodowych planów gosp. Wykonanie planu i jego kontrola.

201.* SZIRINSKI I. D.: **Narodnochozjaistwiennoje planirowanie w SSSR**. Moskwa 1951. Gosp. Izdat. Polit. Litier., s. 98, 2 nlb.

Planowanie jako prawo gosp. socjalistycznej. Niemożliwość planowania w kapitalizmie. Zadania planowania socjalistycznego. Powojenny rozwój gospodarki planowej w ZSRR.

202. SZIRINSKI J.: **Leninowsko-stalinowska nauka o planowaniu socjalistycznym**. Tłum. A. Śleszyński. Ekonomista, 1951, z 4, str. 86—99; Gosp. plan R. 6. 1951 nr 12, str. 34—43.

Zob. 1951, poz. 5097.

Zob. poz. 23, 83, 436.

ORGANIZACJA

203.* KRASNOSIELSKI N. K., ZIMIN A. L.: **Rabota rajennoj planowej komissii** (Opyt raboty Kriworozskoj rajennoj planowej komissii Rostowskoj obłasti). Moskwa 1951, Gosplanizdat, s. 75, 1 nlb.

Zadania rejonowych komisji planowania i ich znaczenie. Charakterystyka rejonu krzyworożskiego oraz organizacja i praca komisji planowania w tym rejonie. Prace nad sporządzaniem planu rocznego, opracowanie zagadnień związanych z planowaniem perspektywistycznym, prace komisji związane z kontrolą wykonania planu. Za-

dania komisji w dziele utrwalania gospodarki kołchozów.

204. LISSOWSKI WITOLD: **Zasady i tryb sporządzenia planu inwestycyjnego na rok 1952**. Biul. Banku Inw. R. 3. 1951, nr 7—8, str. 163—171.

205.* MISZEWSKI BRONISŁAW: **Organizacja i zakres planowania terenowego**. Warszawa 1951. Polgos, s. 164, 1 nlb.

Część I pracy: omówienie zagadnień org. oraz problematyki planowania terenowego. Część II pracy: materiały źródłowe w formie chronologicznego przeglądu ważniejszych przepisów prawnych z dziedziny planowania terenowego ogłoszonych w Dz. U. R. P. i Monitorze Pol. Skorowidz rzeczowy.

206. ROGOZIŃSKI MAURZYCY: **O podniesienie poziomu planowania kwartalno-miesięcznego**. Gosp. plan. R. 6. 1951, nr 11, str. 8—14.

Braki planowania operatywnego. Zadania planów kwartalno-miesięcznych w poszczególnych resortach przemysłowych. Rola i metody planowania na okresy miesięczne.

207. S.: **Reorganizacja planowaci służby**. Gospodarz. R. 6. 1951, nr 46 str. 1—5.

Reorganizacja czechosłow. Państwowego Urzędu Planowania. Nowy statut określający kompetencje i zadania.

208.* WAS ZOLTAN: **Wywoj a problemy planowani w Madarsku**. (Tłum. z jęz. węg.) Praha 1951, „Orbis”, s. 32.

Błędne metody planowania. Znaczenie bilansowania. O planowość w działalności inwestycyjnej. Problem rezerw O dyscyplinę planowania. Problem kadr planistów. Mobilizacyjny charakter planu. (Autor jest przewodniczącym węgierskiego Państwowego Urzędu Planowania).

Zob. poz. 213, 284, 295, 299—301, 313—14, 477.

VIII. USTAWODAWSTWO

209.* CHALFINA R. O.: **Prawo nasledowanija w ZSSR**. Moskwa 1951, Gos. Izd. Juridycznej Litier., s. 62, 2 nlb.

Dziedziczenie i jego rola w ZSRR. Dziedziczenie na mocy prawa i na podstawie testamentu. Spadek.

210.* CZAJKOWSKI KAZIMIERZ: **Przestępstwa gospodarcze**. Warszawa 1951. Wyd. Min. Sprawiedl. s. 36. Biblioteka Ławnika, nr 2.

Założenia ogólne. Przestępstwa przeciw interesom gosp. Państwa Polskiego. Przestępstwa przeciwko mieniu. Szeptana propaganda gospodarcza. Ko-

- rupcja. Zwalczenie drożyzny i nadmiernych zysków.
211. DAWIDOWICZOWA HENRYKA: **Państwowe osoby prawne.** Państwo i Prawo. R.6.1951, nr 12, str. 907—923.
Pojęcie i istota państwowej osoby prawnej (stanowisko cywilistów radzieckich). Związki pomiędzy osobowością prawną radzieckiego organu państwowego a rozrachunkiem gospodarczym. Gospodarcze operacje zakładów pozostających na budżecie państwowym. Fiskus w ustroju socjalistycznym. Przegląd polskich osiągnięć na odcinku uregulowania prawnej sytuacji państw. osób prawnych.
212. KARINSKIJ S. S.: **K woprosu o materialnoj otwietstwiennosti raboczych i słuŕaszczich za uszczerb, przycziniennyj imi trictim licam w swjazi s wypol'nieniem trudowych objazannostiej.** Sowiet. gosud. prawo. 1951, nr 9, str. 70—73.
Wyjaśnienie form oraz intencji przepisów radz. prawa w zakresie odpowiedzialności funkcjonariuszy państwowych w przypadku szkód wyrządzonych osobom trzecim w trakcie wykonywania czynności służbowych.
213. MORAWSKAJA T.: **Osnownyje položenija bolgarskowo zakona ob objazatielstwach i dogovorach.** Wniesz. torg. R. 21. 1951, nr 11, str. 44—46.
Omówienie uchwalonej w Bułgarii ustawy o umowach planowych.
214. **O Państwowym Arbitrażu Gospodarczym.** Biul. Banku Inw. R. 3. 1951, nr 10, str. 199—203. (!)
Podstawy prawne arbitrażu. Postępowanie arbitrażowe. Pozywanie Banku przed komisje arbitrażowe.
215. **Przegląd ustawodawstwa gospodarczego za czas od 15 września do 15 października 1951 r.** (Dz. U. R. P. nr 48—52); od 15 października do 15 listopada 1951 r. (Dz. U. R. P. nr 53—58) z uwzględnieniem uchwał, zarządzeń, instrukcji i okólników ogłoszonych w Monitorze Polskim, Biuletynie PKPG i Dziennikach Urzędowych. Prz. Ust. gosp. R. 4. 1951, nr 11, str. 408—414.
216. **Statni Arbitraž.** Hospodarz. R. 6. 1951, nr 36 str. 5.
Kompetencje i funkcje czechosł. komisji arbitrażowych: centralnej, resortowych i krajowych.
Zob. poz. 280, 476, 726.

IX. STATYSTYKA

ZAGADNIENIA OGÓLNE — TEORIA — ORGANIZACJA

- 217.* KOZŁOW T.: **Zagadnienie analizy danych statystycznych w pracach W. I. Lenina.** Tłum. Z. Nicman, B. Strumiński. Warszawa 1951 K i W, s. 41. Biblioteka ekonomiczna, nr 16.
Prawdziwie naukowa analiza danych statystycznych możliwa jest jedynie na bazie teorii marksistowsko-leninowskiej. Przykłady stosowania i naukowego zużytkowania danych statyst. przez Lenina i Stalina. Stosowanie metody leninowsko-stalinowskiej przez czołowych polityków i ekonom. radzieckich.
218. ROMANIUK KAZIMIERZ: **Nauczanie statystyki w ZSRR ze szczególnym uwzględnieniem wyższych uczelni ekonomicznych.** Studia i Prace Statyst. R. 2. 1951, z. 1, str. 45—57.
Zakres nauczania. Plany nauczania. Czteroletnie studia artystyczne. Statystyka jako przedmiot nauczania na wszystkich kierunkach studiów ekonomicznych. Programy nauczania: Podstawy ogólne, teoria statystyki, statystyka ekonomiczna, statystyki szczegółowe. Aktualność omaw. zagadnień dla nauczania statystyki w Polsce.
219. SKRZYWAN W.: **Nauczanie statystyki w Polsce.** Studia i Prace Statyst. R. 2. 1951, z. 1, str. 28—41.
Rola statystyki w gosp. socjalist. Powiązanie nauki z praktyką. Nauczanie statystyki w oparciu o konkretne doświadczenia zakładów pracy. Popularyzacja naucz. statystyki. Wprzęgnięcie nauczania statyst. do realiz. zadań planu 6-letniego. Nowe kadry naukowców-statystyków. Konieczność reorganizacji studiów statyst. w Polsce. Przeprowadzenie doświadczeń radz. w zakresie studiów statystycznych.
220. SKRZYWAN W.: **O pojęciu współzależności.** Studia i Prace Statyst. R. 2. 1951, z. 1 str. 71—81.
Studium metodologiczno-statystycznych podstaw współzależności zjawisk świata zewnętrznego.
221. WERYHA ALEKSANDER: **Aktualne zadania nauki polskiej w dziedzinie statystyki.** Studia i Prace statyst. R. 2. 1951, z. 1, str. 6—23.
Zagadnienie metody analizy statystycznej. Zastosowanie matematyki do badań statystycznych.
- Dyskusje na wszechzwiązkowych naradach uczonych radz. w Taszkencie i Moskwie poświęconym zagadnieniom metodologii i teorii statystyki.
222. ULRICH F.: **Der Plan zur Verbesserung des statistischen Dienstes.** Arbeit u. soz.-fürsorge. R. 6. 1951, nr 21, str. 496—498.
Wprowadzenie usprawnień technicznych oraz wykonanie prac pomocniczych warunkiem szybkiej publikacji wiadomości statystycznych. Wytyczne usprawnienia prac.
Zob. poz. 764.

STATYSTYKA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA

- 223.* BYZOW L. A.: **Graficzeskije metody w statistice planirowanii i ucetie.** Moskwa 1940. Gosplanizdat, s. 243, 1 nrb., tabl. 1 Rec. Vielrose Egon. Studia i Prace statyst. R. 2. 1951, z. 1, str. 127—128.
Podkreślenie zalet pracy Byzowa.
224. DANGEL JAN: **Tematyka prac statystycznych realizowanych przez Instytut Budownictwa Mieszkaniowego.** Studia i Prace statyst. R. 2. 1951, z. 1, str. 124—126.
Opracowania statystyczne IBM. Klasyfikacja miast w Polsce wg wielkości. Zasoby mieszkaniowe w miastach polskich. Wyposażenie miast w urządzenia komunalne i usługowe. Warunki komunikacyjne. Badania w terenie w nowych osiedlach mieszkaniowych. (Struktura społeczna, zawodowa, struktura gosp. domowych).
225. HERBST F.: **Nowe ukoly czechoslowenske statistiky.** Plan. Hosp. R. 4. 1951, nr 7, str. 467—472.
Znaczenie ewidencji i statystyki w gosp. socjalistycznej. Niedociągnięcia czechosł. statystyki. Zasady org. ewidencji i statystyki. Warunki niezbędne do zapewnienia realizacji nowych zadań czechosłowackiej statystyki.
- 226.* KUCZERA E., UCHYTIL J.: **Statisticke metody při kontrole wyroby.** Praha 1950. Prumyslowe Wneshatelstwi, s. 148. Rec. Twrdek W. Statist. časopis. R. 31. 1951, z. 4, str. 329—332.
Zastosowanie matematyki w kontroli jakości produkcji.

227. ODERFELD JAN: **Statystyka matematyczna w służbie produkcji**. Studia i Prace statyst. R. 2. 1951, z. 1, str. 60—68.

Zastosowanie metod statystyki matemat. dla potrzeb produkcji. Sporządzanie długoterminowych planów produkcji przem. i rolniczej. Kontrola w czasie procesu wytwarzania. Kontrola wyrobu gotowego. Regulowanie obr. towarowego. Badanie przydatności wyrobów.

228. **Program prac statystyczno-sprawozdawczych na rok 1951**. Studia i Prace statyst. R. 2. 1951, z. 1, str. 106—117.

Statystyka przem. i drobnej wytwórczości. Statystyka w PGR. Statystyka budownictwa, inwestycji, obr. towarowego wewn., obrotu towar. zagr. ludności.

229.* ROMANOWSKIJ W.: **Zastosowanie statystyki matematycznej w doświadczeniach**. Tłum. z jęz. ros. Gruźewski Aleksander. Warszawa 1951. Polgos, s. 8, nlb 229.

Podręcznik statystyki ogólnej. Opis sposobów rozwiązywania najczęściej spotykanych zagadnień statystycznych. Przykłady liczbowe.

230. RZEWSKA IRENA: **Z zagadnień statystyki kultury**. Studia i Prace statyst. R. 2. 1951, z. 1, str. 99—105.

Statystyczne badanie produkcji i konsumpcji usług kulturowych. Specyfika zagadnienia, różnorodność tematyki zjawisk z dziedz. kultury.

231. TUCHOLSKI BOGDAN: **Statystyczne badanie jakości produkcji**. Odzież. R. 2. 1951, nr 11, str. 14—16.

Omówienie zalet i braków metody współczynnika średniej gatunkowości w przem. odzieżowym.

232. WAKAR ALEKSY: **Odbiór towarów produkcji masowej**. Ekonomista. 1951, z. 3, str. 46—51.

Polemika z art. prof. Steinhausa pod tym samym tytułem zamieszczonym w czasopiśmie Studia i Prace Statystyczne, 1950 r., z. 2. Zarzut nie-

marksistowskiego ujęcia przez prof. Steinhausa omawianego zagadnienia. Zob. 1951, poz. 4247.

233. WIŚNIEWSKI KLEMENS: **Udział Polskiego Komitetu Normalizacyjnego w pracach z dziedziny statystyki matematycznej**. Studia i Prace statyst. R. 2. 1951, z. 1, str. 118—123.

Zastosowanie statystyki matem. do badania jakości produkcji. Kontrola statystyczna. Porównywanie partii towaru. Wycena statystyczna.

Zob. poz. 86, 279, 542

STATYSTYKA DEMOGRAFICZNA

234.* BOJARSKIJ A., JA. SZUSZERIN P. P.: **Demograficzna statystyka**. Moskwa 1951. Gos. Statistyczeskoe Izd., s. 343, 1 nlb. Ministerstwo Wyszczewo Obrazowanija SSSR. Moskowskij Ekonomiko-Statistyczeskij Institut.

Podręcznik statystyki (demografii) przeznaczony dla wyższych szkół ekonomicznych. Omawia: Założenia teoretyczne statystyki. Struktura i rozmieszczenie ludności w kapitalizmie a w socjalizmie. Przyrost naturalny. Spisy ludności. Bieżąca cwidencja ludności. Wskaźniki przyrostu ludności. Obliczenia stosowane w demografii. Reakcyjny charakter burżuazyjnych teorii ludnościowych

235. SZTURM de SZTREM EDWARD: **Znaczenie zagadnienia badań ludnościowych**. Studia i Prace statyst. R. 2. 1951, z. 1, str. 85—89.

Zakres i znaczenie demografii. Demografia jako nauka graniczna nauk przyrodniczych i społecznych.

236. SZUŁC STEFAN: **Kilka uwag w sprawie terminologii z zakresu demografii**. Studia i Prace statyst. R. 2. 1951, z. 1, str. 95—98.

Artykuł otwierający dyskusję w sprawie terminologii statystyki demograficznej.

Zob. poz. 54, 59.

X. RACHUNKOWOŚĆ — KONTROLA — SPRAWOZDAWCZOŚĆ

RACHUNKOWOŚĆ

237. BORUN M. A.: **Ważniejsze zadacze w oblasti organizacji uczeta w rybnoj promyszlennosti**. Rybn. choz. R. 27. 1951, nr. 9, str. 44—46.

Zalecenia dot. prowadzenia księgowości w przem. rybnym

238. CEGIELA LEON: **Inwentaryzacja a bilans**. Życie gosp. R. 6. 1951, nr 23, str. 1265—1267.

Rola inwentaryzacji w sporządzaniu realnego bilansu. Znaczenie rocznej inwentaryzacji. Inwentaryzacja ciągła. Inwentaryzacja jako ważny czynnik kontroli dotyczący zapisów księgowych.

239. CZERNIN W., KUZNIECOW K.: **Organizacja uczeta po sistemie limitnych i zabornych kart**. Awtomobil. R. 29. 1951, nr 10, str. 21—24.

Wzory formularzy i objaśnienia do listów przewozowych. Zasady rejestru tych dokumentów.

240. FRACKIEWICZ JULIAN: **Przemysł tecznowy mat. budowlanych winien podjąć nowe zadania na odcinku księgowości**. Drob. Wytw. R. 1. 1951, nr 7/11, str. 17—19.

Błędy w zakresie księgowości zaobserwowane w pracy wydziałów PTMB przy Prezydiah WRN. Środki zaradcze.

241.* GLEICH J., SZCZENKOW S. A.: **Rachunkowość w przemyśle, handlu i rolnictwie**. Tłum. z jęz. ros. Czyhak Stanisław. Warszawa 1951. Polgos, s. 351, 1 nlb.

Podstawy strukturalne księgowości w przemyśle. Ewidencja środków trwałych, materiałów, pracy i placu. Ewidencja i kalkulacja kosztów własnych produkcji. Ewidencja produkcji gotowej, operacji rozliczeń gotówkowych i kredytowych, funduszy. Sprawozdawczość przeds. przemysłowych. Rachunkowość sowchozów. Ewidencja obr. towarowego i koszty obrotu w organizacjach handlowych.

242. JAROWIENKO A.: **Analiz buchgal'terskowo balansa kolchoza**. Kolchozn. proizw. R. 11. 1951, nr 9, str. 54—57.

Znaczenie niektórych pozycji bilansu gospodarki kolchozowej dla stwierdzenia celowości i racjonalności kierunku tej gospodarki.

243.* KAZARIN F. W.: **Analiza bilansu i plan finansowy wiejskiej spółdzielni spożywców**. Tłum. z jęz. ros. Korneliusz Wisniewski. Kraków 1951. Wiedza-Zawód-Kultura, s. 134.

Analiza bilansu wiejskiej spółdz. spoż. Finansowanie, plan finansowy, kontrola wykonania planu finansowego wiejskiej spółdzielni spoż. w ZSRR.

244. MAMCZARCZYK M.: **Plan kosztów własnych**. Zadania planu kosztów własnych i jego elementy. Sposób opracowywania planu.

245. MEHWALD LOTHAR: **EDB-Organisationsberatung und Investitionsbuchhaltung**. Wirtschaft. R. 6. 1951, nr 42, str. 9.

Jednolita, inwestycyjna księgowość przebitkowa jako instrument kontroli wykonywania planów, prowadzi do obniżki kosztów administracyjnych.

246. OEFLER ERNST: **Bericht des Arbeitskreises zur Weiterentwicklung des Rechnungswesens.** Wirtschaft R. 6. 1951, nr 45, str. 8.

Omówienie projektów udoskonalenia rachunkowości. Zalecenie szeregu uproszczeń z dniem 1.I.1952.

247. OPITZ GERHARD: **Kurzfristige Abrechnung auch beim Jahresabschluss 1951.** Wirtschaft R. 6. 1951, nr 46, str. 8.

Główną trudnością szybkich zamknięć rocznych jest inwentaryzacja z natury na 31 grudnia. Zaleca się przeto stosowanie stałej inwentaryzacji. Szczegółowe omówienie formularzy inwentaryzacyjnych opracowanych przez poradnię organizacyjną jednolitej księgowości przebitkowej.

248. PFEFFER PAUL: **Über das Prinzip der wirtschaftlichen Rechnungsführung.** Der Volksbetrieb. R. 4. nr 23, str. 736—740.

Nowe zadania zakładów uspołecznionych i rola inteligencji techn. przy wprowadzaniu systemu rozr. gospodarczego.

249.* **Rachunkowość i technika operacyjna w bankach inwestycyjnych.** Tłum. Tołkaczew Arkadiusz. Warszawa 1951, Połgos, s. 311.

Podstawowe zagadnienia organizacji rachunkowości i techniki operacyjnej. Główne rodzaje operacji w bankach inwestycyjnych. Charakterystyka różnych zadań i celów banków inwestycyjnych w ZSRR i w krajach kapitalistycznych.

250.* **Rachunkowość rolna** — komentarz i wyjaśnienia do JPK dla państwowych gospodarstw rolnych. Warszawa 1951. Połgos, s. 315, 1 nlb.

251.* SOKAL S., TENDERA P.: **Temat z księgowości przemysłowej z kalkulacją i rozliczeniem kosztów opracowany na podstawie Jednolitego Planu Kont.** Cegielnia (w dokumentach). Warszawa 1951, PWSZ, s. 6, tabl. 1, zał. 82.

252. SURMIŁO G. W.: **Prejskurant ili smieta?** Ugol. R. 26. 1951, nr 9, str. 7—9.

Wyjaśnienie niektórych podstawowych pojęć z zakresu księgowości stosowanej w przedsiębiorstwie górniczym.

253. ŚWIETLIICKI WL.: **Dziennikowo-zleceniowy system księgowości.** Biul. BOR. R. 2 1951, nr 11, str. 487—490.

254.* TRNKA J.: **Methoda dynamicke kalkulace.** Praha 1950. Prumysl. Wydawatelstvi, s. 216.

Próba opracowania metody kalkulacji dynamicznej przedsiębiorstwa w przeciwieństwie do stosowanej dotychczas kalkulacji statycznej.

255. W. S.: **Nowa technika księgowania w przedsiębiorstwach handlowych.** Gaz. handl. R. 5 1951, nr 102, str. 1, 2.

256. WEINBERGER BERND: **Die wirtschaftliche Rechnungsführung und die Einführung der allgemeinen Vertragspflicht für die volkseigene Wirtschaft.** Einheit. R. 6. 1951, nr 17, str. 1282—1293

Nowe pojęcie rentowności w systemie rozr. gospodarczego. Problem odpowiedzialności i samodzielności przedsiębiorstw. Współzawodnictwo pracy jednym z elementów gospodarności przedsiębiorstwa. Lenin o współzawodnictwie pracy. System umów planowych rękomią wykonania planów

257.* WINTER EMANUEL: **Koszty własne przedsiębiorstw przemysłowych.** Cz. 1. Warszawa 1951, PZWS, 4 nlb., 126. Szkoła Główna Planowania i Statystyki. (Maszynopis pow.).

Skrypt S. G. P. S. zalecony przez MSW jako ogólnokrajowy. Zasady ogólne ewidencjonowania planowania i analizy kosztów własnych. Struktura kosztów własnych w przeds. przem. Ewidencja i ustalanie kosztów własnych

Zob. poz. 528, 661.

KONTROLA

258.* KREIPISZ P. V.: **Opieratiwno planowyj kontrol proizwodstwa na maszynostroitelnom zawodie.** Moskwa 1951. Gosud. Nauczno-Tech. Izdat. Maszynostroitelnoj Litier., s. 186, 2 nlb

Cel i znaczenie kontroli operatywnej. Obiekty kontroli. Wymagania stawiane ewidencji i kontroli. Dokumentacja techniczna. Kontrola wykonania programu produkcyjnego (planu rocznego produkcji zakładu i oddziałów produkcyjnych, oddziałowych planów operacyjnych) i ilości produkcji. Technika kontroli kompleksowości prac metodą graficzną. Kontrola kompleksowości produkcji niezakończonych. Szczegółne właściwości kontroli przebiegu prac montażowych. Ewidencja i kontrola stanu zamówień w toku produkcji. Kontrola zgodności z planem produkcji zamówień obcych, stanu zaopatrzenia materiałowego.

259. OKROUHLY J.: **Otazky vrcholne kontroly hospodarskeho rozwoje.** Hospodarz. R. 4. 1951, nr 40, str. 5; nr 41, str. 5.

Metody i rodzaje kontroli gospodarki narodowej.

260. TIERJUSZNOW A. W.: **Czetskaja sistiema kontrolja — osnova uspiccha.** Tiekstiln. promysl. R. 11 1951, nr 11, str. 7—8.

Znaczenie systematycznej kontroli dla podniesienia wyników produkcji. Zasady tej kontroli.

261. TYMOWSKI ANDRZEJ: **Znaczenie kontroli bankowej w gospodarce socjalistycznej.** Życie gosp. R. 6. 1951, nr 24, str. 1316—1319.

Formy i zasady kontroli.

262. ŻELIEZOW K.: **O riwizionnoj rabotie w kołchozie.** Kołchozn. proizw. R. 11. 1951, nr 9, str. 58—60.

Organizacja komisji rewizyjnej kołchozu. Tryb pracy tej komisji.

Zob. poz. 226—27, 231, 233, 459, 471, 542, 544.

SPRAWOZDAWCZOŚĆ

263. ROSTOCKI ALEKSANDER: **Podstawowe zasady sprawozdawczości w transporcie samochodowym.** Transport. R. 3. 1951, nr 12, str. 496—499.

Ogólna charakterystyka sprawozdawczości w transp. samochodowym. Cechy sprawozdawczości i jej analiza.

264. UJEJSKI JÓZEF: **Znaczenie sprawozdawczości przy wykonywaniu planu skupu.** Gosp. zboż R. 2. 1951, nr 12, str. 8—10.

Sprawozdawczość operatywna, statystyczna i analityczna — jako źródło kontroli wykonania planu.

Zob. poz. 441—653.

XI. F I N A N S E

ZAGADNIENIA OGÓLNE

265.* **ATLAS Z. W.: Ukrycie pieniężnych sistem SSSR i stran narodnoj diemokracji. Inflacija w stranach kapitalizma.** Moskwa 1951. Gosfinizdat, s. 225, 2 nlb.

Utrwalenie systemu pieniężnego w ZSRR i podniesienie kursu rubla radz. Utrwalenie sistemów pieniężnych w krajach demokracji ludowej. Deprecjacja waluty i rozprężenie międzynarodowych stosunków walutowych w krajach kapit. Inflacja w St. Zjedn. i deprecjacja dolara. Wyższość planowego systemu gospodarstwa socjalistycznego nad kapit. w dziedzinie obiegu pieniężnego.

266. **BACZURIN A.: Sowietkije finansi i kriedit na służbie stroitielstwa komunizma.** Wopr. ekonom. 1951, nr 11, str. 50—65.

Charakterystyka radz. stosunków towarowo-pieniężnych. Planowanie finansowe. System finansowy jako czynnik sprzyjający przyspieszeniu produkcji rozszerzonej. Rola kredytu w radz. systemie gospodarczym.

267.* **BOGDYRIEW B. G.: Finansi ewropiejskich stran narodnoj diemokracji.** Moskwa 1951, s. 180. Rec. Karra V. A.: Sowiet. kniga. 1951, nr 10, str. 80—84.

Omówienie procesu przechodzenia gosp. krajów demokracji lud. od kapitalistycznego systemu do socjalistycznego. Rola finansów. Polityka finansowa i podatkowa w tych krajach. Organizacja systemu podatkowego. Budżety.

268. **Deutsche Finanzwirtschaft.** R. 5. 1951, nr 17/18, str. 193—198.

Zeszyt poświęcony zagadnieniom polityki finansowej NRD referowanym i dyskutowanym na ogólnokrajowej konferencji w dniach 17—19 września 1951 r. w Min. Finansów M. in. omawiano zagadnienia: dyscypliny wykonania planów finansowych, rozrachunku gospodarczego, roli banków w państwowym systemie finansowym, kadr finansowych, finansowania inwestycji.

269. **Die Finanzpolitik der Deutschen Demokratischen Republik.** Dem. Aufbau. R. 6. 1951, nr 10, str. 280—285.

Zadłużenie Niemiec Zach. — nadwyżki budżetowe NRD. Konieczność dyscypliny budżetowej. Podstawowe zasady dobrej polityki finansowej; ulepszonej praca administracyjna poczucie odpowiedzialności, znajomość budżetu, prawidłowa kontrola.

270.* **GRENIEWSKI HENRYK: Tablice matematyczne finansowe i ubezpieczeniowe.** Warszawa 1951, Polgos, s. 135, 1 nlb.

271. **Józef Stalin a zagadnienia finansowe.** Finanse. R. 2. 1951, nr 6, str. 5—8.

Nauka Stalina o handlu i pieniądzu w stadium socjalizmu — nowym twórczym wkładem do rozwoju teorii ekonomii. Wpływ Stalina na kształtowanie się systemu finansowego ZSRR.

272. **KABESZ J.: Budujeme socialisticke finanse.** Hospodarz. R. 6. 1951, nr 48, str. 1—3.

Fragmety przemówienia czechosł. min. finansów. Plany finansowe stacji masz.-traktorowych. Zmiany w systemie finans. Wady dotychczasowego planu finansowego. Budżet na r. 1952. Kadry. Nowa struktura min. finansów.

273. **KELENER KARL: Zur Einführung der wirtschaftlichen Rechenführung und des Vertragssystems.** Arbeit. R. 5. 1951, nr 12, str. 566—568.

Podstawowe zasady polityki finansowej NRD. Rewizja polityki cen, zniesienie subwencji dla zakładów produkcyjnych, zmniejszenie znaczenia

podatków. Wpływ systemu rozrachunku gosp. na politykę finansową.

274. **KIERCZYŃSKI TADEUSZ: Rola finansów socjalistycznych w podziale dochodu narodowego.** Finanse. R. 2. 1951, nr 6, str. 9—25.

Istota i pojęcie socjalistycznego systemu finansowego. Podział produktu globalnego i dochodu narodowego. Charakter funkcji dystrybucyjnej finansów. Funkcja kontrolna finansów socjalistycznych.

275.* **KRONROD J. A.: Wzmocnienie obiegu pieniężnego w ZSRR — Inflacja w krajach kapitalizmu.** Tłum. z jęz. ros. Wałukiewicz B. Warszawa 1951. Polgos s. 161, 1 nlb.

Analiza systemu pieniężnego i jego roli w gosp. socjalistycznej. Analiza inflacji w krajach kapit. ze szczególnym uwzględnieniem St. Zjedn. i Anglii. Wyższość systemu pieniężnego ZSRR nad kapitalistycznymi systemami pieniężnymi. Dewaluacja w 1949 r. w krajach kapit. Reformy pieniężne w krajach dem. ludowych.

276.* **Kryzys walutowy w krajach kapitalistycznych.** Warszawa 1951. Polgos, s. 32. Rec. Sleszyński A., Ekonomista 1951, z. 3, s. 118—121.

Rec. wskazuje na błędy popełnione przez tłumaczy zniekształcające treść i zaciemniające ostrość polityczną tekstu.

277.* **IJUBIMOW N. N.: Międzynarodny kapitalistyczny kredit — orudie imperialistycznej agriessii.** Moskwa 1951, s. 168. Rec. Kronrod Ja. A.: Sowiet. kniga. 1951, nr 8, str. 77—81.

Ucisk niewolniczy ludności tubylczej w krajach kolonialnych. Krytyka tezy ekonomistów burżuazyjnych o rzekomym przeludnieniu ziemi. Ucisk finansowy krajów zależnych przez St. Zjedn. Koncentracja kapitału w St. Zjedn., jej przyczyny i skutki.

278.* **MARGOLIN N. S.: Bałans dzienieżnych dochodów i raschodów nasilenija.** (Woprosy teoriji i praktiki stawlenija bałansa). Moskwa 1951. Gosplanizdat, s. 138, 2 nlb.

Istota i znaczenie metody bilansowej w planowaniu. Podział produktu społecznego i dochodu narodowego w gosp. soc. Bilans dochodów i wydatków ludności i jego znaczenie w planowaniu obiegu pieniężnego. Metodologia sporządzania bilansu i obliczania dochodów i wydatków pieniężnych ludności. Analiza bilansu dochodów i wydatków pieniężnych ludności.

279. **OKROUHLY J.: Zakładni ulohy statistiki we finanscznim planowanii.** Statist. obzor. R. 31. 1951, z. 4, str. 285—290.

Główne zadania planu finansowego na r. 1951. Zastosowanie statystyki. Statystyka i kontrola finansowa. Wykorzystanie źródeł statystycznych. Metody statystyczne. Metody graficzne, ich wykorzystanie. Organizacja pracy.

280. **Przegląd ustawodawstwa finansowego.** Przegląd przepisów finansowych ogłoszonych od 1 lipca do 15 października 1951 r. Finanse. R. 2. 1951, nr 6, str. 107—116.

Zob. poz. 181, 249, 261, 386, 758.

SYSTEM BUDŻETOWY

281. **DUDINSKIJ I.: Bjużety mirnoj ekonomiki w ewropiejskich stranach narodnoj diemokratii.** Wopr. ekonom. 1951, nr 11, str. 82—95.

Rozwój dochodów i wydatków budżetowych Bułgarii, Węgier, Polski, Rumunii i Czechosłowacji w l. 1949—1951. Charakterystyka sytuacji gosp. tych krajów. Stosunki gospodarcze z ZSRR.

282. GEORGINO WILLY: **Der Staatshaushalt als Mittel zur Kontrolle und Durchführung des Volkswirtschaftsplanes.** Dem. Aufbau. R. 5. 1951, nr 11, str. 313—319.

Funkcje budżetu państwowego w planowaniu gospodarczym; 3 warunki prawidłowego budżetowania: aktualna sprawozdawczość, dokładna jej analiza, wykorzystanie analiz.

283.* GRAPP M. Z., CZUDINOWICZ L. P.: **Uczet ispolnienija gosudarstwiennowo bjudżeta SSSR.** Moskwa 1951, Gosfinizdat, s. 298, 2 nlb.

Zasady organizacji ewidencji budżetowej. Ewidencja wykonania budżetu państwowego prowadzona przez organy finansowe. Ewidencja kasowego wykonania budżetu państwa prowadzona przez instytucje Gosbanku. Ewidencja prowadzona przez instytucje budżetowe. Ewidencja wykonania budżetów wiejskich. Sprawozdawczość organów finansowych.

284. JASIŃSKI ZIEMOWIT: **O postęp w metodologii planowania budżetowego.** Gosp. plan. R. 6. 1951, nr 11, str. 24—30.

285. KAPULKIN A.: **Analiza wykonania budżetów rad narodowych woj. wrocławskiego za pierwsze półrocze 1951 r.** Rada Narodowa. R. 8. 1951, nr 20, str. 20—22.

286.* SUCZKOW A. K.: **Dochody państwowe ZSRR.** Tłum. z jęz. ros. prof. dr Lubowicki Jerzy. Warszawa 1951. Polgos, s. 244, 1 nlb.

Rozwój systemu dochodów państwowych ZSRR stosownie do zmian społ. ekonomicznych, zmian w polityce finansowej i in. spowodowanych potężnym wzrostem produkcji. Ścisły związek wykonania budżetu z wykonaniem planu gosp. narodowej i planową jej organizacją.

Zob. poz. 411, 420, 754.

SYSTEM FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW

287. GERSDORF MIROSŁAW: **Rola banku przy ściąganiu należności od przedsiębiorstw państwowych.** Prz. Ust. gosp. R. 4. 1951, nr 12, str. 432—436.

288. NIEDOBA KAROL: **Zagadnienie obliczenia wskaźnika przyspieszenia obiegu środków obrotowych w Polsce.** Finanse. R. 2. 1951, nr 6, str. 75—85.

289. MRÓWCZYŃSKI B., WOJCIECHOWSKI T.: **Zasady planowania finansowego w przedsiębiorstwach handlu wewnętrznego na rok 1952.** Finanse. R. 2. 1951, nr 6, str. 46—59.

Rola i znaczenie planu finansowego w przedsiębiorstwach handlowych. Organizacja finansowa i system finansowy przeds. handlu wewn. (ceny, marże i rozliczenia w obr. towarowym, — środki obrotowe przeds. handlowych i ich pokrycie). Tryb i zasady sporządzania planu finansowego.

290.* **Organizacja kredytowania i rasezotow w SSSR.** (Praca zbior. pod red. M. N. Usoskina). Moskwa 1950. Gosfinizdat, s. 288. Rec. Dobrowolski J. Finanse. R. 2. 1951, nr 6, str. 105—106.

Organizacja kredytowania i rozliczeń w ZSRR. Problematyka książki. Przydatność książki dla pracowników aparatu bankowego i finansowego oraz dla uczącej się młodzieży.

291.* SZACHNOWICZ A. I.: **Osnovy finansowej raboty w podriadnych stroitielnych organizacijach.** Moskwa 1951, Gos. Izd. Litier. po Stroitelstwu i Architekturie, s. 233, 3 nlb.

Zasady rozr. gospodarczego w przedsiębiorstwach budowlanych. Finansowanie inwestycji i remontów kapitałnych. Środki trwałe i obrotowe przedsiębiorstw. Zaliczkowanie robót przez zleceńodawcę. Plan finansowy. Kredyt bankowy.

292. TATUR S.: **Chozjajstwiennyj rasezot na priedpri-jatii.** Profies. sojuzy. 1951, nr 10, str. 36—45.
Przepisy dotyczące rozr. gospodarczego w przedsię-

biorstwach radz. Warunki zaliczenia przedsiębiorstwa do kategorii przedsiębiorstw będących na rozr. gospodarczym. Zasady wewnątrzdziałowego rozrachunku w przedsiębiorstwie.

Zob. poz. 38, 350, 397, 443—44, 448—50, 457—58, 462, 466, 472, 479, 481, 487, 502, 505, 533, 635, 654, 656, 659, 727.

FINANSOWANIE INWESTYCJI

293. **Finansowanie i kontrola inwestycji.** Biul. Banku Inw. R. 3. 1951, nr 9, str. 177—183. (!)

294. **Finansowanie i kontrola przedsiębiorstw wykonawstwa inwestycyjnego.** Biul. Banku Inw. R. 3. 1951, nr 9, str. 183—185. (!)

295. FISZER W.: **Planowanie pokrycia finansowego inwestycji w roku 1951.** Rada Narodowa. R. 8. 1951, nr 20, str. 13—20.

Cel i charakterystyka nowego systemu planowania.

296. K. L.: **Finansowanie w Związku Radzieckim inwestycji wykonywanych systemem gospodarczym.** (Oprac. na podst. książki pt. „Organizacja finansowania i krieditowania kapitałnych włożeń”, Gosfinizdat, Moskwa 1951. — Praca zbiorowa pod red. N. N. Rowińskiego). Biul. BOR. R. 2. 1951, nr 11, str. 501—503.

Organizacja i system finansowania. Środki obrotowe kierownictwa budów. Finansowanie wg rodzajów nakładów.

297. LINDNER JERZY: **Finansowanie i kredytowanie inwestycji w ZSRR.** Finanse. R. 2. 1951, nr 6, str. 60—71.

Zadania banków specjalnych. Zasady finansowania budownictwa kapitałnego. Tryb finansowania budów. Finansowanie budów wykonywanych systemem zleconym oraz systemem gospodarczym.

298. **O przyspieszenie rozliczeń z Planu Inwestycyjnego na r. 1951.** Biul. Banku Inw. R. 3. 1951, nr 9, str. 173—176. (!)

299. **Planowanie pokrycia finansowego inwestycji w I kwartale 1952 r.** Biul. Banku Inw. R. 3. 1951, nr 11, str. 217—221. (!)

300. **Problematyka planu inwestycyjnego na rok 1952.** Biul. Banku Inw. R. 3. 1951, nr 10, str. 197—199. (!)

Analiza planu pokrycia finansowego inwestycji na r. 1952. Omówienie podstawowych zasad finansowania inwestycji.

301. SZAROTA RALF: **Planowanie pokrycia finansowego inwestycji na rok 1952.** Biul. Banku Inw. R. 3. 1951, nr 7—8, str. 139—162. (!)

Omówienie i naświetlenie zasad systemu finansowania inwestycji 1951 r. Zmiany dotyczące planu inw. na rok 1952. Zagadnienie mobilizacji (immobilizacji) zasobów wewnętrznych. Układ planu inwestycyjnego. Zagadnienie amortyzacji. Charakterystyka planowania inwestycji na r. 1952.

OBIEG PIENIĘŻNY I KREDYT

302.* NIEMSKI KAZIMIERZ: **Technika obrotu płatniczego.** Cz. 1. Warszawa 1951. PWN, s. 2, nlb., II, 199, załączn. 7.

Obrót pieniężny: rola państw. aparatu rozrachunku. Obrót gotówkowy. Obrót bezgotówkowy. Mechanizm bankowy obrotu pieniężnego: technika prowadzenia rachunków. Formy rozrachunków. Inkaso bankowe.

303. UBIRIA M.: **Jak zlepszyć kontrolu korunou.** Hospodarz. R. 6. 1951, nr 48, str. 4.

Zadania stojące przed czechosłow. systemem finansowym i kredytowym w związku z reorganizacją gosp. i administracji państwowej. Dążenie do osiągnięcia dalszego wzrostu produkcji, wydajności pracy oraz powiększenia bodźców zainteresowania materialnego.

UBEZPIECZENIA RZECZOWE

304. DMOCHOWSKI STANISŁAW: **Rola ubezpieczeń w gospodarce planowej.** Gosp. plan. R. 6. 1951, nr 10, str. 24—31.

Omówienie wypowiedzi Marksa o konieczności istnienia funduszu ubezpieczeń w ustroju socjalistycznym. Formy organizacyjne funduszu ubezpieczeń (fundusz samoubezpieczenia, scentralizowany fundusz ubezpieczeń, wyodrębniony fundusz ubezpieczeń — ubezpieczenie).

305.* MONTALBETTI EDWARD: **Ubezpieczenia morskie.** Skrypt z wykładu w Wyższej Szkole Handlu Mor-

skiego w Sopocie. (Oprac. przy współud. Janusza Fedorowicza). Warszawa 1951. PWN, s. 2 nlb. IV, 187. (Maszynopis pow.).

Ogólne wiadomości o ubezpieczeniach gosp. Podział i klasyfikacja ubezpieczeń gosp. Organizacja ubezpieczeń gosp. w Polsce Lud. Rozwój ubezpieczeń morskich na tle poszczególnych formacji ustroju. Organizacja światowego rynku ubezpieczeń. Technika ubezpieczeń morskich. Umowa ubezpieczenia morskiego. Awaria wspólna (wzór rozliczeń). Reasekuracja w ubezpieczeniach morskich.

Zob. poz. 379.

XII. P R A C A

ZAGADNIENIA OGÓLNE

306.* FIODOROWA A. T.: **Rol' socialisticzeskowo truda w kommunisticeskom wospitanii trudiaszcziesia mass.** Moskwa 1951. Gos. Izdat. Polit. Litier., s. 206, 2 nlb.

Znaczenie komunistycznego wychowania. Filozofia i pedagogika o wychowawczym znaczeniu pracy przed Marksem. Marksizm-leninizm o roli pracy w rozwoju i wychowaniu człowieka. Praca socjalistyczna i jej rola w wychowaniu komunistycznym. Wychowawcze znaczenie pracy w okresie stopniowego przechodzenia od socjalizmu do komunizmu.

307. GAPOCZKA P.: **O likwidacji przeciwpołożności między umstwiennym i fizycznym trudom.** Profies. sojuzy. 1951, nr 10, str. 7—17.

Podział klasowy społeczeństwa oraz niewolniczy charakter pracy w krajach kapitalistycznych jako przyczyna przeciwieństwa w traktowaniu pracy fizycznej i umysłowej. Socjalistyczny styl pracy jako skuteczny środek do likwidowania tych sprzeczności. Zasady współpracy nauki z praktyką.

308. KOHLMEY GUNTHER: **Politische Oekonomie des Sozialismus.** Arbeit. R. 5. 1951, nr 12, str. 619—622.

Podstawy i główne cechy socjalistycznej organizacji pracy. Rola nadbudowy społecznej w organizacji pracy. Usunięcie wyzysku; realizowanie prawa do pracy; planowy wzrost wydajności pracy.

309.* LAPIN A.: **Trud pri socializmie.** Moskwa 1951. Gos. Izd. Polit. Litier., s. 111, 1 nlb.

Istota pracy w ustroju socjalistycznym. Dyscyplina pracy. Zasada jednoosobowego kierownictwa. Współzawodnictwo socjalistyczne i jego wyższy etap — ruch stachanowski. Socjalistyczna zasada podziału pracy. Wydajność pracy w socjalizmie. Stały wzrost poziomu życia materialnego i kulturalnego ludzi pracy w ZSRR.

310. LEWIN I. D.: **Rabstwo wo wladienijach impierializma.** Sowiet. gosud. prawo. 1951, nr 10, str. 55—63.

Formy pracy niewolniczej w krajach kapitalistycznych. Metody praktykowane przez przedsiębiorców dla pozabawienia samodzielności pracowników najemnych. Przykłady pracy niewolniczej w koloniach francuskich, Indiach i Arabii. Formy handlu niewolnikami. Ruchy wyzwolenicze. Omówienie uchwał międzynarodowych dotyczących pracy niewolniczej.

311. **Walka o pokój i postęp na 34-ej Sesji Międzynarodowej Konferencji Pracy.** Prz. Zag. soc. R. 1. 1951, nr 1, str. 20—32.

Przebieg obrad konferencji (Genewa, 6—30. VI. 1951). Zagadnienie równej płacy za równą pracę, ubezpieczeń społecznych, minimalnych płac w rolnictwie, umów zbiorowych. Walka przeciwko faszyzacji MOP. Sprawa Japonii. Walka z wyzyskiem kolonialnym. Wybory do Rady Administracyjnej MOP.

Zob. poz. 172, 183, 192, 433, 760, 775.

ZATRUDNIENIE — KADRY

312. A. S.: **Zatrudnienie kobiet w planowej gospodarce.** Rzem. R. 1. 1951, nr 47, str. 4—6; nr 51—52, str. 3.

Przemiany społeczno-gospodarcze zachodzące w Polsce Ludowej. Problem zatrudnienia kobiet w państwie dem. lud. Udział kobiet wiejskich w zatrudnieniu. Rola Zakładów Doskonalenia Rzemiosła w produktywizacji kobiet.

313. HELWICH WŁODZIMIERZ: **O planowaniu zatrudnienia w budownictwie.** Inw. i Budown. R. 1. 1951, nr 7/11, str. 32—34.

314. JAMPOLSKIJ M.: **Planowanie truda.** Płan. choz. 1951, nr 5, str. 81—91.

Warunki wzrostu wydajności pracy. Metody określania wskaźników tego wzrostu. Zasady ustalania zapotrzebowania na siłę roboczą. Fundusz płac.

315. KEDZIERSKI WIESŁAW, RZESNY KAZIMIERZ: **Zatrudnienie kobiet w budownictwie.** Prz. budowl. R. 23. 1951, nr 11, str. 495—497.

316. MARSZAŁKOWICZ TERESA: **Zagadnienia siły i rezerw roboczych w województwie wrocławskim.** Życie gosp. R. 6. 1951, nr 23, str. 1284—1286.

317. ROSNER JAN: **Bilans siły roboczej, plan i organizacja wrecbunku.** Prz. Zag. soc. R. 1. 1951, nr 2, str. 20—35.

Chaos kapitalistyczny i ład socjalistyczny. Bilans siły roboczej i jego znaczenie. Bilansowanie w różnych przekrojach. Doświadczenia ZSRR. Zapotrzebowanie na siłę roboczą. Źródła siły roboczej. Wzrost niewykwalifikowanej siły roboczej.

318. SCHWALBE BERNHARD: **Mehr Aufmerksamkeit dem gesellschaftlichen Aufstieg unserer Frauen.** Arbeit. Berlin. R. 6. 1951, nr 10, str. 510—513.

Masowy i aktywny udział kobiet w życiu społecznym i politycznym warunkiem umocnienia antyfaszystowskiego ustroju demokr. Omówienie zarządzeń nieodzownych do usunięcia dotychczasowego upośledzenia kobiet.

319. SZMIDT WOJCIECH: **Zagadnienia pracy w spółdzielniach produkcyjnych.** Prz. Zag. soc. R. 1. 1951, nr 1, str. 66—76.

Podstawowe zasady pracy w spółdzielniach produkcyjnych. Bilans siły roboczej, znaczenie prawidłowej organizacji pracy. Ogólne zasady organizacji pracy. Różne formy pracy zespołowej (brygady robocze).

320. **Die werktätige Frau in der Deutschen Demokratischen Republik.** Informationsdienst DDR. R. 1. 1951, nr 9, str. 28—30.

Udział kobiet w poszczególnych działach pracy. w związkach zawodowych, w akcji szkoleniowej. Ochrona pracy zatrudnionych matek, ulepszenie form opieki nad matką i dzieckiem; wzorowy żłobek i stacja opieki dla matek.

321.* WIGURA K.: **Nowe kadry rosną.** Warszawa 1951. K i W, s. 66, 2 nlb.

Walka Polski Ludowej o nowe kadry. Nowi ludzie w przemyśle i rolnictwie. Pomoc Partii i ZMP w kształtowaniu kadr. Równouprawnienie kobiet. Nowa inteligencja. Przez naukę do lepszych osiągnięć pracy. Realizacja stalinowskiej zasady doboru kadr, „aby każdy pracownik mógł dać wspólnej sprawie maksimum tego co jest w stanie dać przy swoim uzdolnieniu“.

Zob. poz. 743—44, 751.

ORGANIZACJA PRACY

322. BURSZTYN IGNACY: **Im sprawniejsza organizacja tym wyższa jakość produkcji.** Przem. włókien. R. 5. 1951, nr 9, str. 348—352.

Praktyczne wskazówki org. pracy w tkalni oraz ich wpływ na efekt produkcji.

323. L. S.: **Jak organizować pracę w administracji.** Gospodarz. R. 6. 1951, nr 44, str. 5; nr 45, str. 5—8.

Problem organizacji pracy w administracji przedsiębiorstwa. Organizacja przedsiębiorstwa.

324. **Przemysł węglowy w ZSRR w czwartą rocznicę „Dnia Górniką“.** Gosp. gór. R. 1. 1951, nr 11, str. 22—25.

Przegląd osiągnięć górnictwa radzieckiego w zakresie organizacji pracy i jej mechanizacji. Cykliczność robót.

325. OSTROWSKI I. I.: **K woprosu o czisie raboczich smien w projektach ugotnych szacht.** Ugol. R. 26. 1951, nr 9, str. 40—45.

Zasady organizacji pracy na zmiany w kopalni.

326. ROMANOW B., GERONIMUS B.: **Organizacja kompleksnych brigad i wniedricie chozraszczeta w 1-m taksomotornom parkie Moskwy.** Awtomobil. R. 29. 1951, nr 9, str. 26—27.

Charakterystyka organizacji i skład specjalistyczny brygady warsztatowej dla remontu samochodów. Zasady rozrachunku wyników pracy indywidualnej i zespołowej.

327.* SPURNY BEDRICH: **Racionalisace w kancelarii.** Praha 1950. Prumyslove vydadelstvi, Kniznice podnikove organisace a planovani, svazek 6, s. 194, 3 nlb., 5 tabl. Rec. Jan Zieleniewski. Ekon. Org. Pracy. R. 2. 1951, nr 11, str. 520—521.

Pozytywna ocena pracy omawiającej racjonalizację pracy biurowej. Omówienie zalet i błędów książki. Możliwości normowania pracy biurowej.

328. STEFAŃSKI FRANCISZEK: **Rytmiczne wykonywanie planów zwiększa potencjał produkcyjny.** Życie gosp. R. 6. 1951, nr 20, str. 1126—1128.

329. SZMIDT WOJCIECH: **Prawidłowa organizacja brygad polowych gwarancją podniesienia plonów.** Gosp. zboż. R. 2. 1951, nr 12, str. 16—18.

Analiza błędów dotychczas popełnianych w organizowaniu brygad roboczych. Zasady i warunki właściwej organizacji brygad.

330. ZBICHORSKI ZYGMUNT: **Produkcja potokowa.** Ekon. Org. Pracy. R. 2. 1951, nr 12, str. 530—538.

Rytm linii potokowej i harmonizacja operacji. Rodzaje produkcji potokowej. Org. pracy w produkcji potokowej. Projektowanie i obliczanie linii potokowej. Zastosowanie i rozwój prod. potokowej. Literatura.

Zob. poz. 438—39, 464, 484, 534, 604, 628, 630, 634.

BEZPIECZEŃSTWO I HIGIENA PRACY

331. **Arbeitsschutz — eine wichtige Aufgabe des Staates.** Arbeit u. Soz.-fürsorge. R. 6. 1951, nr 21, str. 494—495. (Tłum. z gaz. rumuńsk. „Romania Libera“ z 13 września 1951 r.).

Brak troski o bezpieczeństwo pracy robotnika w Rumunii w okresie międzywojennym. Wydatki na bhp. w budżecie państwowym w r. 1951. Omówienie ważniejszych urzędów z zakresu bhp. w wielkich zakładach przemysłowych Ludowej Republiki Rumuńskiej.

332. FISCHER F.: **Arbeitsschutz und Zuckerrübenkampagne.** Arbeit. u. Soz.-fürsorge. R. 6. 1951, nr 20, str. 467—468.

Rodzaje urzędów z zakresu higieny i bezpieczeństwa pracy w przemyśle cukrowniczym. Zadania stałej i doraźnej kontroli w zakresie bhp.

333. JANICKI JANUSZ: **Wytyczne działania organów BHP w przemyśle materiałów wiążących.** Cement Wapno Gips. R. 16. 1951, nr 10, str. 229—232.

334. KIENAST GERHARD: **Verbesserungen am Arbeitsplatz schützen die Gesundheit.** Der Volksbetrieb. R. 4. 1951, nr 23, str. 733.

Opis urządzeń z zakresu bezp. pracy zastosowanych przy szlifierkach i maszynach przedziałniczych.

335. KORYZNA ZYGMUNT: **Ochrona pracy w ZSRR.** Prz. Zag. soc. R. 1. 1951, nr 2, str. 52—63.

Założenia ogólne. Ochrona pracy w świetle prawodawstwa radzieckiego (przepisy i kontrola ich wykonania). Literatura.

336. KOZICKI LEONARD: **Zagadnienie norm urządzeń kąpielowych w zakładzie pracy.** Gaz. Woda. R. 25. 1951, nr 11, str. 336—338.

Uwagi dotyczące urządzeń z zakresu higieny w zakładach pracy. Organizacja użytkowania urządzeń kąpielowych w tych zakładach.

337.* KRAJEWSKI WACŁAW: **Technika bezpieczeństwa pracy.** Łódź 1951. Państw. Ośr. Szkol. Prac. Socjalnej, s. 2 nlb, 68, II. (Maszynopis pow.).

Bezp. i hig. pracy w planie 6-letnim. Znaczenie gosp. i społ. zagadnienia bhp. Organizacja służby bhp. Rola człowieka w walce z wypadkami przy pracy. Zabezpieczenia ochronne. Przepisy szczegółowe.

338.* KRAJEWSKI WACŁAW: **Tkalnie. Wskazówki bezpieczeństwa i higieny pracy.** Warszawa 1951. Zakł. Wyd. MP i OS, s. 37, 2 nlb.

339. LANGE C.: **Verbesserung der Wohnverhältnisse der Landarbeiter.** Arbeit. u. Soz.-fürsorge. R. 6. 1951, nr 20, str. 464—465.

Dotychczasowe warunki mieszkalne robotników rolnych w uświadcznionych i prywatnych gospodarstwach rolnych. Wytyczne poprawy istniejącego stanu.

340.* MICHALSKI ST.: **ABC bezpieczeństwa i higieny pracy.** Wyd. 3. Warszawa 1951. Zakł. Wyd. MP i OS, s. 114, 1 nlb. Seria Ochrony Pracy nr 21.

Podstawowa publikacja z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy. Celem tej publikacji jest popularyzacja społecznego i gospodarczego sensu zagadnienia bhp.

341. MODLIŃSKI E.: **Organizacja służby bezpieczeństwa pracy w przemysłowych spółdzielniach wytwórczych ZSRR.** Bezp. Hig. Pracy. R. 5. 1951, nr 10, str. 307—308.

Różnice organizacyjne bhp w państwowych a spółdzielczych zakładach pracy. Rola i zadania biur ochrony pracy i społecznych inspektorów pracy.

342. **Organizacja służby bezpieczeństwa w fabryce samochodów w ZSRR.** Bezp. Hig. pracy. R. 5. 1951, nr 10, str. 315 — 318.

Wykaz czynności i obowiązków poszczeg. organów tej służby, oraz personelu adm.-technicznego.

343.* **Przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy dla pracowników zatrudnionych w zakładach podległych Centralnemu Zarządowi Przemysłu Bawełnianego.** Warsza-

wa 1951. Zakł. Wyd. MP i OS, s. 23, 1 nlb. Seria Ochrony Pracy nr 41.

344.* **Przepisy o bezpieczeństwie i higienie pracy według stanu prawnego za okres od 6.XI.1946 do 1.VI.1951.** Warszawa 1951. Zakł. Wyd. MP i OS, s. 115, 1 nlb. Seria Ochrony Pracy nr 70.

Zbiór przepisów przeznaczony dla pracowników inżynieryjno-technicznych, referentów bhp, społecznych inspektorów pracy, stanowiący dużą pomoc dla każdego, kto interesuje się zagadnieniami bhp.

345. RUDNIK A.: **Muziej ochrony truda WSSPS.** Profies. sojuzy. 1951, nr 9, str. 30 — 39.

Dobór eksponatów muzeum Wszechzwiązkowej Centralnej Rady Zw. Zaw. w Moskwie.

346.* **SPLEWIŃSKI JÓZEF: Stalownie. Wskazówki bezpieczeństwa i higieny pracy.** Warszawa 1951. Zakł. Wyd. MP i OS, s. 31, 1 nlb. Seria Ochrony Pracy nr 72.

347. **Verordnung zum Schutze der Arbeitskraft vom 25 Oktober 1951.** Arbeit u. Soz.-fürsorge. R. 6. 1951, nr 22, str. 1 nlb. (Załącznik do nr. 22/1951).

Tekst zarządzenia Prezesa Rady Ministrów NRD z dnia 25 października 1951, w sprawie ochrony bezpieczeństwa i higieny pracy: zakres odpowiedzialności pracodawcy, bhp, ochrona zdrowia, czas pracy, ochrona pracy kobiet i młodocianych (wiek, prace wbronione), odzież ochronna, kontrola przestrzegania omawianych przepisów, postanowienia karne, przepisy końcowe.

348. ZAMBRZYCKI ZENON: **Przyczyny wypadków na tłocznjach w przemyśle guzikarskim.** Odzież. R. 2. 1951, nr 11, str. 13 — 14.

349. ZWICKIRSCH G.: **Verbesserung der Arbeit der Arbeitsschutz-inspektoren im Bergbau.** Arbeit u. Soz.-fürsorge. R. 6. 1951, nr 21, str. 490 — 491.

Wytyczne do planu prac inspektorów bhp w górnictwie. Okresowa sprawozdawczość gwarancją wykonania planu prac.

Zob. poz. 399.

NORMOWANIE I WYDAJNOŚĆ PRACY.

350. AUGUSTOWSKI ZBIGNIEW: **Wydażność pracy a koszty własne w przemyśle.** Gosp. plan. R. 6. 1951, nr 10, str. 11 — 19.

Mierniki i metody obliczania wydajności pracy. Czynniki wpływające na wydajność pracy. Wielkość i tempo obniżenia kosztów własnych produkcji a wzrost wydajności pracy. Koszty osobowe. Doświadczenia radzieckie.

351. DOBBEL F.: **Es geht um technisch begründete Arbeitsnormen.** Arbeit u. Soz.-fürsorge. R. 6. 1951, nr 20, str. 459 — 461.

Techniczne normy wydajności pracy przedmiotem dyskusji na plenum Komitetu Centralnego SED. Stalin o znaczeniu norm pracy w gospodarce planowej. Realne normy wydajności pracy podstawą planowej produkcji. Wytyczne opracowania realnych norm.

352. KONAKOW D.: **Die fortschrittlichen technischen Normen.** Arbeit u. Soz.-fürsorge. R. 6. 1951, nr. 22, str. 510 — 511. (Streszczenie z „Trud“ z 12 października 1951 r.).

Omówienie radz. norm wydajności pracy. Realne normy pracy jednym z elementów obniżki kosztów własnych produkcji.

353. MAJEWSKI TADEUSZ: **Problemy normowania pracy.** Porad. mlecz. jajcz. R. 11. 1951, nr 11, str. 2 — 5.

Warunki organizowania służby technicznego normowania pracy. Metodyka normowania pracy. Konieczność wprowadzenia omawianego zagadnienia do szkolnictwa średniego i wyższego.

354.* **MASŁOWA N. S.: Wydajność pracy w przemyśle ZSRR.** Tłum. z jęz. ros. mgr Kowalski Jan. Warszawa 1951. Polgos, s. 234, 2 nlb.

Socjalistyczne metody zwiększania wydajności pracy w ZSRR na tle 5-letnich planów stalnowskich. Realizacja tych planów jako czynnik przekształcenia Rosji carskiej w przodujące państwo socjalistyczne. Ścisły związek zwiększania się wydajności pracy ze wzrostem płac i obniżeniem kosztów własnych produkcji. Źródła wzrostu wydajności pracy w ZSRR.

355. **MASŁOWA N.: Wzrost wydajności pracy w przemyśle ZSRR w latach powojennych stalinowskiego planu 5-letniego.** Tłum. z „Woprosy Ekonomiki“, 1951 nr 8. Gosp. plan. R. 6. 1951, nr 11, str. 30 — 38.

Zob. 1951, poz. 5171.

356.* **MISZARIN D. M.: Techniczskoje normowanie gornych robot.** Moskwa 1951. Gos. Nauczno-Techn. Izd. Litier. po Czernoj i Cwietnoej Mietallurgii, s. 151, 1 nlb.

Zadania i znaczenie normowania technicznego w górnictwie ZSRR. Zasady normowania. Metody badania i analizy procesów produkcyjnych. Rodzaje (typy) procesów pracy. Badanie czasu pracy drogą obserwacji. Metodyka obliczania norm technicznych. Obliczanie norm produkcji dla poszczególnych procesów. Normy typowe. Paszportyzacja sprzętu. Ewidencja i sprawozdawczość w dziedzinie normowania.

357. **PETERMANN WALTER: Normung und Typisierung in unserer volkseigenen Wirtschaft.** Arbeit. R. 6. 1951, nr 10, str. 484 — 495.

Normowanie i typizacja ważnym instrumentem usprawnienia działalności gospodarczej. Przykłady normowania i typizacji.

358. * **PROTOPOPOW S. N.: Uczot truda i zarabotnoj platy w stroitielnych organizacijach.** Moskwa 1951, Gos. Izd. Stroitielnoj Litier., s. 141, 3 nlb.

Organizacja pracy i płace w budownictwie socjalistycznym a kapitalistycznym. Ewidencja zatrudnionych. Charakter i klasyfikacja wydatków na robociznę. Technika przeprowadzania rozliczeń z pracownikami i robotnikami. Księgowanie płac. Sprawozdawczość. Metodyka analizy wskaźników pracy i płac. Kontrola funduszu płac. Wzory dokumentacji.

359. **RAKOW HERMANN: Die Aufgaben der Gewerkschaften bei der Einführung technisch begründeter Arbeitsnormen.** Arbeit. R. 5. 1951, nr 11, str. 547 — 550.

Normy pracy częściowo przestarzałe; aktywności i współzawodnictwo pionierami postępowych norm; znaczenie technicznie uzasadnionych norm. Zadania zw. zaw. przy wprowadzaniu nowych norm wydajności pracy.

360. **SIERADZAN EDWARD: Normowanie prac warsztatowych.** Traktorzysta i Mechanik. R. 4. 1951, nr 12, str. 11 — 12.

Zakres ustalania norm czasu i norm technicznych przy remoncie traktorów.

361. **Die technischen Arbeitsnormen als Grundlage der Produktivitätsmessung.** Statist. Praxis. R. 6. 1951, nr 10, str. 157 — 162.

Materiał dyskusyjny (cz. opisowa i tabele) do opracowania technicznych norm wydajności pracy, właściwych dla różnych typów zakładów pracy — oparty na doświadczeniach zebranych w ciągu r. 1950.

362. **TOMICZEK HENRYK: Prawidłowe normy mobilizujące do walki o plan produkcyjny.** Drob. Wytw. R. 1. 1951, nr 7/11, str. 14 — 16.

363. **ZOLL F.: Normowanie wydajności pracy na miejskich terenach zielonych.** Miasto. R. 2. 1951 nr 10, str. 25 — 29.

Zob. poz. 472, 527, 627.

WSPÓLZAWODNICTWO RUCH RACJONALIZATORSKI

- 364.* AMOSOW WASILIJ: **My radzieccy stalownicy.** Tłum. D. Ścibor-Rylska. Warszawa 1951. K i W, s. 70, 2 nlb. Biblioteka Przodowników Pracy nr 74.
- 365 ANDRYSIAK JÓZEF: **Możliwości zastosowania metody inż. Kowalowa w zakładach komunalnych.** Gaz Woda. R. 25. 1951, nr 11, str. 328 — 331.
- 366 BARMASOW P.: **Mieźzawodskoje soriewnowanje na uralskich przedpriatljach.** Profies. sojuzy. 1951, nr 10, str. 30 — 35.
Udział zw. zaw. w organizowaniu współzawodnictwa. Formy umów o współzaw. międzyzakładowe i międzyoddziałowe. Wyniki współzaw. pracy w przemyśle na Uralu.
- 367.* BOCZARNIKOW ALEKSY: **Ludzie twórczej pracy.** Tłum. M. Kowalewski. Warszawa 1951. K i W, s: 52, 3 nlb.
Osiągnięcia górników radz. kopalni Nr 29 im. Stalina w Zagłębiu Donieckim. Ruch stachanowski. Walka załogi o produkcję. Nowoczesne metody pracy. Ruch racjonalizatorski. Harmonogramy cykliczne.
- 368.* CZANGLI I.: **Socialistyczskoje soriewnowanie — dwiżuszczaja siła razwitija sowietskowo obszczestwa.** Moskwa 1951. Gos. Izd. Polit. Litier., s. 143, 1 nlb.
Lenin i Stalin jako twórcy i organizatorzy współzawodnictwa socjalistycznego. Współz. soc. w dziele budownictwa socjalizmu. Patriotyzm radziecki — jako źródło wsp. soc. Wsp. soc. bodźcem rozwoju społeczeństwa radzieckiego w drodze od socjalizmu do komunizmu.
369. CZERNY BOLESŁAW: **Zastosowanie metody inż. Kowalowa w robotach wodno-melioracyjnych.** Gosp. wodna. R. 11. 1951, nr 10, str. 377 — 381.
370. DENISOW N. A.: **Z praktyki wprowadzania metody F. T. Kowalowa w budownictwie.** (Tłum. W. K. z „Stroitielnaja Promyslennost“ 1951, nr 6). Prz. budowl. R. 23. 1951, nr 11, str. 495 — 497.
371. FARNY JÓZEF: **Osiągnięcia górników Rybnickich Kopalń Węgla.** Gosp. gór. R. 1. 1951, nr 12, str. 3 — 5
Osiągnięcia produkcyjne i ekonomiczne w r. 1951. Wyniki „czynu lipcowego“. Współzawodnictwo pracy. Ruch racjonalizatorski.
372. JAMKOWOJ A. A., ZAJDNIER M. S.: **Kompleksnaja racjonalizacija na Czernowickoj trikotażnoj fabrykie Nr 1.** Legk. promysl. R. 11. 1951, nr 11, str. 35 — 38.
Wyniki osiągnięte w jednym z radzieckich zakładów dziewiarskich przy zastosowaniu kompleksowej racjonalizacji pracy.
373. KAKOSCHKE WERNER: **Durch Persönliche und Brigadeleistungskonten entfalten wir den Massenwettbewerb.** Volksbetrieb. R. 4. 1951, nr 21, str. 672 — 673.
Metody wznagania zainteresowania współzawodnictwem; publikowanie na tablicach zakładowych szczegółów osiągnięć produkcyjnych, szkód materiałowych itp., wydawanie robotnikom notatników zawierających ich osiągnięcia indywidualne.
374. KARPINSKIJ P. A.: **Badanie i uogólnianie produjących metod pracy w Taganrogskich Zakładach Hutniczych.** Ekon. Org. Pracy. R. 2. 1951, nr 11, str. 492 — 501.
Wszechstronność i doniosłość metody Kowalowa na przykładzie doświadczeń ww. zakładów. Wyniki badań poszczególnych oddziałów produkcyjnych zakładów nad stosowaniem tej metody.
375. KIRCHNER RUDOLF: **Formen des sozialistischen Wettbewerbs.** Volksbetrieb. R. 4. 1951, nr 19, str. 612 — 613.
Metody premiowania zwycięskich załóg w akcji współzawodnictwa.
- 376.* **Kommunistisches subbotniki w Moskwie i moskowskoj gubernii w 1919 — 1920 g. g.** Moskwa 1950, s. 52. Rec. Sielnieziew M. S., Czernorskij M. N.: Sowiet. kniga. 1951, nr 8, str. 57 — 59.
Analiza dokumentów dotyczących działalności organizacji robotniczej pod nazwą „subbotniki“ w latach 1919 — 1920. Znaczenie działalności tej grupy dla umocnienia władzy robotników i rozszerzenia idei komunistycznych w społeczeństwie rosyjskim. Omówienie usterek wydawniczych książki.
377. KOMMISARIENKO JA. S.: **Dosroczo wypołnim plan goda.** Legk. promysl. R. 11. 1951, nr 10, str. 23—25.
Rodzaje usprawnień stosowanych w radz. przemyśle futrzarskim dla zwiększenia wydajności pracy i jakości produkcji.
378. KOPERSKI JAN: **O zobowiązaniach produkcyjnych.** Prz. gór. R. 7. 1951, nr 12, str. 486 — 488.
Historia pojęcia zobowiązania produkcyjnego. Istotne cechy zobowiązania produkcyjnego, jego charakterystyka oraz definicje.
379. KOWALSKI JANUSZ: **Nowe zadania współzawodnictwa w PZUW na 1952 rok.** Wiad. ubezp. R. 5. 1951, nr 11, str. 163 — 166.
Znaczenie i zadania porad produkcyjnych. Wskazniki planu współzawodnictwa. Współzawodnictwo indywidualne.
380. KOWALOW W.: **Izuczenie, oboszczeniye i rasprostraneniye pieriedowych metodow truda.** Profies. sojuzy. 1951, nr 10, str. 18—29.
Omówienie psychologicznego związku samokrytyki z inicjatywą twórczą. Znaczenie i zalety pracy kolektywnej. Zakres współzawodnictwa i współdziałania. Zadania wychowawcze zw. zaw.
381. KOZIEŁ F.: **Socialistyczskoje soriewnowanie w kolchozie** Kolchozn. proizw. R. 11. 1951, nr 9, str. 11 — 13.
Umowy między brygadami kolchozowymi o współzawodnictwo w zakresie zwiększania wydajności pracy. Metody stosowane przez przodowników i osiągane przez nich wyniki.
382. KOZŁOW F.: **Wsiemierno poddierziwat i razwiwat tworczeskiju iniciatiwu mass.** Bolszewik. R. 28. 1951, nr 20, str. 47 — 57.
Znaczenie współzawodnictwa socjalistycznego dla podniesienia produkcji. Analiza wyników osiągniętych w tym zakresie w zakładach produkcyjnych Leningradu.
383. KOZYRIOW I.: **Masy w walce o oszczędność w przedsiębiorstwach Leningradu.** Życie gosp. R. 6. 1951, nr 20, str. 1112—1117.
Nowe formy współzawodnictwa pracy, stosowania rozr. gospodarczego, kontroli jakości produkcji i oceny jakości pracy. Wnioski z oceny osiągnięć poszczeg. zakładów.
384. KRAMER WALTER: **Ueber Vorschlags — und Erfindungswesen.** Arbeit. R. 6. 1951, nr 10, str. 495—497.
Ochrona racjonalizatorstwa i wynalazczości pracowniczej w ustroju kapit. i socjalistycznym. Formy głaszania usprawnień w przedsiębiorstwach NRD. Metody premiowania przyjętych projektów.
- 385.* KUREK T.: **Szkoły sześciolatki.** Warszawa 1951. K i W, s. 79.
Brygady młodzieżowe w walce o wzrost wydajności pracy. Powstanie szkoły stachanowskiej w II oddziale Zakładów Żyrardowskich.
386. MROZEK STANISŁAW: **Rozwój ruchu współzawodnictwa w aparacie finansowym.** Wiad. ubezp. R. 5. 1951, nr 12, str. 176—179.
387. **Nowe formy współzawodnictwa w górnictwie.** Gosp. gór. R. 1. 1951, nr 11, str. 29—30.

388. NOWIK G. B.: **Kompleksnyj plan mieroprijatii dla uluczszienija kaczestwa produkciji.** Legk. promyszl. R. 11. 1951, nr 10, str. 13—14.

Formy współzawodnictwa stosowane w ukraińskich zakładach przem. odzieżowego. Warunki skuteczności nowych metod dla podniesienia wydajności pracy i jakości wyrobów.

389. P. L.: **Nowe formy współzawodnictwa w górnictwie węglowym.** Prz. związk. R. 22. 1951, nr 10, str. 441—443.

Umowy o współzawodnictwo pomiędzy górnikami. Brygady zespołowe. Nagrody honorowe i pieniężne.

390. **Robotnicy węgierscy wykorzystują odpadki.** Życie gosp. R. 6. 1951, nr 23, str. 1305—1306.

Przegląd osiągnięć współzawodnictwa pracy oraz pomysłów racjonalizatorskich robotników węg. przemysłu ciężkiego, chemicznego i drzewnego.

391. RUBIEŻANSKI I. I.: **Rasprostranienie stachanowskowo opyta na priedrijatijach promyszlennosti USSR.** Legk. promyszl. R. 11. 1951, nr 10, str. 4—6.

Rozpowszechnienie metody pracy Kowalowa w przedsiębiorstwach przemysłowych USSR. Sposób rozpowszechniania tej metody.

392. KOZŁOW A.: **Rasszariat narodnoje dwizenije za ekonomiju i bierzliwost'.** Profies. sojuzy. 1951, nr 9, str. 14—19.

Znaczenie współzawodnictwa pracy w gosp. socjalistycznej. Postanowienia radzieckich władz związkowych w tym zakresie.

393. SIENNICKI LEON: **Drogi rozwojowe współzawodnictwa pracy w Związku Radzieckim.** Życie gosp. R. 6. 1951, nr 20, str. 1109—1111.

Przegląd osiągnięć i doświadczeń współzawodnictwa. Stosowanie metody inż. Kowalowa. Współzawodnictwo zobowiązaniowe.

394. SIKORA MARIAN: **Współzawodnictwo pracy w przemyśle metalowym.** Życie gosp. R. 6. 1951, nr 21, str. 1183—1185.

395.* SZIRKIN I. P.: **Z doświadczeń radzieckiego murarza szybkościowca.** Tłum. Kazimierz Wierchowicz. Warszawa 1951. Ki W, s. 51, 1 nlb. Biblioteka przodowników pracy nr 68.

396. SZULC Z.: **K nekterym otazkam rozwoje socialistickeho souteżeni.** Tvorba. R. 20. 1951, nr 40, str. 961—962; nr 41, str. 982—985.

Rozwój współzawodnictwa w Czechosłowacji, w okresie 1950—1951. Przyczyny dysproporcji między rozwojem (ilościowym) współzawodnictwa i niedostatecznym wzrostem wydajności pracy. O wyższy poziom org. współzawodnictwa. Rola organizacji partyjnych w kierowaniu organizacją współzawodnictwa.

397. ŚWIDERSKI L.: **Aktualne zadania współzawodnictwa w walce o obniżkę kosztów własnych w PPTT.** Prz. poczt. R. 15. 1951, nr 12, str. 15—19.

Kształtowanie się kosztów w służbie teletechnicznej i ruchu pocztowo-telekomunikacyjnego. Zobowiązania zadaniowe. Zobowiązania robotników.

398.* WAŃKOWICZ JERZY: **O nowych metodach pracy w przemyśle.** Warszawa 1951, Ki W, s. 71, 1 nlb. Biblioteka Zetempowca.

Nowe formy współzawodnictwa. Nowe metody pracy oparte na postępie technicznym, umożliwiające przekraczanie planu i obniżenie kosztów produkcji.

399.* WARNEŃSKA MONIKA: **Serce kopalni „Anna“.** Warszawa 1951. Ki W, s. 26, 1 nlb. Biblioteka Przodowników Pracy nr 72.

Wspólny wysiłek robotników i inżynierów kopalni „Anna“, którego celem był montaż i uruchomienie kompresorów dostarczających powietrze dla górników pracujących w kopalni.

400. ZŁOTNICKI GRZEGORZ: **Metoda Kowalowa podnosi wydajność.** Życie gosp. R. 6. 1951, nr 24, str. 1324—1326.

Osiągnięcia przem. włókienniczego w zastosowaniu metody.

401. LIPSKI TADEUSZ: **Przez współzawodnictwo do wzrostu wydajności pracy — do zwycięskiej realizacji planów.** Życie gosp. R. 6. 1951, nr 24, str. 1310—1313.

Twórcza aktywność pracowników przem. hutniczego, węglowego i włókienniczego. Wpływ nowych form współzawodnictwa na wzrost wydajności pracy.

Zob. poz. 491—92, 521, 548, 646.

P L A C E

402. FONAR ADAM: **Premiowanie i podział części nadwyżki w spółdzielczości pracy ZSRR.** Gosp. plan. R. 6. 1951, nr 12, str. 43—47.

Obliczanie zarobków członków spółdzielni. Systemy premiowe.

403. KUEHR KURT: **Leistungslohn in den Produktionsbetrieben der Chemie.** Wirtschaft. R. 6. 1951, nr 43, str. 9.

Wprowadzenie w przem. chemicznym NRD systemu płacy „akordu zbiorowego“. Kryteria obliczania zarobków.

404. ŁOTKOW W.: **Dopolnitelnaja zarabotnaja plata raboczych i służaszczich.** Sowiety socialnowo strachowanija na predprijatijach. Moskwa 1951, str. 79—95.

Ubezpieczenia społeczne w ZSRR — jako dodatkowa płaca każdego pracującego w ZSRR (zasiłki chorobowe, płatne urlopy, bezpłatna nauka, opieka lekarska, opieka nad matką i dzieckiem, zasiłki, zaspakajanie potrzeb kulturalnych). Świadczenia społeczne i ich znaczenie dla pracowników fabryki „Krasnyj Proletarij“.

405.* MANIEWICZ F. Ł.: **Zarabotnaja plata i jejo formy w promyszlennosti SSSR.** Moskwa 1951, s. 212. Rec. Masłowa N. S. Sowiet. kniga. 1951, nr 11, str. 86—89.

Rozwój form płacy w przemyśle socjalistycznym. Radziecki system płac.

406. OLIWA F.: **Mzdy a produktiwita prace.** Plan. Hosp. R. 4. 1951, nr 6, str. 361—381.

Płace i wydajność pracy w gosp. kapitalist. Stopa życiowa w socjalizmie. Środki konsumpcji i fundusz płac. Wzrost produkcji i wzrost wydajności. Tempo wzrostu wydajności pracy i płac. Wpływ różnych czynników na stosunek wydajności pracy do płac i uposażenia. Płace i wydajność pracy w ludowo-demokratycznej CzRS.

Zob. poz. 36, 46, 358, 597, 604, 606.

PRAWO PRACY — UMOWY ZBIOROWE

407. LEHMANN OTTO: **Die Lehren aus dem Abschluss der Betriebskollektivverträge für das Jahr 1951 und die nächsten Aufgaben.** Arbeit. R. 6. 1951, nr 10, str. 488—489.

Wyniki zawartych umów zbiorowych w NRD. Zawarte umowy w 1951 r. dowodem wzrostu uświadomienia społecznego. Zadania na przyszłość: systematyczna kontrola wykonania umów, objęcie umowami również sektora prywatnego, opracowanie projektów ramowych umów na rok 1952.

408. MAROWSKI JERZY: **Powojenne orzecznictwo Sądu Najwyższego w zakresie prawa pracy.** Prz. Ust. gosp. R. 4. 1951, nr 11, str. 397—403.

Stosunek pracy a inne stosunki prawne. Pracownicy fizyczni a umysłowi. Zbiorowe stosunki pracy. Czas pracy, godziny nadliczbowe. Wynagrodzenie za pracę. Rozwiązanie umowy o pracę. Odszkodowanie za zwolnienie z pracy i wypadki. Odszkodo-

wanie za niezgłoszenie pracownika do ubezpieczenia społecznego.

409. PAUL HEINZ: **Die Stellung des Arbeitsrichters in unserer Deutschen Demokratischen Republik.** Arbeit. R. 5. 1951, nr 12, str. 638—640.

Rola sądów pracy w Niemczech faszystowskich i w NRD. Obecne kwalifikacje sędziów pracy; obok znajomości prawa, znajomość aktualnych stosunków społecznych. Nowa rola sędziego pracy.

410. PÖGGEL GUENTER: **Erziehung zum Staats — und Nationalbewusstsein eine bedeutende Aufgabe der Gewerkschaften.** Arbeit. R. 5. 1951, nr 12, str. 613.

Umowy zbiorowe w NRD czynnikiem wzmożonego wychowania państwowego. Związki zawodowe NRD przeciwdziałają wpływowi imperialistów w Niemczech Zach.

411. PFÜTZE GERHARD: **Das Gesetz über die Steuer des Handwerks dient der Gleichberechtigung der Frau.** Finanzwirtschaft. R. 5. 1951, nr 20, str. 366—367.

Udział kobiet w rzemiośle w NRD. Ochrona pracy kobiet w prawodawstwie NRD.

412. **Przegląd ustawodawstwa pracy oraz przepisów związkowych za okres czerwiec — lipiec 1951; sierpień — wrzesień 1951.** R. 1. 1951, nr 1, str. 65—80; nr 2, str. 81—104. Dod. do czas. Prz. Zag. soc. R. 1. 1951, nr 1, 2.

413. ŚWIĘCICKI MACIEJ: **Prawo pracy a przeciwieństwo między pracą umysłową a fizyczną.** Państwo i Prawo. R. 6. 1951, nr 10, str. 471—510.

Podział pracy a przeciwieństwo między pracą umysł. i fiz. w społeczeństwach antagonistycznych. Rola prawa pracy w pogłębianiu w. w. przeciwieństw w kapitalizmie. Przewyciężenie przeciwieństwa między pracą umysł. i fiz. w ustroju socjalistycznym. Socjalistyczne prawo pracy (cechy i charakterystyka).

414. **Unbefriedigender Abschluss von Kollektivverträgen und Vereinbarungen der gegenseitigen Verpflichtungen im Handel.** Handel. R. 1. 1951, nr 8, str. 244—245.

Wskazanie przeszkód i hamulców, powodujących niewykonanie warunków umów zbiorowych (godziny ponadplanowe, nieznanomość zadań planowych itp.).

Zob. poz. 749, 771.

UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE

415. FIOMINA E.: **Sowiet socialnowo strachowanija i jewo aktiw.** Sowiety socialnowo strachowanija na priedprijatijach. Moskwa 1951, str. 20—45.

Organizacja rady ubezpieczeń społecznych zw. zaw. i jej praca w radzieckiej fabryce łożysk kulkowych im. L. M. Kaganowicza. Praca poszczególnych grup rady. Plan pracy rady.

416. KIKTIENKO E.: **Socjalnoje strachowanie — ważniejszij uczałstok raboty profsojuzow.** Sowiety socialnowo strachowanija na priedprijatijach. Moskwa 1951, str. 3—19.

Znaczenie Leninowskiego dekretu o ubezpieczeniach społecznych na tle ustawodawstwa kapitalistycznego Rosji carskiej. Rozwój ubezpieczeń społecznych w ZSRR. Zadania zw. zaw. w dziedzinie ubezpieczeń społecznych. Powołanie rad i komisji ubezpieczeniowych. Organizacja i zakres działania rad. Ubezpieczenia społeczne w ZSRR, krajach demokracji ludowej a w krajach kapitalistycznych.

417. LYCZKIN I.: **Cehowije kommissii po socialnomu strachowaniju.** Sowiety socialnowo strachowanija na priedprijatijach. Moskwa 1951, str. 63—78.

Organizacja i praca komisji społecznych w fabryce „Dynamo”. Fundusze komisji. Plan pracy i sposób jego realizacji. Troska o zapewnienie właściwych warunków ochrony i bezpieczeństwa pracy.

418. * **Sowiety socialnowo strachowanija na priedprijatijach.** (Izd. opyta raboty). Moskwa 1951, Izd. WCSPS, s. 94, 2 nlb.

Zob. poz. 404, 415—17, 423.

419. ZEJDA FRANCISZEK: **Ubezpieczenie chorobowe i opieka nad zdrowiem pracujących w Czechosłowacji.** Prz. Zag. soc. R. 1. 1951, nr 1, str. 84—89.

Świadczenia ubezpieczenia chorobowego. Formy pomocy lekarskiej. Współzawodnictwo pomiędzy zakładami leczniczymi. Wydatki w zakresie ubezpieczenia chorobowego w latach 1946—1950. Perspektywy na przyszłość.

AKCJA SOCJALNA

420.* AKOLIŃSKI STANISŁAW: **Planowanie i finansowanie akcji socjalnej w 1951 r.** Łódź 1950. Państw. Ośr. Szkol. Prac. Socjaln., s. V, 190, 3 nlb. (Maszynopis pow.).

Gospodarka finansowa akcji socjalnej w latach 1945—1950. Finansowanie akcji socjalnej w r. 1951. Planowanie w zakresie akcji socjalnej (planow. inwestycji, kapit. remont., kosztów bieżących; plan usługowy, plan finansowy, preliminarz budż. własnych placówek socj.).

421. * AKOLIŃSKI STANISŁAW: **Referat socjalny.** Zakres. Organizacja. Technika pracy. 2 wyd. Łódź 1951. Państw. Ośr. Szkol. Prac. Socjaln., s. 148. (Maszynopis pow.).

Struktura organizacyjna akcji socjalnej. Referat socjalny w zakładzie pracy. Własne placówki socjalne w zakładzie pracy. Koordynacja poczynań i współpraca w zakresie akcji socjalnej. Organizacja i technika pracy referatu socjalnego.

422.* KUCZKOWSKA IZABELA: **Letnie wczasy dziecięce — podręcznik dla organizatora i pracowników akcji wczasów dla dzieci i młodzieży.** Warszawa 1951. Polgos, s. 91, 1 nlb.

Wskazówki dotyczące org. wczasów dziecięcych w Polsce Ludowej (organizacja, prowadzenie i zakończenie kolonii; dzieci przedszkolne i starsze na kolonii ramowe zestawienie sprzętu kolonijnego na 100 dzieci; przepisy prawne). Sposoby lepszego wykorzystania środków przeznaczonych corocznie przez państwo na wczasy dziecięce.

423. ŻAWORONKOW W.: **Zabota o żenszczenie — matteri i dietiach.** Sowiety socialnowo strachowanija na priedprijatijach. Moskwa 1951, str. 46—62.

Troska i opieka rządu radz. nad matką i dzieckiem na przykładzie rozwiązania tej sprawy w kombinacie „Triochnornaja manufaktura”. Organizacja opieki. Zakłady opieki nad matką i dzieckiem.

ZWIĄZKI ZAWODOWE

424. BALASZOW W.: **Mieždunarodnyje objedinenija prof-sojuzow na straże intieriesow trudjaszczichsja.** Profies. sojuzy. 1951, nr 10, str. 53—56.

Omówienie przebiegu obrad i treści uchwał Kongresu Zw. Zaw. w Wiedniu z 1951 r. Przegląd sytuacji zw. zaw. w krajach kapitalistycznych.

425. BIELSKIJ I. O.: **O rukowodstwie sielskimi prof-sojuznymi organizacijami.** Profies. sojuzy. 1951, nr 9, str. 20—25.

Liczebność placówek rolniczych związków zawodowych w Zw. Radz. Formy pracy organizacyjnej tych placówek. Gospodarcze wyniki oddziaływania tych placówek. Omówienie usterek w pracy.

426. GULIAJEW F.: **Profsojuznaja rabota w finansowo-bankowskich uczrzdienijach.** Profies. sojuzy. 1951, nr 9, str. 26—29.

Wpływ organizacji związkowych na wyniki pracy w bankowości radz.

427. **Kongress tred-junjonow w Blekpule.** Profies. sojuzy. 1951, nr 10, str. 57—58.

Zakres obrad na kongresie angielskich zw. zaw. Rezolucja o potrzebie akcji pokojowej i handlu ze Zw. Radz. Zagadnienie plac.

428. KOSTJUSZKO I.: **Profsojuzy Polsci w bor'bie za postrojenie osnov socializma.** Profies. sojuzy. 1951, nr 10, str. 46—52.

Stan ruchu związkowego w Polsce przedwrześniowej. Warunki rozwoju tego ruchu w okresie władzy ludowej. Tematy narad i postanowienia przyjęte na Kongresie Zw. Zaw. w 1949 r. oraz na V Plenum w 1950 r. Wyniki działalności zw. zaw. w Polsce.

429. TROSCHKE HANS: **Die Gewerkschaften und der Klassenkampf auf dem Dorf.** Arbeit. R. 6. 1951, nr 10, str. 513—515.

Wynikiem III kongresu FDGB (niemieckiej federacji związków zaw.) wzmocnienie sojuszu między miastem a wsią. Przykłady błędów i osiągnięć.

430. WARNKE HERBERT: **Der Weltgewerkschaftsbund und die deutsche Arbeiterklasse — Zur Tagung des Generalrates des WGB in Berlin.** Arbeit. R. 5. 1951, nr 11, str. 534—536.

Stosunek ŚFZZ do niemieckiego świata pracy. FDGB reprezentuje całe Niemcy. Próby rozbitcia

jedności niemieckiego i światowego ruchu związków zaw.

431. WOLSKIJ W.: **Rost progiessiwnych sił i profdwiżenij Łatinskoj Amieriki.** Profies. sojuzy. 1951, nr 9, str. 40—46.

Rozwój postępowych sił w ruchu związków zawodowych Ameryki Łac.

432.* ZUJEW F.: **Raboczij klass i profsojuzy narodno-demokratycznej Polsci.** Moskwa 1951. Izd. WCSPS — Profizdat, s. 156, 4 nłb.

Przyjaźń i pomoc Zw. Radz. — wyzwoliciela Polski. Utrwalenie ustroju demokracji ludowej w Polsce. Przeprowadzone reformy, osiągnięcia w okresie odbudowy. PPR i zw. zawodowe w walce o realizację trzyletniego planu. Walka o jedność klasy robotniczej, o stworzenie PZPR. Plan 6-letni — plan zbudowania podstaw socjalizmu (założenia planu, charakterystyka). Wzrost dobrobytu i rozwój kultury. Polska klasa robotnicza i zw. zaw. w walce o pokój.

Zob. poz. 175, 640.

XIII. P R Z E M Y S Ł

ZAGADNIENIA OGÓLNE

433. CZUDAKOW Je. A.: **Wsiemierno razwiwat' i ukreplat' tworceskoje sodrużestwo rabotników nauki i proizwodstwa.** — Sodrużestwo nauki s proizwodstwom. Moskwa 1951. str. 3—9.

Formy, przejawy i znaczenie twórczej współpracy nauki z praktyką produkcyjną w ZSRR. Nowe cechy współpracy w okresie powojennym. Planowanie prac naukowo-badawczych.

434. LESZ MIECZYŚLAW: **Zagadnienia techniczne w Planie 6-letnim.** Ekonomista. 1951, z. 4, str. 3—21.

Doniosłe znaczenie nowej techniki. Tendencje nowej techniki. Nowa technika w planie 6-letnim. Znaczenie ruchu racjonalizatorskiego i nowatorstwa w opanowaniu nowej techniki. Znaczenie przodującej techniki radz.

435. MARTINEC W.: **Zawadeni a wyużiti nowe techniki.** Gospodarz. R. 6. 1951, nr 48, str. 5.

Kroki niezbędne w celu zapewnienia stałego postępu tech. we wszystkich gałęziach gospodarki. Zadania ewidencji i statystyki nowej techniki. Ewidencja mechanizacji, elektryfikacji, automatyzacji, postępowej technologii procesów produkcyjnych, stosowanie nowych surowców i fabrykatów, ewidencja prac naukowo-badawczych.

436. NIEKRASOW MIKOŁAJ: **Zasady lokalizacji socjalistycznego przemysłu.** Życie gosp. R. 6. 1951, nr 21, str. 1156—1159.

Leninowsko-stalinowskie zasady rozmieszczenia sił wytwórczych w ZSRR i sposób ich wcielania w praktykę budownictwa socjalistycznego. Proces rozwoju republik ZSRR do niedawna gospodarczo zacofanych, w stalinowskich planach 5-letnich.

437. SECOMSKI KAZIMIERZ: **Nowe okręgi przemysłowe w Polsce.** Ekonomista. 1951, z. 3, str. 12—35.

Postulat uprzemysłowienia kraju wiąże się ściśle z zagadnieniem należytego rozmieszczenia ośrodków przemysłowych. Oparcie planu uprzemysłowienia Polski na doświadczeniach Zw. Radz. Charakterystyka okręgów przemysłowych w ZSRR, ich zasięg i znaczenie. Plan Sześcioletni budowy podstaw socjalizmu w Polsce przewiduje rozwój wszystkich starych okręgów przemysłowych, powstanie 7 nowych i zapoczątkowanie budowy 5 całkowicie nowych okręgów. Charakterystyka nowych okręgów przemysłowych Polski. Realizacja zasady równomiernego i wszechstronnego uprzemysłowienia Polski.

438. SECOMSKI KAZIMIERZ: **O przetom w dziedzinie mechanizacji pracy.** Inw. i Budown. R. 1. 1951, nr 7/11, str. 4—9.

Podstawowe problemy postępu technicznego w planie 6-letnim. Zagadnienia: wielkiego planu mechanizacji i małej mechanizacji pracy — i ich zadania w planie inwestycyjnym na 1952 r.

439. SELECKI ANATOL: **W sprawie planowego organizowania prac naukowo-badawczych w instytutach przemysłowych.** (Art. dysk.) Gosp. plan. R. 6. 1951, nr 11, str. 38—41.

440. SOKOŁOWSKI A.: **Instytut Ekonomiki Akademii Nauk ZSRR w łączności z socjalistycznym przemysłem.** (Tlum. J. Bolecki z „Izw. Akad. Nauk ZSRR — Otdielenje Ekonomiki i Prawa” 1951, nr 2). Ekon. Org. Pracy. R. 2. 1951, nr 10, str. 448—452.

Formy i zakres działania Instytutu — we współpracy z zakładami przemysłowymi ZSRR. Osiągnięcia.

441. **Die Statistik der Materialversorgung in der UdSSR.** Statist. Praxis. R. 6. 1951, nr 9, str. 145—147. (streszczenie art. M. Eidelmanna w „Wiestnik Statistiki”, 1951, nr 5).

W. M. Mołotow o znaczeniu dobrze zorganizowanego zaopatrzenia materiałowego w gospodarce ZSRR. Sprawozdawczość — probierzem rzeczywistości planów. Bilans towarowy w układzie rzeczowym i finansowym.

442. SZYMANSKI EDWARD: **Walka o obniżenie kosztów materiałowych.** Gosp. plan. R. 6. 1951, nr 10, str. 20—24.

Przyczyny niewykonania zadań obniżki kosztów mat. w II kw. 1951 r. Osiągnięcia radzieckie w tej dziedzinie.

443. W-SKI. **Walka o zmniejszenie zużycia materiałowego.** Życie gosp. R. 6. 1951, nr 23, str. 1299—1300.

Możliwości obniżenia udziału kosztów rzeczowych w ogólnych kosztach przemysłu i budownictwa. Współzawodnictwo i wydajność pracy.

Zob. poz. 42, 103, 354—55, 398, 405, 763.

PRZEDSIĘBIORSTWO PRZEMYSŁOWE

444. AUGUSTOWSKI ZBIGNIEW: **Plan kosztów własnych produkcji i kontrola jego wykonania.** Finanse. R. 2. 1951, nr 6, str. 26—45.

Poszczególne fragmenty planu kosztów produkcji (plan obniżenia kosztów własnych, pl. kosztów

własnych prod. towarowej, pl. kosztów własnych prod. globalnej). Czynniki kontroli wykonania planu. Badanie wykonania planu kosztów i ich obniżenia w poszczeg. okresach roku.

445. BIEBER HEINZ: **Vorbereitung der Betriebspläne für das Jahr 1952.** Wirtschaft. R. 6. 1951, nr 46, str. 3.

Omówienie poprawek do planów zakładowych na rok 1952. Ulepszenia wprowadzone na podstawie doświadczeń roku 1951. Większe zróżnicowanie planów dla poszczególnych gałęzi gospodarczych.

446.* EDEL KRYŃSKI H.: **Planowanie w przedsiębiorstwie przemysłowym.** Warszawa 1951. Polgos, s. 328. Rec. Józef Gajda. Ekon. Org. Pracy. R. 2. 1951, nr 10, str. 486.

Rec. podkreśla prawidłowość układu i kolejności omawianych zagadnień, stwierdza potrzebę i przydatność pracy — pomimo istnienia pewnych braków tematycznych.

447. FIEDOTOW N.: **O równomierności w rabotie promyslnnych priedpriatij.** Plan. choz. 1951, nr 5, str. 26—37.

Charakterystyka przyczyn cykliczności natężenia produkcji w poszczególnych gałęziach przemysłu. Przyczyny i skutki tej cykliczności. Środki zwalczania — plan, wykonanie, kontrola. Znaczenie harmonogramów cyklu produkcyjnego.

448. GUSAKOW A. G.: **Rozrachunek gospodarczy i akumulacja wewnątrz-zakładowa.** (Skrót art. z „Izw. Akad. Nauk SSSR — otd. ekon. prava”, 1951, nr 4). Życie gosp. R. 6. 1951, nr 22, str. 1244—1246.

Znaczenie, wprowadzanie i utrwalanie rozrachunku gosp. w przedsiębiorstwie. Z doświadczeń fabryk radzieckich (przykłady).

449. HIMMEL BERNARD: **W obliczu bojowego zadania.** Gosp. mater. R. 3. 1951, nr 11, str. 374—380.

Walka o przyspieszenie obiegu środków obrotowych na odcinku zaop. materiałowego, jej cele i realizacja. Zadania Przedsiębiorstwa Uplynniania Remanentów.

450. HRONSKY M., LACHOUT W.: **Chozraszczot — socialisticka metoda wedeni prumyslowych podniku.** Tworba. R. 20. 1951, nr 47, str. 1127—1130.

Rozrachunek gospodarczy — istota, zadania. Rozwój rozr. gosp. w Zw. Radz. Rozrachunek gosp. wewnątrzno-zakładowy.

451. JEZERSKI STANISŁAW: **Określenie zdolności produkcyjnej przedsiębiorstwa przemysłowego.** Ekon. Org. Pracy. R. 2. 1951, nr 10, str. 444—448.

452.* KONTOROWICZ W.: **Techniczno-przemysłowo-finansowy plan przedsiębiorstwa przemysłowego.** Warszawa 1951. Polgos, s. 356. Rec. Zbigniew Dąbrowa. Ekon. Org. Pracy. R. 2. 1951, nr 11, str. 522—523.

Aktualność opracowanego zagadnienia. Omówienie treści pracy. Błędy i wątpliwości terminologiczne tłumaczenia. Konieczność ustalenia jednolitego słownictwa ekonomicznego.

453. KOWALSKI ADAM: **Podstawowe zagadnienia planowania wewnątrzno-zakładowego.** Cement Wapno Gips. R. 7. 1951, nr 11, str. 249—252.

Plan produkcji. Plan zużycia materiałów. Planowanie operatywne. Sprawozdawczość operatywna. Planowanie międzywydziałowe.

454. KOWALSKI ADAM: **Wprowadzamy planowanie wewnątrzno-zakładowe.** Cement Wapno Gips. R. 16. 1951, nr 10, str. 226—229.

Cele i organizacja planowania wewnątrzno-zakładowego.

455. KOWALSKI JÓZEF: **Planowanie remontów.** Życie gosp. R. 6. 1951, nr 20, str. 1120—1122.

456. MUELLER RUDOLF: **Der Tagesproduktionsplan.** Arbeit. R. 5. 1951, nr 12, str. 606—608.

Miesięczne plany produkcyjne podstawą dziennych planów produkcyjnych. Plany dzienne dzielą się na plany: jednostek, brygad, oddziałów, zespołów i całych zakładów. Sposoby realizacji i zadania związków zawodowych.

457.* PARFANIJAK P. A.: **Oborotnyje sriedstwo socialisticeskoj promyslnennosti. 1950.** Gosfinizdat, s. 143. Rec. Jan Czarnocki. Ekon. Org. Pracy. R. 2. 1951, nr 10, str. 486.

Rec. omawia znaczenie książki dla zagadnienia normowania środków obrotowych w przeds. przemysłowym (konceptje usprawnienia metod normowania śr. obrotowych, pozytywne elementy pracy Parfanijaka).

458.* RYBCZENKOWA M., SWIRIDOW D.: **W borbie za sniżenie siebiestoimosti promyslnennoj produkciji.** (Iz opyta pieriedowych priedpriatij). Moskwa 1951. Gos. Izd. Polit. Litier., s. 118, 2 nlb.

Znaczenie obniżki kosztów własnych produkcji. Walka o wzrost wydajności pracy, o postęp techniczny, wysoką jakość produkcji, o oszczędność surowca, materiałów, paliwa. Rozrachunek gospodarczy w przedsiębiorstwie. Konieczność podnoszenia poziomu wiedzy ekonomicznej, znajomości ekonomiki przedsiębiorstw.

459.* SZOŁOMOWICZ I. A.: **Analiza działalności gospodarczej przedsiębiorstwa przemysłowego.** Tłum. z jęz. ros. Haendel J. Warszawa 1951. Polgos, s. 232.

Szczegółowe opisy metod przeprowadzania analizy działalności przedsiębiorstwa w celu ustalenia i oceny jej ekonomicznych wyników w zakresie zagadnień produkcyjnych, zatrudnienia, wykorzystania środków trwałych, zaopatrzenia, kosztów własnych, płac, kalkulacji zbytu i akumulacji oraz obracalności środków obrotowych.

460. WITKOWSKI HENRYK: **Normowanie zapasów produkcyjnych.** Gosp. mater. R. 3. 1951, nr 11, str. 366—374.

Podstawowe zasady normowania zapasów produkcyjnych. Planowanie zapasów produkcyjnych. Definicja pojęć z zakresu poruszanej tematyki. Cykle zaopatrzenia i ich czynniki. Wytyczne dla obliczania i ustalania norm zapasów. Normowanie środków obrotowych.

Zob. poz. 38, 44, 46, 241, 244, 257, 350, 391, 513, 775.

BUDOWNICTWO — INWESTYCJE

461.* AMSTIBOWICKIJ M. A., TYLES L. L.: **Organizacja operatiwnno planirowanija w stroitielstwie.** (Iz opyta Gławcentrostroja Ministierstwa stroitielstwa priedpriatij tiazelnoj industrij). Moskwa 1951. Gos. Izd. Stroitielnoj Litier., s. 65, 3 nlb.

Operatywne planowanie na budowie: zadania planowania, dokumentacja, poszczególne rodzaje sporządzanych planów. Plany miesięczne, harmonogramy tygodniowe, dzienne. Organizacja budowy. Planowanie i sprawozdawczość pracy brygad produkcyjnych. Kontrola wykonania planu.

462. AUGUSTOWSKI ZBIGNIEW: **Koszty i ceny w budownictwie.** Gosp. plan. R. 6. 1951, nr 11, str. 14—23.

Koszty własne porównywalnych jednostek odniesienia. Kontrola kosztów własnych produkcji budowlanej. Normatywy kosztów. Kryteria i metody podziału kosztów. Potrzeba prawidłowego rozwiązania problemu norm i normatywów kosztów.

463. BARTNICKI JERZY: **Realizacja niektórych inwestycji Planu 6-letniego w śląskim okręgu przemysłowym.** Życie gosp. R. 6. 1951, nr 23, str. 1286—1288.

W zakresie: przem. węglowego, hutnictwa, energetyki, komunikacji, zaopatrzenia w wodę i budownictwa mieszkaniowego.

464. GARBE HANS, GUETZLAFF HORST: **Ueber die Anwendung neuer Arbeitsmethoden im berliner Wohnungsbau.** Arbeit. R. 5. 1951, nr 11, str. 551—553.

Stosowanie nowych metod budowlanych przy odbudowie Berlina; zróżnicowanie tych metod w zależności od pory roku i rodzaju obiektu, ich wpływ na obniżkę kosztów budowlanych.

465. KACNER ARTUR: **Instytuty naukowo-badawcze budownictwa w ZSRR.** Inw. i Budown. R. 1. 1951, nr 7/11, str. 20—23.

Omówienie zadań i prac Centr. Nauk.-Bad. Instyt. Budowli Przemysłowych, Wszechzwiązkowego Nauk.-Bad. Inst. Org i Mechanizacji Budownictwa oraz Inst. Techniki Budowlanej.

466. DOBRYNIN F., KWITNICKIJ Ł.: **O dalsze udoskonalenie organizacji i obniżenie kosztów budownictwa.** (Tłum. art. z „Plan. Choz.” 1951, nr 4). Inw. i Budown. R. 1. 1951, nr 8/12, str. 33—40.

Dotychczasowe wyniki w obniżaniu kosztów własnych budownictwa ZSRR. Możliwości dalszych oszczędności w tej dziedzinie. Mechanizacja i uprzemysłowienie budownictwa. Prawidłowa org. zaopatrzenia i transportu. Wykorzystanie mat. budowlanych. Finansowanie inwestycji.

467. ESSE FELIKS, KOBYLIŃSKI ANTONI: **Nowe formy współpracy nauki z wykonawstwem.** Inw. i Budown. R. 1. 1951, nr 7/11, str. 12—16.

Kontrola własności materiałów. Wprowadzenie nowoczesnej i postępowej techniki do budownictwa. Akcja popularyzacyjna. Współpraca z ruchem racjonalizatorskim. Wnioski.

468.* FAKTOROWICZ J. A.: **Dyspozytorska organizacja kierowania budową.** Tłum. z jęz. ros. Missuna O. Warszawa 1951. Polgos, s. 242, 1 nlb.

Zasady dyspozytorskiej organizacji kierowania budową. Funkcje i technika kierowania budową. Formy i metody operatywnego planowania i sprawozdawczości dyspozytorskiej w budownictwie. Opis technicznych środków dyspozytorskiej łączności oraz samoczynnej ewidencji i kontroli. Zagadnienie systemu dyspozytorskiego w specyficznych i skomplikowanych warunkach budowy oraz wprowadzenie tego systemu w budownictwie.

469. MAŁACHOWSKI MATEUSZ: **Zarys historyczny powstawania norm kosztorysowych dla budownictwa w ZSRR.** Inw. i Budown. R. 1. 1951, nr 8/12, str. 25—28.

470. OSTROWSKI MARIAN: **Realizujemy plan inwestycyjny.** Życie gosp. R. 6. 1951, nr 22, str. 1249—1250.

Nakłady inwestycyjne w roku bieżącym. Inwestycje na rok 1952.

471. PAWLAK W., GBURKOWSKI F.: **Kontrola jakości produkcji w przemyśle wapienniczym.** Cement Wapno Gips. R. 16. 1951, nr 10, str. 220—225.

Rodzaj i zakres kontroli. Struktura organizacyjna przemysłu wapienniczego.

472.* PIETROW I. A.: **Tiechniczskoje normirowanie i smiety.** Moskwa 1951. Izd. Min. Kommunal. Choz. R. S. FSR, s. 190, 2 nlb.

Normowanie techniczne i „taryfowe” w budownictwie (pojęcia podstawowe, procesy produkcyjne i ich rodzaje, metodyka normowania, cechy szczególne normowania procesów ręcznych i zmechanizowanych, podstawowe systemy płac). Normy produkcyjne wydajności. Normatywy wzorcowe. Kosztorysy, obliczenia kosztorysowo-finansowe, koszty jednostkowe. Ewidencja i sprawozdawczość w zakresie wykonania norm w budownictwie.

473. PONIŻ WIĘNCZYŚLAW: **Badania naukowe z dziedziny budownictwa.** Inw. i Budown. R. 1. 1951, nr 7/11, str. 16—20.

Podobieństwa i różnice między plan. gospodarczym a plan. badań naukowych. Siły fachowe i urządzenia dla potrzeb badań naukowych. Tematyka bad. naukowych w dziedzinie budownictwa. Planowanie i organizacja prac naukowych.

474. REICHEL WOLFGANG: **Zur Aufbaustellung bei Bauinvestitionen.** Wirtschaft. R. 6. 1951, nr 42, str. 9.

Gospodarka budowlana w NRD. Zakres prac oraz charakter działalności biur projektów.

475. PORWIT KRZYSZTOF: **Normowanie zapasów materiałowych w przedsiębiorstwach budowlano-montażowych.** Gosp. mater. R. 3. 1951, nr 12, str. 401—409.

Podstawowe pojęcia związane z normowaniem gospodarki zapasami. Zużycie materiałów. Dostawy materiałów. Przykłady i wnioski.

476. **Przegląd ważniejszych aktów normatywnych budownictwa.** Inw. i Budown. R. 1. 1951, nr 7/11, str. 45—46.

Zarządzenia PKPG i uchwały Rady Ministrów z VIII—IX 1951 r.

477. SMIECHOW B.: **Planowanie inwestycji.** (Tłum. R. Czuba art. pt. „Planowanie kapitalnych robot” — Plan. Choz. 1951, nr 4, str. 82—90). Inw. i Budown. R. 1. 1951, nr 7/11, str. 36—44.

Definicje, zasady i formy planowania inwestycyjnego w ZSRR. Polska a radziecka dokumentacja techniczna. Powiązanie planu inwest. z innymi częściami nar. planu gospodarczego. Zagadnienia kontroli wykonania planu inwestycyjnego (m. in. sprawozdawczość z placu budowy).

478. ŚWIDZIŃSKI H.: **Zmiany w planowaniu budownictwa mieszkaniowego.** Inw. i Budown. R. 1. 1951, nr 8/12, str. 1—10.

Zarys dotychczasowego systemu planowania bud. mieszkaniowego. Zmiany w metodologii planowania na r. 1952 (planowanie bud. rozproszonego, plan i klasyfikacja urządzeń osiedli, klasyfikacja rzeczowa planu i plan branżowo-rzeczowy, planowanie mieszkań zastępczych).

479. THIERRY JÓZEF: **Planowanie kosztów własnych budowy.** Życie gosp. R. 6. 1951, nr 20, str. 1117—1119.

480. TREMBECKI ADAM: **U podstaw polityki inwestycyjnej.** Cement Wapno Gips. R. 7. 1951, nr 11, str. 238—240.

Wytyczne polityki inwestycyjnej w zakresie amortyzacji, dokumentacji technicznej oraz gospodarki surowcowej i materiałowej.

481. TYSZKA KONSTANTY: **Aktualne zagadnienia kosztów własnych w budownictwie.** Inw. i Budown. R. 1. 1951, nr 8/12, str. 29—31.

Podstawowe kierunki przedstawienia budownictwa na wyższy szczebel organizacyjny. Normalizacja i typizacja. Mechanizacja transportu pionowego.

482. **Wirtschaftlichkeit im Investitionsbau.** Statist. Praxis. R. 6. 1951, nr 10, str. 153—156.

ZSRR przykładem racjonalnej gospodarki inwestycyjnej. Obniżka kosztów własnych, uaktywnienie rezerw finansowych i właściwa dokumentacja techniczna — zasadniczymi warunkami racjonalnej gospodarki inwestycyjnej. O oszczędną gospodarkę surowcem i racjonalne wykorzystanie maszyn.

483. WYGANOWSKI STANISŁAW: **Robotnicze budownictwo mieszkaniowe.** Życie gosp. R. 6. 1951, nr 22, str. 1228.

Warunki mieszkaniowe klasy robotniczej w latach przed i powojennych. Rodzaje budownictwa. Nakłady. Rozwój budownictwa mieszk. w planie 6-letnim.

Zob. poz. 127, 129—132, 240, 245, 251, 291, 293—301, 313, 333, 358, 370, 395, 691, 769.

GÓRNICTWO I ENERGETYKA

484. BORECKI MARCIN: **Osiągnięcia i doświadczenia pierwszego roku pracy według harmonogramu cykliczności.** Prz. gór. R. 7. 1951, nr 12, str. 476—479.

485. CHLEBOWCZYK JÓZEF: **Problemy węglowe Niem. Rep. Demokr.** Gosp. gór. R. 1. 1951, nr 12, str. 15—17.

- Wydobycie węgla kamiennego i brunatnego oraz produkcja brykietów w latach 1936—1955. Szkolenie kadr.
486. DMYTROW MICHAŁ: **Zakłady Urzędzeń Technicznych „Zgoda“ realizują plan 6-letni.** Życie gosp. R. 6. 1951, nr 21, str. 1185—1188.
487. LESZ MIECZYŚLAW: **Techniczne zagadnienia eksploatacji a koszt własny.** Gosp. gór. R. 1. 1951, nr 11, str. 3—5.
Wpływ właściwej organizacji pracy, mechanizacji i inwestycji na obniżenie kosztów własnych. Tabl. 4
488. DAWIDOW M.: **Wielkie gidrotechniczskie сооруżenia stalinskiej epoki.** Bolszewik. R. 28. 1951, nr 20, str. 47—57.
Projektowana moc energetyczna wielkich urządzeń wodnych w Zw. Radz. Lokalizacja tych urządzeń. Warunki rozwoju rolnictwa, przemysłu i transportu w oparciu o te budowle.
- 489.* **Elektryfikacja Polski w Planie Sześcioletnim 1950—1955.** Warszawa 1951. K i W, s. 61, 2 nlb.
Znaczenie elektryfikacji dla budownictwa socjalistycznego. Elektryfikacja jest warunkiem urzeczywistnienia planu 6-letniego.
490. GOJCHMAN G. I.: **O wyborze ekonomicznej sielesoobraznej schiemy wskrytja.** Ugol. R. 26. 1951, nr 9, str. 1—4.
Struktura kosztów produkcji górniczej. Efektywność nakładów.
491. GÓRKA WŁADYSŁAW: **Wyniki pracy Zabrz. Zjedn. Przemysłu Węglowego w 1951 r.** Gosp. gór. R. 1. 1951, nr 12, str. 5—7.
Wyniki produkcyjne. Inwestycje. Formy współzawodnictwa pracy.
492. JEGURNOW G. P.: **Effiektiwnośt' sowriemennych sistiem razrabotki na ugotnyh karjerach.** Ugol. R. 26. 1951, nr 7, str. 1—5.
Nowoczesne metody zwiększania urobku węgla w kopalniach radzieckich.
- 493.* KASPRZYCKI WŁADYSŁAW: **Ile kosztuje energia elektryczna.** Warszawa 1951. Czyt., s. 40, 2 nlb. Wiedza Powszechna, nr 808.
Rola energetyki w gospodarce narodowej. Proces technologiczny wytworzenia energii elektrycznej. Sprzedaż energii elektrycznej. Zagadnienie kosztów w energetyce. Kształtowanie się kosztów w zależności od charakteru odbioru energii. Zasady taryfikacji.
494. KULCZYCKI WIKTOR: **Wpływ nauki i techniki radzieckiej na postęp techniczny w polskim kopalnictwie naftowym.** Nafta. R. 7. 1951, nr 11, str. 290—293.
Osiągnięcia naukowe ZSRR na polu wiertnictwa naftowego oraz eksploatacji ropy naftowej i gazów ziemnych. Przykłady zastosowania radz. urządzeń i metod pracy w Polsce oraz ich wpływ na zwiększenie postępu wiertniczego i zwiększenie wydobywania ropy.
495. **Peeze strany a wldy o rozwoj težby w ostrawsko-karwińskim rewiru.** Hospodarz. R. 6. 1951, nr 42, str. 1 i 3—5.
Uchwała Prezydium KC KPCz oraz Rządu CzSR w sprawie podniesienia wydobywania węgla i wydajności pracy w Zagł. Ostrawsko-Karwińskim. Analiza dotychczasowej sytuacji. Praca według harmonogramu cykliczności. Rozszerzenie frontu wydobywania. Mechanizacja i elektryfikacja. Zapewnienie dostaw maszyn i urządzeń dla kopalń. Zwiększenie bezpieczeństwa pracy. Troska o kadry techn.-inżynierskie i badania naukowe. Zwiększenie norm wydajności. Wzrost płac i uposażeń. Budownictwo mieszkaniowe. Rekrutacja stałych sił roboczych. Zadania organizacji partyjnych.
496. PŁOTNIKOW A. M.: **O sowietskiej gornoj tierminologii.** Ugol. R. 16. 1951, nr 9, str. 33—34.
Przykłady wadliwych definicji z zakresu górnictwa. Skutki niewystarczającego wyjaśnienia pojęć.
497. POMIANOWSKI MIRON: **Użytkowanie torfu.** Życie gosp. R. 6. 1951, nr 22, str. 1239—1240.
498. **Rozwój przemysłu naftowego w Rumunii.** Życie gosp. R. 6. 1951, nr 22, str. 1254—1255.
Porównanie warunków produkcji w okresie przed i powojennym. Zadania przem. naftowego w planie 5-letnim (1951—1955).
499. **Rozwój przemysłu węglowego w ZSRR.** Życie gosp. R. 6. 1951, nr 23, str. 1303—1304.
500. ŚLIWIŃSKI WŁADYSŁAW: **Osiągnięcia radzieckie przykładem dla polskiej techniki rafineryjnej.** Nafta. R. 1. 1951, nr 11, str. 293—297.
Naukowe podstawy przemysłu przeróbki ropy naftowej w ZSRR. Zużytkowanie produktów odpadkowych. Konieczność ścisłego kontaktu radz. i polskiego przem. rafineryjnego.
501. WINTER A.: **Leninowsko-Stalinowski plan elektryfikacji w ZSRR.** Życie gosp. R. 6. 1951, nr 24, str. 1334—1336.
Omówienie osiągnięć planu GOELRO oraz założeń nowych budowli komunizmu w dziedzinie energetyczno-irygacyjnych węzłów na Wołdze, Dnieprze, Donie i Amu-Darii.
502. ZAKALIŃSKI S. I.: **K woprosu o sniżenii stoi-mosti prowadienija i podderżiwania gornych wyrobotok na szachtach Podmoskowskowo bassiejna.** Ugol. R. 26. 1951, nr 10, str. 3—5.
Problemy obniżenia kosztów wydobywania węgla, przebiegu i przyspieszaniu wydajności pracy jednej zmiany robotników.
- 503.* ZWORYKIN A. A.: **Oczerki po istorii sowietskiej gornoj tiechniki.** Moskwa 1950, s. 540. Rec. Bagaszow M. K.: Sowiet. kniga. 1951, nr 11, str. 78—80.
Rozwój i osiągnięcia górnictwa radz. w zakresie techniki produkcji i organizacji pracy.
504. ZYZAK JAN: **Postęp mechanizacji kopalń w 1951 roku.** Prz. gór. R. 7. 1951, nr 12, str. 480—482.
Przebieg postępu mech. kopalń przem. węglowego. Wskaźniki mechanizacji.

Zob. poz. 131, 252, 324—325, 349, 356, 387, 389, 667, 762, 767, 770.

PRZEMYSŁ CIĘŻKI

505. BARNHOLZ S., CHAWIN I.: **O przyspieszeniu obiegu środków obrotowych.** Gosp. mater. R. 3. 1951, nr 12, str. 397—400.

Thum. wstępnego rozdziału książki pt. „Puti uskorienija oboraczijawajemosti oborotnych sriedstw w maszynostrojenii“. Maszgiz, 1950. — Warunki i czynniki przyspieszenia śr. obrotowych. Wpływ przyspieszenia obiegu śr. obrotowych na obniżenie kosztów produkcji w przemyśle maszynowym.

506. BIELAK STANISŁAW: **Perspektywy produkcji stali w Europie Zachodniej.** Życie gosp. R. 6. 1951, nr 24, str. 1332—1334.

Trudności państw zachodnich w uzyskaniu dostatecznej ilości koksu i złomu. Bezowocne próby w uzyskaniu nowych obfitych źródeł surowca.

507. * BRYJAK EDMUND, ZACHARZEWSKI BOLESŁAW: **Metalurgia proszków w Planie Sześcioletnim.** Warszawa 1951. PWT, s. 108, 3 nlb.

Wiadomości ogólne o metalurgii proszków. Rozwój i plany metalurgii proszków w Polsce. Podstawy

teoretyczne metalurgii proszków. Praktyczne zastosowanie metalurgii proszków.

508. DĄBROWA MAREK: **Przemysł ciężki w socjalistycznej industrializacji Polski Ludowej.** Życie gosp. R. 6. 1951, nr 21, str. 1164—1166.

Warunki rozwoju i planowane osiągnięcia przem. ciężkiego w planie 6-letnim.

509. FRENKEL JAKUB: **Z doświadczeń CZP Maszyn Elektrycznych w walce o obniżkę kosztów materiałowych.** Gosp. plan. R. 6. 1951, nr 11, str. 43—47.

510. K. R.: **Konferencja Naukowo-Techniczna Stalowników.** Hutnik. R. 18. 1951, nr 11, str. 43—44.

Kierunki prowadzące do podniesienia wydajności stalowni martenowskich.

511. KEH ZYGMUNT: **Przemysł budowy maszyn ciężkich w drugim roku planu 6-letniego.** Życie gosp. R. 6. 1951, nr 21, str. 1166—1169.

512. LUTOSŁAWSKI JERZY: **Walka z brakami w hutnictwie.** Prz. związk. R. 22. 1951, nr 11, str. 475—478.

513. LUTOSŁAWSKI ZBIGNIEW: **Planowanie operatywne produkcji jednostkowej w przemyśle metalowym.** Ekon. Org. Pracy. R. 2. 1951, nr 10, str. 457—461.

Zadania, zakres, technika i formy planowania operatywnego.

514. MOROZ PIOTR: **Przemysł obrabiarkowy w planie 6-letnim.** Życie gosp. R. 6. 1951, nr 21, str. 1169—1173.

515. MURZA-MUCHA PAWEŁ: **„Mechanik“ w służbie przemysłu budowy maszyn.** Życie gosp. R. 6. 1951, nr 21, str. 1207—1209.

Zakres działalności czasopisma i jego problematyka. Kierunek programowy w 1951 r. i jego błędy. Sumarycznie-pozytywna ocena czasopisma.

516. OLEŃSKI STANISŁAW: **Czwarta pięciolatka w hutnictwie radzieckim.** Wiad. hutn. R. 7. 1951, nr 11, str. 4—7.

Hutnictwo radz. przed 2 wojną światową. Zniszczenia wojenne. Założenia 4 Pięciolatki w hutnictwie, jej realizacja i wyniki. Perspektywy dalszego rozwoju hutnictwa radz.

517. ORMAN MARIAN: **Metalurgia metali nieżelaznych w ZSRR.** Hutnik. R. 18. 1951, nr 11, str. 449—454.

Ewolucja światowego uprzemysłowienia. Rozwój badań geologicznych i rozbudowa radzieckiego przemysłu. Czynniki tego rozwoju. Osiągnięcia hutnictwa radzieckiego w zakresie miedzi, cynku, ołowiu, niklu, cyny, aluminium i manganu. Literatura.

518. RADŹWICKI KAZIMIERZ: **Wykorzystanie doświadczeń radzieckich w polskim stalownictwie.** Hutnik. R. 18. 1951, nr 11, str. 446—449.

Przodująca rola hutnictwa i hutników radzieckich. Zastosowanie w Polsce doświadczeń radzieckich z zakresu hutnictwa.

519. RASZKE S.: **Wice oceli boji za mir a socialismus.** Tworba. R. 20. 1951, nr 47, str. 1114—1115.

Współczesna sytuacja w czechosłow. hutnictwie.

520. **Rozwój przemysłu ciężkiego w Czechosłowacji.** Życie gosp. R. 6. 1951, nr 21, str. 1200.

521. SYRYCZYŃSKI ZYGMUNT: **Trzy metody produkcji cynku w Planie 6-letnim.** Hutnik. R. 18. 1951, nr 10, str. 401—404.

Rozwój metod produkcji cynku. Udział Polski w światowej prod. cynku. Produkcja cynku w Planie 6-letnim.

522. WRÓBLEWSKI STANISŁAW: **Zagadnienie metali nieżelaznych w przemyśle maszynowym.** Życie gosp. R. 6. 1951, nr 21, str. 1176—1178.

Zob. poz. 258, 342, 346, 374, 390, 745—746, 748, 768.

PRZEMYSŁ CHEMICZNY

523. * GIESSIEN JU. JU.: **Oczerki istorii proizwodstwa sody.** 1951, s. 224. Rec. Rozen B. Ja.: Sowiet. Kniga. 1951, nr 9, str. 30—32.

Monografia przemysłu sodowego w Rosji carskiej. Omówienie ważniejszych odkryć i wynalazków w tym zakresie. Podkreślenie niewystarczającego pogłębienia osiągnięć wynalazców rosyjskich na tym polu.

524. LENARTOWSKI M.: **Koksochemia w 1951 r.** Gosp. gór. R. 1. 1951, nr 12, str. 7—8.

Działalność i wyniki przem. koksochemicznego w zakresie działalności organizacyjnej, techniczno-ekonomicznej i inwestycyjnej.

Zob. poz. 390, 403.

PRZEMYSŁ LEKKI

525. ALEKSIEJEW JE. T.: **Za dalniejszeje razwytje syriewych otraslej promyszlenosti.** Tiekstil. promysl. R. 11. 1951, nr 10, str. 1—3.

Charakterystyka radz. źródeł surowca dla przemysłu włókienniczego. Rozwój produkcji włókna długiego.

526. BARABANOW Ł. G.: **Nasza sistiema raboty.** Tiekstil. promysl. R. 11. 1951, nr 10, str. 5—6.

Struktura organizacyjna przykładowego zakładu przemysłu tkackiego. Zadania poszczególnych jednostek organizacyjnych.

527. JELISIEJEW N. A.: **Bor'ba za wysokuju proizwoditelnost' truda na fabrikie „Bolszewiczka“.** Legk. promysl. R. 11, 1951, nr 10, str. 21—23.

Wyniki naprawienia cyklu produkcji zastosowanej w moskiewskich zakładach bielizniarskich. Formy walki z brakami.

528. KAZIENNOW G. N.: **O bazowej siebiestoiemosti prjaži.** Tiekstil. promysl. R. 11. 1951, nr 11, str. 4—5.

Kalkulacja kosztów produkcji przędzy.

529. KIERŻNER W. JA.: **Borotsja za sniżenie siebiestoiemosti na každyj opieracii.** Legk. promysl. R. 11. 1951, nr 10, str. 18—20.

Wyniki planowania oszczędności na surowcach, środkach produkcji i czasie roboczym w ukraińskim przemyśle obuwianym za 1950 rok.

530. KORDASZEWSKI JAN: **Niektóre zagadnienia lniarstwa polskiego.** Gosp. plan. R. 6. 1951, nr 12, str. 25—30.

Omówienie produkcji lnu i konopi w warunkach Polski Ludowej i przedwrześniowej. Powierzchnie uprawy. Plany zasiewów. Kontraktacja i skup. Osiągnięcia i działalność CZP Roszarniczego. Wykorzystanie surowca odpadkowego.

531. * KOWAŃKO W.: **Walka z odpadkami w przedsiębiorstwach bawełny.** (Tłum. Bohdan Beuth). Warszawa 1951. PWT, s. 85, 3 nlb.

Rodzaje odpadków. Zmniejszenie ilości odpadków. Zalecenia administracyjno-organizacyjne. Zalecenia techniczne. Wyzyskanie braków i odpadków.

532. * KRIUKOW W. M.: **Projektirowanije chlopkoprjadilnych fabrik.** Gizlegprom. 1950. Rec. Rajskej N. I.: Tiekstil. promysl. R. 11. 1951, nr 11, str. 46—47.

Analiza procesu produkcyjnego w przemyśle przędzalniczym. Metody skrócenia cyklu produkcji.

Organizacja pracy. Wyposażenie techniczne. Uwagi krytyczne placówek naukowych.

533. LEBIEDIEW W. G., DRUŻININ M. I.: **Sistematyczne sniżenie siebieistoimosti — zakon socialistyczeskowo chozjajstwowanija**. Tiekstil. promyszl. R. 11. 1951, nr 11, str. 3—4.

Struktura kosztów produkcji w poszczeg. gałęziach radz. przemysłu włókienniczego.

534. ŁUMIELSKIJ S. S.: **Rabota po grafiku w otdiele gławnowo micchanika**. Tiekstil. promyszl. R. 11. 1951, nr 11, str. 5—6.

Metoda sporządzania harmonogramu czynności w oddziale zakładu włókienniczego.

535. MINKOWSKI A.: **Bilans surowca i jego analiza w tkalni bawełnianej**. Przem. włókien. R. 5. 1951, nr 11, str. 412—422.

Sposób przeprowadzenia techn.-ekonom. analizy kosztów w powstających w poszczeg. fazach przebiegu procesu tkania. Udział kosztu surowca w szybkości obiegu środków obrotowych.

536. PODWJAZNIKOW I. I.: **Dieriewoobdieoczniki Leningrada w bor'bie za tiechniczeskij progress**. Lesn. promyszl. R. 11. 1951, nr 9, str. 27—28.

Wyniki współpracy zakładów przemysłu drzewnego z instytucjami naukowymi w zakresie usprawnienia obróbki drewna w 1950—1951 r.

537. **Rola inteligencji technicznej w papiernictwie radzieckim**. Prz. papiern. R. 7. 1951, nr 11, str. 241—242.

538.* RZĄDKOWSKI STANISŁAW, SIEMIĄTKOWSKI STANISŁAW: **Elementy planowania produkcji tarcicy**. Warszawa 1951. PWRiL, s. 105, 2 nlb.

Podstawy planowania tarcicy. Planowanie w składzie surowca. Planowanie w hali tartacznej. Planowanie na składzie tarcicy. Kontrola. Sprawozdawczość. Statystyka.

539. SIEKIERA TADEUSZ: **Metodyka planowania wewnątrz-zakładowego w przemyśle obuwianym**. Prz. skórz. R. 6. 1951, nr 11, str. 9—12.

Organizacja służby dyspersyjnej. Tabl. 6.

540. SLEZAK J.: **SSSR — bawinarzaska welmoc**. Hospodarz. R. 6. 1951, nr 48, str. 6; nr 49, str. 6.

Przemysł bawełniany Zw. Radz. Rys historyczny. Okres pierwszych pięciolatek. Nawadnianie. Utworzenie Min. Bawełny.

541. SZIPOW G. M.: **Tworczeskoje sodrużestwo w rabotie po ekonomii elektroenergii**. Tiekstil. promyszl. R. 11. 1951, nr 10, str. 31—32.

Analiza zużycia energii elektrycznej dla produkcji w przemyśle włókienniczym. Ocena norm tego zużycia.

542. WINOGRADOW A.P., ZAKAŁOWA N.D., BIERN-SZTEJN M. M.: **Statisticzeskij kontrol w obuwnom proizwodstwie**. Legk. promyszl. R. 11. 1951, nr 11, str. 13—15.

Zastosowanie metod statystycznych do kontroli jakości produkcji w przemyśle obuwianym.

543.* WŁASOW N. M. i in.: **Organizacja i planowanie szwiejnogo proizwodstwa**. Gizlegprom. 1950, s. 418. Rec. Legk. promyszl. R. 11. 1951, nr 11, str. 48—49.

Organizacja produkcji przemysłu odzieżowego. Planowanie tej produkcji. Planowanie kosztów własnych. Uwagi krytyczne.

544. WOŁK B. F.: **O wysoką jakość produkcji**. Odzież. R. 2. 1951, nr 12, str. 4—5.

Omówienie doświadczeń badania jakości produkcji w radzieckiej fabryce odzieżowej.

545. **Zmiany strukturalno-organizacyjne w przemyśle skórzanym w 1952 r.** Prz. skórz. R. 6. 1951, nr 12, str. 16.

546. ŻUREK W.: **Bawełna radziecka**. Prz. włókien. R. 5. 1951, nr 10, str. 365—379.

Zasady i metody produkcji bawełny radz. Charakterystyka produkowanych odmian i ich zastosowanie. Klasyfikacja i handel surowcem.

Zob. poz. 231, 323, 334, 338, 372, 377, 390, 773.

PRZEMYSŁ ROLNY I SPOŻYWCZY

547. BRUNCKE RUDOLF: **Qualitätssteigerung und Schwerpunktaufgaben der Milchwirtschaft**. Lebensmittel-Industrie. R. 3. 1951, nr 9, str. 70—71, nr 10, str. 98—99, nr 11, str. 130.

Produkcja i dystrybucja mleka, problemem uniknięcia zanieczyszczeń, przejście na wyłączną sprzedaż butelkową. Błędy przy produkcji masła, magazynowanie i transport. Podstawowe warunki produkcji sera, błędy produkcji twarogu, problem opakowań poszczególnych gatunków serów. Produkcja lodów śmietankowych.

548. CzSO: **Stachanowske metody w cukrownictwie**. Hospodarz. R. 6. 1951, nr 46, str. 6.

Nowe metody organizacji pracy w radz. przemyśle cukrowniczym.

549. GAIDA GEORG: **Wirtschaftlichere Marmeladenherstellung durch Rezeptur-Skala**. Lebensmittel-Industrie. R. 3. 1951, nr 11, str. 135—136.

Nowe przepisy wytwarzania zapewniają w przemyśle marmoladowym duże oszczędności surowcowe. Przykłady. Tabela porównawcza dla różnych owoców i mieszanek.

550. GUSZCZYN S. JA.: **Za dalniejszeje uluczzenie kaczestwa i assortimienta rybnoj produkcii**. Rybn. choz. R. 27. 1951, nr 10, str. 11—14.

Rozwój produkcji przemysłu rybnego w 1951 roku pod względem jakości i asortymentu. Porównanie ze stanem 1950 r. Omówienie czynników tego postępu.

551. KELM EUGEN: **Die Erreichung einer maximalen Zuckerausbeute**. Lebensmittel-Industrie. R. 3. 1951, nr 11, str. 122—124.

Ostatnie doświadczenia dotyczące lepszego wykorzystania buraków. Min. rezultaty badań radzieckich profesorów Sokołowa i Karlsona.

552. MILLER Z.: **Organizacja przemysłu spożywczego w latach 1944—1951**. Przem. rolny. R. 5. 1951, nr 9, str. 385—388.

553. NATANSON HELENA: **Rozwój przemysłu owocowo-warzywnego**. Prz. ogrodn. R. 28. 1951, nr 11, str. 25—30.

Porównanie wyników 1949 r. w zakresie przemysłu owocowo-warzywnego z poziomem planowanym na 1955 r. Omówienie środków realizacji tego planu.

554. SANDER GIŻELA: **Erforschung der Methoden zur Herstellung von Fischereierzeugnissen**. Lebensmittel-Industrie. R. 3. 1951, nr 9, str. 69; nr 10, str. 93.

Przetwórczość i sposoby zużycia drobnych ryb słodkowodnych, przeciwdziałanie szybkiemu psuciu. Zagadnienia potraw rybnych.

555. **Suczasne ukoly tabakowego prumyslu**. Hospodarz. R. 6. 1951, nr 46, str. 4.

Zarys rozwoju powojennego czechosł. przemysłu tytoniowego. Problem surowca, zbytu, wykorzystania zdolności produkcyjnej, organizacji pracy, polityki kadr. Zadania na przyszłość.

556. TOMASZEWSKI KAZIMIERZ: **Gorzelnictwo rolnicze na nowym etapie rozwoju**. Życie gosp. R. 6. 1951, nr 22, str. 1242—1243.

557. WIDLEWICZ STANISŁAW: **Przed nową kampanią cukrowniczą.** Życie gosp. R. 6. 1951, nr 20, str. 1128—1130.

Przegląd ważniejszych inwestycji w zakładach cukrowniczych w r. 1951. Wskazówki dotyczące uzyskania najwyższych osiągnięć w produkcji tegorocznej kampanii cukrowniczej.

558. **Wykonanie produkcji CZPMlecz. za III kwartał 1951 roku.** Porad. mlecz. jajcz. R. 11. 1951, nr 11, str. 8—9.

Zob. poz. 237, 332, 353, 772.

DROBNA WYTWÓRCZOŚĆ — RZEMIOSŁO — SPÓŁDZIELNIE PRACY

559. FONAR ADAM: **Znaczenie surowców odpadkowych dla rozwoju drobnej wytwórczości.** Życie gosp. R. 6. 1951, nr 22, str. 1226—1228.

560. **Die Handwerksberichterstattung.** Statist. Praxis. R. 6. 1951, nr 10, str. 169—171.

Rozwój rzemiosła w NRD w różnych gałęziach życia gospodarczego w liczbach. Prezydent Wilhelm Pieck o zadaniach rzemiosła w planie 5-letnim.

561. IWASZKIEWICZ WACŁAW: **Rzemiosło usługowe.** Życie gosp. R. 6. 1951, nr 22, str. 1231—1233.

Charakter i znaczenie rzemiosła usługowego. Rodzaje rzem. usługowego i jego lokalizacja.

562. (kt): **Spółdzielnie inwalidów wykorzystują odpadki.** Życie gosp. R. 6. 1951, nr 22, str. 1252—1253.

563. LANDESBURG HENRYK: **Organizacja usług wiejskich w pionie spółdzielczości rzemieślniczej.** Życie gosp. R. 6. 1951, nr 22, str. 1223—1225.

564. LANDESBURG HENRYK: **Spółdzielczość pomocnicza na nowym etapie.** Drob. Wytw. R. 1. 1951, nr 7/11, str. 19—21.

565. ŁANIECKI RYSZARD: **Doświadczenia śląskiej spółdzielczości pracy.** Życie gosp. R. 6. 1951, nr 22, str. 1233—1235.

566. M. SZ.: **O planowaniu terenowym w drobnym przemyśle.** Drob. Wytw. R. 1. 1951, nr 8/12, str. 8—9.

Zob. 1951, poz. 4284.

567. NIEMIEC JÓZEF: **Jakie formy organizacyjne posiadać będzie nowa Centrala Spółdzielcza.** Rzem. R. 1. 1951, nr 51-51, str. 5, 7.

568. SIERGIJENKO I.: **Niekotoryje woprosy planowania miejscowej i kooperatywnej promyślności w czałowskiej obłasti.** Plan. choz. 1951, nr 5, str. 92-96.

Niektóre problemy planowania przemysłu miejscowego i spółdzielczego. Wpływ warunków lokalnych.

569. ZALEWSKI JAN: **Rozwój drobnej wytwórczości i usług ważnym zadaniem gospodarczym.** Życie gosp. R. 6. 1951, nr 22, str. 1214—1216.

570. ZELICKI PAWEŁ: **Usługi w drobnej wytwórczości.** Życie gosp. R. 6. 1951, nr 22, str. 1219—1221.

Formy usług. Sieć usług i jej lokalizacja.

Zob. poz. 411, 683.

XIV. ROLNICTWO I LEŚNICTWO

ZAGADNIENIA OGÓLNE

571.* AKSENEK G. A.: **Prawo państwowej własności ziemi w ZSRR.** Tłum. z ros. A. Gruchałowa. Warszawa 1951. Polgos, s. 274, 2 nlb. Biblioteka Budownictwa Socjalizmu, t. 6.

Marksizm-leninizm o proletariackiej nacjonalizacji ziemi. Socjalistyczny charakter państwowej własności ziemi. Państwo jako podmiot własności ziemi. Przedmiot i treść prawa państwowej własności ziemi w ZSRR. Ochrona prawa państwowej własności ziemi w ZSRR.

572.* ALEKSANDROW P.: **Leninsko-stalinskaja teorija kolektiwizacji sielskowo chozajstwa i bor'ba partii za jejo osuszczestwienie.** Moskwa 1951. Gos. Izd. Polit. Lit., s. 65, 3 nlb.

Plan spółdzielczy Lenina. Sukcesy na odcinku socjalistycznego uprzemysłowienia. Zwrot partii w kierunku kolektywizacji rolnictwa. Rozwinięcie przez J. Stalina leninowskiego planu spółdzielczego. Walka o realizację teorii kolektywizacji rolnictwa. Sukcesy socjalistycznego rolnictwa po wojnie.

573.* BIELIKOW S.: **Poslewojennieje razwicie sielskowo chozajstwa SSSR.** (Postanowienie fiewrałskowo Plenuma CK WKP(b) 1947 g. w diejstwie). Moskwa 1951. Moskowskij Raboczij, s. 62, 2 nlb.

Zwycięstwo ustroju kolchozowego. Przekształcenie rolnictwa ZSRR. Odbudowa i rozwój rolnictwa po wojnie. Rozwój gospodarki hodowlanej. Organizacyjno-gospodarcze wzmocnienie kolchozów. Zadania na odcinku partyjno-politycznej pracy na wsi po wojnie. Perspektywy dalszego rozwoju scalonych kolchozów.

574.* BRZOZOWSKA MARIA: **Wieś idzie ku nowemu.** Warszawa 1951. Czyt., s. 63, 1 nlb., tabl. 2.

Położenie chłopów w Polsce przedwrześniowej. Chłopi pracujący w Polsce Ludowej. Reforma rol-

na. Wieś polska na drodze do socjalizmu. Przykład ZSRR. Wzorowe gospodarstwa państwowe PGR-y i POM-y. Mechanizacja i elektryfikacja rolnictwa. Spółdzielnie produkcyjne. Zagadnienie sojuszu robotniczo-chłopskiego.

575. JANUSZKO ZBIGNIEW: **Rolnictwo w województwie olsztyńskim.** Życie gosp. R. 6. 1951, nr 23, str. 1280—1283.

Sytuacja rolnictwa olsztyńskiego w obecnej fazie rozwoju. Tempo narastania produkcji rolnej w planie 6-letnim. Gospodarka hodowlana.

576.* KAZANCEW N. D.: **Zmiany w stosunkach rolnych w Chińskiej Republice Ludowej na podstawie ustawy 1950 r.** Tłum. H. Adalińska. Warszawa 1951. K i W, s. 26, 1 nlb.

Zob. r. 1951, poz. 3811.

577. KNAKAL J.: **Nektere problemy planowani ziemiedelskie wyroby.** Plan. Hosp. R. 4. 1951, nr 7, str. 473-493.

Zwiększone zadania planu 5-letniego CSR w dziedzinie rolnictwa. Przejście rolnictwa do wyższych form gospodarowania i planowania. Pozycja gospodarki rolnej w gospodarce narodowej. Opracowanie planu produkcji rolniczej i skupu. Planowanie produkcji rolniczej. Planowanie produkcji hodowlanej.

578. MARIANNA ANIELA: **Robotnicy przyszli na wieś.** Korespondencja z Drawska. — Życie Partii. R. 3. 1951, nr 12, str. 34—38.

Realizacja zobowiązań wsi wobec państwa w powiecie drawskim. Wyniki akcji uświadamiającej przeprowadzonej przez słuchaczy szkół partyjnych i agitatorów z łódzkich zakładów pracy. Przedterminowe wykonanie planowego skupu ziemniaków i zboża.

579. **Nowe formy socjalistycznej gospodarki na wsi.** Życie gosp. R. 6. 1951, nr 21, str. 1192—1198.

Polityka gospodarza Polski Ludowej w dziedzinie rolnictwa. Poprawa sytuacji materialnej chłopów. Wyższość spółdz. produkcyjnej nad gosp. indywidualną. Siewy jesienne. Kontraktacja trzody chlewnej. Planowy skup zboża i ziemniaków. Źródła braków w zaopatrzeniu.

580. ROMANCZENKO A. W.: **Krytyka reakcyjnych teorii „trwałości“ drobnych gospodarstw chłopskich.** Ekonomista. 1951, z. 4, str. 39—60.

Reakcyjna istota koncepcji drobnoburżuazyjnych w kwestii agrarnej. Marksistowsko-leninowska teoria przewagi wielkiej produkcji w rolnictwie. Brak perspektyw rozwoju drobnych gospodarstw rolnych, opartych o burżuazyjny sposób produkcji. (Artykuł pióra radzieckiego profesora ekonomiki rolnictwa, napisany specjalnie dla „Ekonomisty“).

581. ROMANCZENKO ALEKSANDER: **Na drodze Lenina-Stalina.** Życie gosp. R. 6. 1951, nr 21, str. 1160—1163.

Podstawy socjalistycznej przebudowy wsi oraz budownictwa spółdzielczości wiejskiej — w świetle dzieł i wskazań Lenina i Stalina.

582. * **Sielsko-chozjajstwiennaja encyklopedija.** Izd. 3, pierierabotannoje. T. 2. Moskwa 1951. Gos. Izd. Sielskochozjajstw. Litier., s. 623, 1 nlb., 30 ilustr. wkł.

Hasła encyklopedii rolniczej od litery Ż do K (alf. ros.) obejmują zagadnienia ekonomiki rolnictwa, agrotechniki, hodowli, ogrodnictwa, leśnictwa, przemysłu rolnego oraz dziedziny związane z rolnictwem. Z ważniejszych opracowań zawartych w 2 tomie należy wymienić: płaca, renta gruntu, gospodarka zbożowa, kadry w rolnictwie, kapitalizm w rolnictwie, budownictwo kołchozowe, kontraktacja, spółdzielczość rolnicza, bilans w zakresie pasz, kredyt rolny.

583. **Ueber die Entwicklung der Landwirtschaft in der Deutschen Demokratischen Republik.** Informationsdienst DDR. R. 1. 1951, nr 9, str. 26—28.

Cele Niem. Akademii Rolniczej; przygotowania do III kongresu chłopskiego; 200 000 zobowiązań zwiększonych dostaw; przebieg prac jesiennych; zwiększenie hodowli zwierząt; wzrost ruchu miczurinowskiego.

584. WOLAWKA A.: **Trzycieć lat boju KSCZ za swazek delniku a rolniku.** Nowa Myśl. R. 5. 1951, nr 5-6, str. 437—458.

Program agrarny partii bolszewików. Stosunek teoretyków II Międzynarodówki do problemu agrarnego i kwestii chłopskiej. Reformistyczne i oportunistyczne stanowisko czeskiego ruchu robotniczego w latach 1918—1921 do kwestii chłopskiej. II i III Kongres KPCz (1924, 1927) i problem agrarny oraz kwestia chłopska. Przełom (V Kongres) w kierunku leninowsko-stalinowskiej koncepcji polityki agrarnej i sojuszu robotniczo-chłopskiego. VI i VII Kongres — kontynuowanie i umocnienie nowej linii partii.

585. ZIEMIĘCKI ANDRZEJ: **Zagadnienie gospodarki rolnej w ujęciu Kongresu Nauki Polskiej.** Gosp. zboż. R. 2. 1951, nr 11, str. 19—21.

Założenie organizacji uczelni rolniczych w roku 1949/50 oraz ich wykonanie. Badania naukowe ekonomiki roln. metodą marksistowską. Omówienie wytycznych zagadnień badawczych omawianych na Kongr. Nauki Polskiej.

Zob. poz. 36, 43, 47, 54, 241, 250, 369, 610, 671, 674, 747.

PAŃSTWOWE GOSPODARSTWA ROLNE

586. BASJUK T.: **Stroicielstwo sowchozow w ZSRR.** Socialist. sielsk. choz. R. 22. 1951, nr 10, str. 44—57.

Rozwój sektora sowchozowego w rolnictwie radzieckim przed r. 1927 i po tym roku. Zalety gosp

sowchozowej. Sowchozy jako wzorcowe ośrodki kultury rolnej.

587. * BOJKO F.: **Pierwszy sowchoz zbożowy.** Tłum. T. Zochowski. Warszawa 1951. K i W, s. 157, 1 nlb.

Książka (napisana z okazji dwudziestolecia sowchozu „Gigant“) zawiera zarys historyczno-ekonomiczny pracy i osiągnięć i całego zespołu sowchozu.

588. TKACZOW STANISŁAW: **Osiągnięcia PGR w 1951 roku.** Gosp. zboż. R. 2. 1951, nr 12, str. 1—2.

589. WACŁAWSKI ROMAN: **O rozwoju i osiągnięciach sowchozów i MTS-sów.** Traktorzysta i Mechanik. R. 4. 1951, nr 10, str. 4—5.

Liczba radzieckich ośrodków maszynowych i ich wyposażenie w l. 1930—40. Rozwój w l. 1940—1950.

SPÓLDZIELNIE PRODUKCYJNE

590. AFANASJEWA M.: **Rost towarosti mnogostraslewowo chozjajstwa — osnowa powyszenija dienieżnych dochodow.** Kołchozn. proizw. R. 11. 1951, nr 9, str. 15—16.

Struktura produkcji całkowitej i towarowej produjących kołchozów radzieckich. Rozwój dochodów w tych kołchozach w l. 1949—1950.

591. * APALKOW I. E.: **Kołchoz imieni Stalina.** Sielchozgid 1951, s. 18. Rec. Gołubkow P.: **Ekonomika krupnowo kołchoza.** Wopr. ekonom. 1951, nr 11, str. 117—120. Rec. Bogdanow N. M.: **Sowiet. kniga.** 1951, nr 11, str. 89—91.

Monografia omawianego kołchozu. Rozwój produkcji i dochodów. Planowanie produkcji. Uwagi krytyczne.

592. BADIRJAN G.: **Kormowoj Plan — osnowa prawilnowo razchodowanija kormow.** Kołchozn. proizw. R. 11. 1951, nr 9, str. 9—10.

Normy spasanija w radz. kołchozach. Planowanie produkcji pasz.

593. * FRAK J., LEWANDOWSKI L., ROSOWSKI S.: **Ekonomika socjalistycznych przedsiębiorstw rolniczych.** Z. 3, Warszawa 1951. PWN, s. 2 nlb., II, 165.

Roczny plan gosp. i preliminarz dochodów i wydatków spółdzielni produk. Bilansowanie siły pociągowej i pracy ludzkiej w produkcji polowej. Planowanie eksploatacji w POM. Umowa POM — spółdzielnia produkcyjna.

594. * GRINKO F.: **Kołchoz imienia Molotowa.** Tłum. J. Szajnowski. Warszawa 1951. PWR i L, s. 115, 1 nlb.

595. * IWANOW F.: **Niedielimyje fondy — istocznik rosta obszczestwiennowo chozjajstwa kołchozow.** Moskwa 1951. Gos. Izd. Polit. Litier., s. 102, 2 nlb.

Pomnażanie własności społecznej jako główne zadanie gospodarze kołchozów. Źródła powstania niepodzielnego funduszu w kołchozie. Drogi wiodące do wszechstronnego rozwoju gospodarstwa kołchozu. System oszczędzania w kołchozach oraz sprawa właściwego wyzyskania środków inwestycyjnych. Kredyt długoterminowy.

596. * JAROCHOWSKA MARIA: **Chleb i sól. Z chłopami polskimi u kołchoźników radzieckich.** Warszawa 1951, K i W, s. 209, 2 nlb.

Zdobycze przodującego rolnictwa radzieckiego przykładem i zachętą dla chłopów polskich. Doświadczenia ludzi wsi radzieckiej pomogą chłopom polskim zbudować socjalizm na wsi polskiej.

597. ROMACZENKO A. W.: **Dniówka obrachunkowa i jej znaczenie dla rozwoju spółdzielni produkcyjnych.** Spółdz. produkcyjna. R. 2. 1951, nr. 11 str. 15—16; nr 12, str. 16—18.

598. ROTIN JA.: **O projektowaniu liczebności polewanych siewoborotów w kolchozach.** Socialist. sielsk. choz. R. 22. 1951, nr 10, str. 22—36.

Charakterystyka struktury użytkowania gruntów w niektórych przodujących kolchozach radzieckich. Przykłady wzorcowych płodozmianów dla specjalnych gałęzi produkcji rolniczej i różnej wielkości kolchozów.

599. *SIERGIEJEW P.: **Rassziriennie wo sproizwodstwo i nakoplenie w kolchozach Czujskoj doliny.** Sielchozgiz 1950, s. 338. Rec. Bajkin A.: Kniga o ekonomike kolchozow Czujskoj doliny. Socialist. sielsk. choz. R. 22. 1951, nr 10, str. 58—60.

Rozwój gospodarki kolchozowej w Kirgiskiej socjalistycznej republice związkowej. Przegląd warunków przyrodniczych, społecznych i ekonomicznych w tej republice. Podkreślenie zależności rolnictwa od całokształtu gospodarki narodowej. Krytyczne omówienie usterek publikacji.

600. *SOPILNIKOW N. G.: **Ekonomika pieriedowych kolchozow.** Taszkient 1951, s. 135. Rec. Wołkow S.: Nieudowletworitielnyj analiz ekonomiki pieriedowych kolchozow. Socialist. sielsk. choz. R. 22. 1951, nr 10, str. 61—64.

Krytyczne omówienie wniosków wysnutych z obserwacji wyników gospodarczych kolchozów w Azji Środkowej. Wnioski recenzenta dotyczące kierunków produkcji w tych kolchozach, organizacji pracy i rentowności uprawy bawełny. Wykazanie usterek metodologicznych pracy.

601. SOWA W.: **Przechod JZD k wysszym formam hospodarzeni.** Nowa Myśl. R. 5. 1951, nr 7, str. 540—555.

Typy czechosł. spółdzielni produkcyjnych (JZD). Przechodzenie do wyższych form spółdzielni prod. Walka przeciw bogaczom wiejskim. Odchylenia od linii partii przy zakładaniu wyższych form JZD. Zadania na przyszłość.

602. ***Statuty spółdzielni produkeynych.** Wyd. 2. Warszawa 1951. ZSch, s. 64.

Wzory statutów różnego typu spółdzielni produkcyjnych i zespołowych gosp. rolnych, dostosowanych do różnych warunków i różnego stopnia dojrzałości społeczno-politycznej chłopów.

603. *TARN ADAM: **Zebranie w Piotrkowicach.** Warszawa 1951. K i W, s. 31, 1 nlb.

Sukcesy produkcyjne Rolniczego Zespołu Spółdzielczego im. J. Marchlewskiego w Piotrkowicach. Wzorowym przewodniczącym spółdzielni prod. jest kobieta — ob. Wiczorkowa.

604. ***Uczenyje zapiski. Woprosy sowietsoj ekonomiki.** Pod red. Laptiew I. D.: Moskwa 1951, s. 224. Rec. Kołpakow D. S.: Sowiet. kniga. 1951, nr 8, str. 72—77.

Socjalistyczne formy organizacji pracy w kolchozach jako czynniki zwycięstwa systemu kolchozowego. Porównanie dniówki obrachunkowej w kolchozach z systemem płac w przemyśle. Znaczenie mechanizacji w rolnictwie. Krytyczne uwagi dotyczące publikacji na te tematy.

605. **Ważniejsze zadaczi dalniejszewo organizacjonno-chozajstwiennowo ukriepleniya kolchozow.** Bolszewik. R. 28. 1951, nr 22, str. 1—9.

Uzasadnienie zespolenia małych kolchozów — tworzenia wielkich kolchozów. Znaczenie niepodzielnych funduszy kolchozów. Zadania ośrodków maszynowych. Dobór kadr. Planowanie pracy.

606. WILCZEK J.: **Odmena za praci w JZD.** Nowa Myśl. R. 5. 1951, nr 4, str. 276—286.

Zasada podziału wg pracy w spółdzielniach produkcyjnych (JZD). 7 grup prac w JZD. Dniówka obrachunkowa, jej ustalenie, problem zaliczek.

Dodatkowe wynagrodzenie za produktywność pracy w JZD. Fundusze niepodzielne.

607. **Wsiemierno razwiwat' i ukrieplat' obszczestwiennie chozajstwo kolchozow.** Socialist. sielsk. choz. R. 22. 1951, nr 10, str. 3,8.

Rola i znaczenie funduszy spółdzielczych w podniesieniu gospodarki kolchozowej. Rodzaje tych funduszy. Przykłady gospodarowania funduszami spółdzielczymi.

Zob. poz. 242, 262, 319, 381, 617.

MECHANIZACJA I ELEKTRYFIKACJA ROLNICTWA

608. SIERADZAN EDWARD: **Mechanizacja rolnictwa w Związku Radzieckim.** Traktorzysta i Mechanik. R. 4. 1951, nr 10, str. 5—7.

Zakres mechanizacji radzieckiego rolnictwa. Źródła energetyczne tej mechanizacji.

609. SZIMECZEK Z. D.: **Statni strojni stanice — wyznamny pomocnik JZD.** Nowa Myśl. R. 5. 1951, nr 3, str.

Rozwój mechanizacji czechosł. rolnictwa. Maszyny rolnicze produkcji krajowej. Zadania stacji maszynowych. Niedociągnięcia w pracy stacji maszyn.

Zob. poz. 360, 604.

PRODUKCJA ROŚLINNA (UPRAWA ROŚLIN)

610. KANTYSZEW I.: **Ekonomiczeskije osnovy trawopolnoj sistiemy ziemledielija.** Wopr. ekonom. 1951, nr 10, str. 26—33.

Krytyka burżuazyjnej ekonomiki rolnictwa. Zgubne jej skutki dla rolnictwa krajów kapit. Charakterystyka radzieckich metod podnoszenia kultury gleby. Celowość trawopolnego systemu Wiljamsa, leśnych pasów ochronnych i systemu nawodnień stosowanych w Związku Radzieckim. Charakterystyka dróg rozwojowych agrotechniki i zootechniki.

611. KAŻMIERCZAK JULIAN: **Zagadnienie gospodarki paszowej.** Życie gosp. R. 6. 1951, nr 22, str. 1241—1242.

Rozbudowa bazy paszowej. Tworzenie rezerw paszowych. Czynniki zwiększenia bazy paszowej.

612. OSZKINIS WŁADYSŁAW: **Stan i zadania naszej hodowli roślin warzywnych.** Prz. ogrodn. R. 28. 1951, nr 12, str. 7—8.

Plan prac naukowo-badawczych Instytutu Hodowli i Aklimatyzacji Roślin.

Zob. poz. 530, 546, 598.

PRODUKCJA ZWIERZĘCA (HODOWLA)

613. BASOW N. O.: **O rassziriennii bazy, tonkorunnowo owciewodstwa.** Socialist. sielsk. choz. R. 22. 1951, nr 10, str. 37—43.

Charakterystyka warunków produkcyjnych radzieckich obszarów owczarskich. Rozwój produkcji.

614. DEBIŃSKI JULIAN: **Realizacja planu inwestycyjnego w rolnictwie sprzyja rozwojowi hodowli.** Życie gosp. R. 6. 1951, nr 24, str. 1330—1332.

Omówienie poważniejszych pozycji planu 6-letniego w zakresie nakładów inwestycyjnych w rolnictwie (zwłaszcza odnośnie hodowli).

615. **Instrukcja KC PZPR w sprawie uzupełniającej kontraktacji trzody chlewnej na miesiąc grudzień 1951 oraz na I kwartał 1952 r.** Życie Partii. R. 3. 1951, z. 12, str. 50—52.

Instrukcja określa zadania wszystkich instancji i organizacji partyjnych, związane z uchwałami Rządu o nowych, korzystniejszych warunkach kontraktacji trzody chlewnej. Akcja masowo-polityczna wokół zag. kontraktacji.

616. KORZENIEWSKI JERZY: **Uchwała Rady Ministrów w sprawie premiowania za osiągnięcia w hodowli bydła.** Prz. hodowl. R. 19. 1951, nr 10, str. 3—7.

617. KORZENIEWSKI JERZY: **Walka o rozwój hodowli w spółdzielniach produkcyjnych.** Prz. hodowl. R. 19. 1951, nr 11, str. 4—7.

Ontówienie uchwały Prezydium Rządu z 15.IX.51 r. w sprawie rozwoju hodowli.

618. SADOWSKI MICHAŁ: **Uwagi o planowości gospodarki łowieckiej.** Gosp. plan. R. 6. 1951, nr 11, str. 41—43.

619. TUSKOWSKA W.: **Towarowa produkcja drobiu w PGR.** Prz. hodowl. R. 19. 1951, nr 11, str. 25—29.

Plan produkcji żywca drobiowego w PGR i środki jego realizacji.

Zob. poz. 592.

RYBACTWO I RYBOŁÓWSTWO

620. BALL: **Fischwirtschaft in der Deutschen Demokratischen Republik.** Lebensmittel-Industrie. R. 3. 1951, nr 10, str. 94—95.

Rozwój rybołówstwa NRD na Bałtyku. Opis flotylli kutrów rybackich, flotylli połowów dalekomorskich, rybackich urzędów lądowych.

621. FIEDOSOW M. W.: **Gidrostróitielstwo i morskóje rybnoje chozjajstwo SSSR.** Rybn. choz. R. 27. 1951, nr 10, str. 31—36.

Zmiany w lokalizacji zasobów wody w związku z zamierzonymi budowlami wodnymi i wynikające z tego zadania dla gosp. rybnej. Przewidziany rozwój sprzyjających dla rybactwa warunków w poszczególnych morzach i rzekach radzieckich.

622. KOŁDER WŁADYSŁAW: **Zagospodarowanie stawów gminnych.** Gosp. rybna. R. 3. 1951, nr 11, str. 10—12.

623. RADAJEWSKI WITOLD: **O lepszą jakość ryby.** Gosp. rybna. R. 3. 1951, nr 11, str. 14—16.

624. *SKOSZKIEWICZ JANINA, SKOSZKIEWICZ JANUSZ: **Najnowsze metody połowów ryb w ZSRR.** Gdańsk 1951. Wyd. Morskie, s. 95.

Bogactwa rybne ZSRR. Organizacja przemysłu rybnego. Programy połowów. Przemysłowy wywiad rybacki. Rola lotnictwa w wywiadzie rybackim. Hydromechanizacja w przemyśle rybnym w ZSRR. Połowy ryb przy pomocy światła i prądu elektrycznego.

625. TARASJUK B. F.: **Naszi zadaczi po proizwodstwu i ochranie rybnych zapasow.** Rybn. choz. R. 17. 1951, nr 10, str. 6—11.

Zadania radz. rybactwa w związku z wielkimi budowlami wodnymi. Wytyczne ochrony stanu zarzybień i metod jego zwiększenia.

626. WAJDOWICZ ZBIGNIEW: **Śląsk producentem ryby jeziorowej.** Gosp. rybna. R. 3. 1951, nr 11, str. 8—9.

Możliwości wykorzystywania wodnych zbiorników zaporowych dla hodowli ryb jeziorowych.

627. WIERIEIN JE. L., ŻUKOW W. M.: **Powysziť proizwoditelnost' truda rybakow na niewodnom łowu.** Rybn. choz. R. 27. 1951, nr 9, str. 27—30.

LEŚNICTWO

628. BASZMANIKOW I. L.: **Za krugłogodowuju ritmicznuju rabotu w lesu.** Lesn. promysl. R. 11. 1951, nr 9, str. 8—9.

Uzasadnienie celowości i realności rozłożenia prac leśnych na wszystkie pory roku. Przykładowe terminarze tych prac.

629. *BIENIESSON G. M.: **Planirowanije potreblenija lesomatierijałow w narodnom chozjajstwie SSSR.** Moskwa 1951. Rec. Rejnberg S. A.: Nowąja kniga po lesnoj ekonomikie. Lesn. promysl. R. 11. 1951, nr 10, str. 32—33.

Omówienie związków leśnictwa z innymi gałęziami gospod. narodowego. Metody planowania gospodarki leśnej. Organizacja eksploatacji lasu. Transport leśny. Uwagi krytyczne.

630. KOŁODZIEJ J.: **Mechanizacja ścinki, wyróbki i transportu w Związku Radzieckim.** Las pol. R. 25. 1951, nr 10, str. 5—6.

631. KORIEPOW M. I.: **Usiliti tiempy stroitelstwa lespromchozow.** Lesn. promysl. R. 11. 1951, nr 10, str. 10—14.

Wytyczne projektowania nowych gospodarstw leśnych. Zasady organizacyjne tych gospodarstw. Klasyfikacja i hierarchia zadań.

632. KRAJSKI W.: **Drogi rozwojowe hodowli lasu w Związku Radzieckim.** Las pol. R. 25. 1951, nr 10, str. 2—4.

Przegląd ważniejszych zagadnień z zakresu hodowli lasu związanych z rozwojem socjalistycznej gospodarki leśnej.

633. KRAJSKI W.: **Agrobiologia w leśnictwie jako środek realizacji planów gospodarczych.** Las pol. R. 25. 1951, nr 11, str. 4—6.

Metody zwiększenia przyrostu drzewostanów w oparciu o naukę Miczurina i Lysenki.

634. PARFIENOW G. M.: **Kompleksnaja miechanizacija w zawodoukowskom lespromchozie.** Lesn. promysl. R. 11. 1951, nr 9, str. 5-8.

Charakterystyka lokalnych warunków przyrodniczych i gospodarczych omawianego leśnego gospodarstwa. Rodzaje urzędów zastosowanych do mechanizacji. Wnioski z doświadczeń.

635. WIEKSZEGANOW W. JA.: **Siebiestoimosti traktornych rabot w lesozaszczitnych stancijach.** Lesn. choz. R. 4. 1951, nr 11, str. 75—80.

Struktura kosztów zalesień ochronnych na przykładzie wyników osiągniętych w pracach zalesieniowych na Ukrainie. Analiza środków obniżenia tych kosztów.

Zob. poz. 618, 742, 766.

XV. TRANSPORT

ZAGADNIENIA OGÓLNE

636. CHACZATUROW T.: **Transport w okfesie przejšcia od socjalizmu do komunizmu.** Transp. R. 3. 1951, nr 11, str. 454—457.

Drogi rozwoju poszczególnych gałęzi transportu ZSRR na tle wykonania powojennego planu 5-let-

nego. Elektryfikacja kolei. Planowana eksploatacja środków transportu w przyszłej pięcioletce.

637. GORSZKOWA A.: **Inostrannyj turizm w stranach Zapadnoj Ewropy.** Wniesz. torg. R. 21. 1951, nr 10, str. 39—41.

Turystyka zagraniczna w krajach Europy Zachod-

niej. Dochody Włoch, Szwajcarii, Francji, Grecji z tej turystyki. Opanowanie przedsiębiorstw turystycznych przez kapitał amerykański.

638. *KACZMARKIEWICZ BOLESŁAW: **Ekonomika i planowanie transportu śródlądowego.** Warszawa 1951. PZWS, s. 164.

Przedmiot ekonomiki transportu. Żegluga śródlądowa. Transport kolejowy. Transport samochodowy. Transport lotniczy. Koszty własne i taryfy przewozowe.

639. TARSKI IGNACY: **Komunikacja a transport.** Gosp. plan. R. 6. 1951, nr 10, str. 40—41.

Definicja pojęć w ujęciu marksistowskim.

640. Z. Ł.: **Sytuacja światowa transportu i pracowników transportu.** Prz. związk. R. 22. 1951, nr 10, str. 438—440.

Sprawozdanie z sesji Międzynar. Zjedn. Zw. Zaw. Prac. Transportu (VII. 1951). Walka transportowców o prawa ludzi pracy. Problemy związkowe. Uchwały Komitetu Administr.

Zob. poz. 728, 736.

TRANSPORT KOLEJOWY DROGI ŻELAZNE

641. *AWGUSTYNIUK A., WACHMAN W.: **Związek Radziecki kraj przodującego kolejnictwa.** Tłum. A. Gehorsam. Warszawa 1951. Czyt., s. 122.

Znaczenie transportu kolejowego dla Zw. Radz. Odbudowa zniszczonego taboru w latach 1945—1948. Nowe gigantyczne plany w zakresie rozwoju kolejnictwa. Przodująca technika kolejnictwa radz.

642. BOGUCKI ZBIGNIEW: **Walczyć o dyscyplinę przewozową.** Życie gosp. R. 6. 1951, nr 20, str. 1122—1125.

Czynniki podniesienia możliwości przewozowych PKP. Znaczenie operatywnego planowania kolejowych przewozów towarowych, marszrutyzacji pociągów i wykorzystania pełnej ładowności wagonów.

643. GALICKI A.: **Plan kolejowy — ważna część narodowo-gospodarczego planu ZSRR.** Prz. kolej. R. 3. 1951, nr 11, str. 403—406.

· Rola i zadania planowania w kolejnictwie radz.

644. LEŚNIAK TADEUSZ: **W sprawie pracy kolei wąskotorowych.** Transp. R. 3. 1951, nr 12, str. 495—496.

Konieczność podniesienia poziomu pracy i jej wydajności na kolejach wąskotorowych. Potrzeba planowania operatywnego. Planowanie przewozu towarów.

645. PODWYSOCKI STANISŁAW: **Polityka taryfowa kolei ZSRR.** Prz. kolej. R. 3. 1951, nr 11, str. 409—412.

Historia polityki taryfowej ZSRR. Zasady radz. systemu taryfowego. Zmiany i ostatnie obniżki taryfowe.

646. STACHACZ STANISŁAW: **Przewozy jesienne — okres wzmoczonej pracy kolejarzy.** Prz. związk. R. 22. 1951, nr 10, str. 425—428.

Konieczność mobilizacji nowych rezerw. Plan pięciodniowy. Rozwój współzawodnictwa międzybranżowego i praca bezawaryjna przy przetaczaniu wagonów. Zaspakajanie potrzeb socjalnych kolejarzy.

647. ŚWIDERSKI FRANCISZEK: **Istota kolejowego prawa przewozowego ZSRR.** Prz. kolej. R. 3. 1951, nr 11, str. 406—409.

Podstawy i znaczenie prawa przewozowego ZSRR. Zasady prawa przewozowego w krajach kapitalistycznych (różnice).

648. WOJTERKOWSKI ZB.: **Wzmóc dyscyplinę przewozów.** Transp. R. 3. 1951, nr 11, str. 457—458.

Omówienie zarządzenia Przew. PKPG nr 153 z 3.V.51 r. w sprawie opracowywania operatywnych planów przewozowych na kolejach normalnotorowych.

TRANSPORT SAMOCHODOWY DROGI KOŁOWE

649. BUDRIN B.: **Awtomobilnoje soobszczenie na magistrali Moskwa — Simfieropol.** Awtomobil. R. 29. 1951, nr 9, str. 24—25.

Charakterystyka eksploatacji linii autobusowej i używanych na niej typów pojazdów.

650. BURIĄK JULIAN: **Drogi publiczne w osiedlach.** Drogownictwo. R. 7. 1951, nr 11, str. 348—350.

Zagadnienia prawne. Wyjaśnienie przepisów dotyczących zakładania i utrzymywania dróg lokalnych i przelotowych.

651. BURIĄK JULIAN: **U progno reorganizacji gospodarki drogowej w Polsce Ludowej.** Drogownictwo. R. 7. 1951, nr 11, str. 341—342.

Środki postępu technicznego i organizacyjnego w zakresie drogownictwa.

652. BURIĄK JULIAN: **Użycie dróg publicznych dla przeprowadzenia linii telekomunikacyjnych.** Drogownictwo. R. 6. 1951, nr 10, str. 319—320.

Zagadnienia prawne dotyczące korzystania z dróg publicznych.

653. CELADA I., STĘPIEŃ WŁ.: **Gospodarka taborem samochodowym.** Odzież. R. 2. 1951, nr 11, str. 17—18.

Analiza sprawozdawczości eksploatacyjnej pojazdów mechanicznych czynnych w przem. odzieżowym. Zagadnienie oszczędności w zużyciu paliwa.

654. *DRUJAN JA. M.: **Puti sniżenija siebiestoimosti passażirskich awtopieriewozok.** Leningrad — Moskwa. 1950, s. 175. Rec. Orłowski B., Fajbusowicz M.: Awtomobil. R. 29. 1951, nr 9, str. 48—49.

Krytyczne omówienie treści publikacji i poglądów autora na zagadnienie komunikacji autobusowej w Zw. Radz.

655. GUREWIŃSKI CZESŁAW: **Drogi na Pierwszym Kongresie Nauki Polskiej.** Drogownictwo. R. 7. 1951, nr 11, str. 343—345.

Program prac naukowych w zakresie racjonalizacji budownictwa drogowego, bezpieczeństwa ruchu i zmniejszenia kosztów budowy oraz utrzymania dróg.

656. LIWSZIC N.: **Oпыт wniedrienija chozrasczeta.** Awtomobil. R. 29. 1951, nr 10, str. 19—20.

Wyniki doświadczeń rozr. gospodarczego przedsiębiorstw transportowych na terenie Kazachskiej Republiki od 1949 r. Wnioski.

657. MACIEJEWICZ H.: **Systematyka kosztorysowania drogowego.** Biul. Inst. Techn. budowl. R. 7. 1951, nr 4, str. 19c—22c. Dod. do czas. Drogownictwo. R. 6. 1951, nr 10.

658. MADEYSKI M.: **Zagadnienie norm w gospodarce samochodowej.** Miasto. R. 2. 1951, nr 10, str. 29—31.

659. MODZELEWSKI WIESŁAW: **Walka o obniżkę kosztów w transporcie samochodowym.** Transport. R. 3. 1951, nr 12, str. 508—509.

660. PERKOWICZ WITOLD: **Zorganizować racjonalną gospodarkę sprzętem motoryzacyjnym.** Życie gosp. R. 6. 1951, nr 21, str. 1205—1207.

661. PIESCZANSKI J.: **Ob uczotie zatrat na tiechniczeskije obslużiwanie i riemonty po každy awtomobilu.** Awtomobil. R. 29. 1951, nr 9, str. 28—29.

Wzory formularzy. Przykłady ewidencji kosztów obsługi technicznej samochodu.

662. POLKOWSKI BOLESŁAW: **Organizacja robót drogowych wykonywanych szarwarkiem.** Drogownictwo. R. 6. 1951, nr 10, str. 303—314.

Wydajność pracy na robotach drogowych. Czynności Komisji drogowych. Organizacja robót szarwarkowych.

663. ROSTOCKI ALEKSANDER: **Planowanie transportu samochodowego.** Gosp. plan. R. 6. 1951, nr 12, str. 18—24.

Podział masy przewozowej na rodzaje przewozów. Planowanie pracy taboru. Plan pracy taboru a inne plany.

664. RYBAK CZ.: **Zwiększyć eksploatację przyczep samochodowych.** Transp. R. 3. 1951, nr 12, str. 509—511

665. TARANOW A.: **Za dalsze uluszczenie ispolzowanie awtomobilnowo transporta.** Plan. choz. 1951, nr 5, str. 53—64.

Zadania radz. transportu samochodowego i jego rozwój. Ważniejsze zakłady budowy samochodów. Charakterystyka warunków pracy transportu samochodowego. Wnioski i zalecenia w zakresie dalszego rozwoju tego transportu.

666. WRZEŚNIEWSKI ZYGMUNT: **Mostownictwo w ZSRR.** Drogownictwo. R. 6. 1951, nr 11, str. 330—333.

Stan i rozwój radzieckiego mostownictwa. Prace badawcze w tym zakresie.

Zob. poz. 239, 262, 326.

TRANSPORT MORSKI — ŻEGLUGA MORSKA

667. JĘDRZEJOWICZ ZDZ.: **Nowy polski charter węglowy.** Transp. R. 3. 1951, nr 12, str. 503—505.

Zakres zadań nowopowołanego charteru POLCON.

Zob. poz. 305.

TRANSPORT WODNY ŚRÓDLĄDOWY DROGI WODNE ŚRÓDLĄDOWE

668. CHUDZYŃSKI MARIAN, PRUSZYŃSKI KAZIMIERZ: **O kierunkach prac naukowo-badawczych polskich i radzieckich w zakresie gospodarki wodnej i hydrotechniki.** (Po I Kongresie Nauki Polskiej) Gosp. wodna. R. 11. 1951, nr 10, str. 357—362.

669. * **Główny turkmeński kanał.** (sbornik statiej). Pod red. Abdalow O.: Aszhabad. R. 1. 1951, s. 108. Rec. Obruczew W. A.: Sowiet. kniga. R. 1. 1951, nr 8, str. 23—25.

Zob. poz. 670.

670. * **KORZENIEWSKI L. L.: Główny turkmeński kanał i związany z nim terytorii.** Taszkient 1951, s. 24. Rec. Obruczew W. A. Sowiet. kniga. 1951, nr 8, str. 23—25.

Znaczenie kanału turkmeńskiego i związanych z jego budową problemów w zakresie rolnictwa, przemysłu oraz transportu.

671. KÜLLMER HANS-JÜRGEN: **Ertragsseigerung durch plamässige Wasserwirtschaft.** Wirtschaft. R. 6. 1951, nr 42, str. 4.

Wojenne zaniedbania gospodarki wodnej pogorszyły stan roli i zwiększyły niebezpieczeństwa powodzi. 70.000 km arteryj wodnych 2 i 3 rzędu wymaga regulacji. Plany gminne przewidują kontrolowaną gospodarkę wodną.

672. PRUSZYŃSKI KAZIMIERZ: **Nowe ogniwo organizacyjne w gospodarce wodnej.** Gosp. wodna. R. 11. 1951, nr 9, str. 313—315.

Omówienie ostatnich posunięć organizacyjnych poczynionych pod kątem stworzenia właściwych warunków dla prowadzenia planowej gosp. wodnej w Polsce.

673. SKIBNIEWSKI LEONARD: **Rys historyczny projektu połączenia Wołgi z Donem.** Gosp. wodna. R. 11. 1951, nr 10, str. 362—364.

Omówienie projektów przedwojennych. Okres radziecki budowy kanału Wołga — Don.

674. SZUWAŁOW E.: **Stalingradzki hydroweżeł i użyczenie niziny przykaspjskiej.** Wiedza i Życie. R. 18. 1951, nr 12, str. 1055—1060.

Zadania stalinowskiego planu przeobrażenia przyrody w dziedzinie melioracji. Rola i znaczenie użyczenia kraju przykaspjskiego dla gosp. narodowej ZSRR.

TRANSPORT POWIETRZNY

675.* **OSIŃSKI JERZY: Transport lotniczy. Ekonomika, planowanie, organizacja, technika.** Warszawa 1951. PWN, s. 2 nlb., II, 2 nlb., 272. (Maszynopis pow.). Rec. Transp. R. 3. 1951, nr 11, str. 492.

Rozwój transportu lotniczego. Organizacja lotnictwa cywilnego w Polsce. Organizacja przeds. transportu lotn. Prawo lotnicze. Żegluga powietrzna. Porty lotnicze. Samoloty. Ekonomika transportu lotn. Planowanie. Analiza działalności gosp. przeds. transp. lotnicz.

676. ŻYLICZ MAREK: **Transport lotniczy w świetle prawa radzieckiego.** Transp. R. 3. 1951, nr 11, str. 463—465.

Uwagi wstępne. Ogólne zasady prawa lotniczego ZSRR. Transport lotniczy w świetle kodeksu prawa radzieckiego. Warunki współpracy międzynarodowej. Wnioski.

ŁĄCZNOŚĆ

677. ŚWIDERSKI L.: **Analiza kosztów doręczania przesyłek listowych za I półrocze 1951 r.** Prz. poczt. R. 15. 1951, nr 11, str. 7—10.

678. **Wykonanie planu usług pocztowych i telekomunikacyjnych w III kwartale (1951).** Prz. poczt. R. 15. 1951, nr 11, str. 10—14.

XVI. HANDEL I ŻYWIENIE ZBIOROWE

ZAGADNIENIA OGÓLNE

679. * **RUBINSZTEIN G. L. i in.: Ekonomika sowieckiej trgovli.** Moskwa 1950. Rec. Orłow Ja., Żukow W.: Uczebnik po ekonomice sowieckiej trgovli. Wopr. ekonom. 1951, nr 11, str. 113—117.

Charakterystyka radz. stosunków towarowo-pieniężnych. Rola handlu w procesie reprodukcji rozszerzonej. Rozdział produkcji i dochodu narodowego. Uwagi krytyczne.

680. GLIER—JAROWINSKY—KUNZ: **Politische Oekonomie und volkseigener handel (II).** Handel. R. 1. 1951, nr 8, str. 236—238.

Zarys historyczny rozwoju handlu. Wpływ handlu na produkcję; rozwój kapitału handlowego; kapitał handlowy twórcą kapitalizmu. Realizacja wartości dodatkowej na rynkach towarowych; monopol rynkowy zamiast współzawodnictwa; reklama. Handel socjalistyczny a kapitalistyczny.

681. GOGOL B.: **Razwiertywanie towarooborota w kijańskiej narodnoj rjespublikie.** Wopr. ekonom. 1951, nr 10, str. 34—45.

Charakterystyka rynku wewnętrznego Chin Demokratycznych. Założenia programowe władz w zakresie handlu. Organizowanie dostaw wytworów rolnictwa dla państwa. Polityka cen. Ocena pojemności rynku wewnętrznego. Zadania handlu państwowego i spółdzielczego.

682. LIFIC M.: **Rozwój radzieckiego handlu w okresie powojennym.** (Tłum. z „Woprosy Ekonomiki“, 1951, nr 7). Gosp. plan. R. 6. 1951, nr 10, str. 41—48.

Omówienie wykonania 4 (1 powojennej) pięcioletki stalinowskiej w dziedzinie handlu. Dane procentowe wzrostu obrotu towarowego w poszczególnych asortymentach. Zasadnicze zmiany w dziedzinie cen detalicznych. Rola i znaczenie kredytu. Planowanie obrotu towarowego. Sytuacja gospodarcza państw kapitalistycznych — antytezą pomysłnego rozwoju gosp. narodowej ZSRR.

683. SZYSZKOWSKI M.: **Współdziałanie handlu z drobną wytwórczością.** Drob. Wytw. R. 1. 1951, nr 8/12, str. 10—13.

Warunki i przykłady właściwego współdziałania handlu z drobną wytwórczością. Charakterystyka planowania w drobnym przemyśle.

684. ZEMAN F. K.: **Nowa organizacja wewnętrznego obrotu.** Gospodarz. R. 6. 1951, nr 40, str. 1—3.

Omówienie reorganizacji handlu wewn. dokonanej w dn. 1.X.1951.

685. WANAGO JÓZEF: **Terenowe planowanie obrotu towarowego.** Życie gosp. R. 6. 1951, nr 22, str. 1221—1223.

Zob. poz. 36, 241, 243, 255, 289, 414, 689.

PLANOWANIE HANDLU

686. DALLMER GUENTER: **Die Marktbeobachtung für den volkseigenen Grosshandel.** Handel. R. 1. 1951, nr 6, str. 172—175.

Badańa rynku przez niemiecką centralę spożywczą. Przykłady analizy rynku poszczególnych towarów.

687. LITTMANN WERNER: **Von der Schlüsselliste der Produktion zur Liste der Konsumtion.** Handel. R. 1. 1951, nr 7, str. 209—210.

Wykazy nomenklatury towarowej koordynującej plany produkcyjne z planami handlu i konsumpcji. Wytyczne Państw. Kom. Plan. NRD do planu na r. 1952 zawierające wskazówki do ustalania obrotu, podaży i bilansów towarowych.

688. SCHMALFUSS WALTER: **Der Warenbereitstellungsplan der Konsumgenossenschaften.** Handel. R. 1. 1951, nr 6, str. 171—172.

Zadania planowe spółdz. spożywczej NRD w planie gospodarczym obr. towarowego i w planie podaży towarowej. Zniesienie reglamentacji przetworów zbożowych i wynikające stąd przejściowe trudności. Przykłady koordynacji planów ogólnych z planami detalicznych punktów sprzedaży.

ORGANIZACJA I TECHNIKA HANDLU

689. * EHRlich EMIL PIOTR: **Organizacja i technika handlu socjalistycznego** — część I. Zasady ogólne. Warszawa 1951. Polgos, s. 71, 1 nlb.

Zarys historii handlu. Zagadnienie handlu w świetle nauki marksizmu-leninizmu. Cel i zadania handlu socjalistycznego. Zarys organizacji i struktury handlu socjalistycznego w Polsce. Handel uspołeczniony w Polsce Lud. a plan 6-letni.

690.* KASZCZEW A. S.: **Planowanie chozjajstwennoj diejatielnosti magazina.** Moskwa 1951. Gostorgizdat, s. 86, 2 nlb.

Plan handlu radzieckiego jako część narodowego planu gospodarczego. Organizacja planowania działalności gospodarczej sklepu.

691.* SIENNICKI STEFAN: **Wzorcowe projekty sklepów detalicznych.** Warszawa 1951. Zakł. Wyd. Spółdz (Spółdzielczy Instytut Naukowy). Cz. 1. Wytyczne do projektowania, s. 49, 1 nlb., tabl. 11, cz. 2. S. Siennicki. S. Koziański: Projekty, założenia, plany, meble. s. 236, 3 nlb., tabl. 8.

Sklep detaliczny jako ogniwo handlu uspołecznionego. Historia form architektonicznych sklepu detalicznego. Elementy sklepu detalicznego. Wzorcowe projekty sklepów detalicznych różnych typów. Plany. Meble. Urządzenia.

692. SZONERT KAROL: **Gospodarka opakowaniami.** Gosp. mater. R. 3. 1951, nr 11, str. 380—385.

Analiza problemu oraz środków używanych do jego rozwiązania. Wnioski z dotychczasowych doświadczeń. Przegląd aktów prawnych dot. zagadnienia. Rodzaje opakowań. Obrót opakowaniami.

693.* ZAMKOWSKI D. JA., PROTOPOPOW B. W.: **Sprawoznik diriektora promtowo-magazina.** Moskwa 1951. Gostorgizdat, s. 307, 1 nlb.

Informator zawiera wyciągi obowiązujących przepisów prawnych (zarządzeń, instrukcji według stanu na dn. 1.10.1950) oraz inne wiadomości potrzebne kierownikowi sklepu w jego pracy operatywnej. Materiał w informatorze został ujęty według zagadnień: Organizacja pracy sklepu. Urządzenie i sprzęt sklepowy. Handel artykułami przemysłowymi. Minimum asortymentowe artykułów przemysłowych. Przyjmowanie towarów. Stosunki wzajemne z dostawcami. Praca i płace.

OBRÓT ARTYKUŁAMI ROLNICZYM I SKUP I KONTRAKTACJA

694. GUCWA J.: **Realizacja planowego skupu zboża.** Rada Narodowa. R. 8. 1951, nr 20, str. 13—14.

695. GUCWA STANISŁAW: **Pierwsze wyniki realizacji planowego skupu zboża.** Gosp. zboż. R. 2. 1951, nr 11, str. 3—7.

696.* HERBST STANISŁAW: **Zasady przechowywania ziemniaków.** Warszawa 1951. Polgos, s. 47, 1 nlb.

697. HIEKE ERHARD: **Das Vertragssystem und die Bäuerliche Handelsgenossenschaften.** Handel. R. 1. 1951, nr 8, str. 239.

System kontraktów i umów w spółdzielczości. Współpraca z centralami handlowymi.

698. JAREMA B.: **Zadania gminnych rad narodowych na odcinku kontraktacji i skupu trzody chlewnej.** Rada Narodowa. R. 8. 1951, nr 20, str. 6—12.

699. JARMIŃSKA M.: **Dystrybucja jaj w pierwszych 3 kwartałach br. (1951).** Porad. mlecz. jajcz. R. 11. 1951, nr 11, str. 20—21.

700. KOSKO K. G.: **Niepriestanno razwivat' proizvodstwo towarow dla nasilenija.** Legk. promyszl. R. 11. 1951, nr 10, str. 3—4.

Wzrost rozprawdzenia artykułów spożywczych w Ukraińskiej SRR w 1950 r. Zadania przemysłu lekkiego związane z tym wzrostem.

701. KOZAK W.: **Planowanie i rejonizacja produkcji kontraktowanej.** Gosp. zboż. R. 2. 1951, nr 11, str. 7—9.

Zasady i metody planowania terenowego kontraktacji. Zasady planowania kontraktacji oraz jego błędy i niedomagania.

702.* KUZNIECOW B.: **Towaroznawstwo ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego.** Tłum. Tadeusz Rostkowski. Warszawa 1951. PWT, s. 378.

Uboczne produkty poubojowe otrzymywane z różnych zwierząt rzeźnych hodowlanych. Uboczne surowce zwierzęce otrzymywane z użytków łowieckich.

703. **O trudnościach w zaopatrzeniu mięsem, ich przyczyny i charakter oraz drogi prowadzące do ich przezwyciężenia.** Gosp. mięsna. R. 3. 1951, nr 6, str. 314—316.

704. PIETRUSIŃSKI K.: **Sicé skupu jaj na tle dotychczasowych doświadczeń.** Porad. mlec. jajcz. R. 11. 1951, nr 12, str. 11—12.

705. PYRIKI CONSTANTIN: **Die Orienttabake und ihre Verwendung.** Lebensmittel-industrie. R. 3. 1951, nr 9, str. 70—71; nr 10, str. 95—96; nr 11, str. 132—134. Cechy charakterystyczne tytoniów wschodnich. Sposoby sortowania, suszenia, procesy fermentacyjne, standaryzacja handlowa, badania jakości, tabele analityczne tytoniu greckiego, bułgarskiego, tureckiego. Opisy chorób i pasożytów tytoniowych.

706. SCHAUMBURG HARALD: **Grossverbraucher im Vertragssystem für Nahrungsgüter.** Handel. R. 1. 1951, nr 7, str. 205—206.

Wprowadzenie systemu umów do obrotów spożywczych w NRD. Opis techniki, według której więksi nabywcy muszą określić swe zapotrzebowania.

707. SIWOŁAP I.: **Na putiach k izobilju pischczewych produktow.** Plan. choz. 1951, nr 5, str. 38—52.

Wskaźniki wzrostu produkcji i rozdziału artykułów spożywczych w 1950 r. w Zw. Radz. Porównanie z sytuacją krajów kapit. w tym zakresie. Analiza wyników produkcji ważniejszych wytworów przemysłu spożywczego. Charakterystyka przyczyn poprawy warunków życia w Zw. Radz.

708. **W sprawie zaopatrzenia rynku.** Życie gosp. R. 6. 1951, nr 21, str. 1191—1192.

Omówienie przyczyn przejściowego niedoboru niektórych artykułów spożywczych na rynku krajowym.

709. **Zadaniem rad narodowych — zapewnić wykonanie podstawowych zobowiązań wsi wobec Państwa Ludowego.** Rada Narodowa. R. 8. 1951, nr 20, str. 1—4.

W zakresie: skupu zboża i żywca, dostaw ziemniaków i uregulowania należności pieniężnych.

Zob. poz. 264, 546—47, 615—616, 725.

OBROT ARTYKUŁAMI PRZEMYSŁOWYMI

710. DROBJAZKO A.: **Rynek kauczuka w I poługodii 1951 g.** Wniesz. torg. R. 21. 1951, nr 11, str. 36—43.

Produkcja i zaopatrzenie kauczuku naturalnego w l. 1950—1951 w krajach kapit. Obroty handlowe tym artykułem.

711. KARPIŃSKI BOHDAN: **Planowanie zbytu węgla i koksu.** Gosp. gór. R. 1. 1951, nr 12, str. 17—19.

Specyficzne cechy planowania zbytu węgla i koksu. Plany — rozdzielniki.

712. KOZARIEZ K.: **Rynek ropy i produktów naftowych.** (Wyj. z art. opubl. we Wniesz. Torgowli, 1951, nr 6). Gosp. gór. R. 1. 1951, nr 12, str. 11—14.

Zapasy ropy i produktów naftowych w krajach kapit. Penetracja przem. naftowego St. Zjedn. na Bliskim i Środkowym Wschodzie. Konsumcja ropy i produktów naftowych w Europie Zach. Ceny. Wzrost zysków towarzystw naftowych. Upanstwowienie irańskiego przem. naftowego.

ŻYWIENIE ZBIOROWE

713. KOMITAU HENRYK: **Normowanie produkcji podstawą właściwej gospodarki surowcem.** Żywienie zbior. R. 6. 1951, nr 12, str. 2—4.

Potrzeba należytego wykorzystania surowca i przestrzegania norm. Dobór właściwej metody techno-

logicznej. Wytyczne do tygodniowego planu produkcji.

714. NICZMAN MARIAN: **Mobilizacja sił do usunięcia braków.** Żywienie zbior. R. 6. 1951, nr 11, str. 4—7.

Analiza pracy zakładów żyw. zbiorowego podlegających ZSS. Tematyka narad produkcyjnych. Zadania komórki zbiorowego żywienia. Konieczność usunięcia istniejących braków.

715. SMOLARZ FRANCISZEK: **Organizacja zaopatrzenia i transportu.** Żywienie zbior. R. 6. 1951, nr 11, str. 9—11.

Warunki wykonania planu dostaw towarowych. Konieczność usunięcia braków w istniejącym systemie dostawy produktów żywnościowych.

716. ZEGADŁO TOMASZ: **Problem żywienia zbiorowego.** Życie gosp. R. 6. 1951, nr 22, str. 1237—1239.

Zagadnienie rozbudowy sieci społ. zakładów żyw. zbiorowego. Braki w aparacie żyw. zbiorowego. Mankamenty w dziedzinie zaopatrzenia.

HANDEL ZAGRANICZNY

717. CZEKLIN N., KOROLENKO A.: **Torgowo-ekonomiczeskie dogowory i soglaszenija SSSR s narodno-demokratycznymi stranami.** Wniesz. torg. R. 21. 1951, nr 11, str. 14—23.

Rozwój wymiany towarowej między Zw. Radz. i krajami dem. lud. Charakterystyka umów gospodarczych między tymi krajami.

718. **Deutsch-polnischer Aussenhandel auf lange Sicht.** Wirtschaft. R. 6. 1951, nr 46, str. 1.

Omówienie polsko-niemieckiej umowy handlowej na okres 1952—1955.

719. *KALUŻNAJA G. P.: **Prawowyje formy monopolii wnieszniej torgowli SSSR w ich istoriczeskom razwitii.** Moskwa 1951. Izd. Akad. Nauk SSSR, s. 149, 3 nlb.

İstota monopolu handlu zagranicznego w Zw. Radz. jego socjalistyczny charakter. Rozwój form prawnych tego monopolu w okresie 1917—1941.

720.*LYCHOWSKI TADEUSZ: **Międzynarodowe umowy gospodarcze.** Warszawa 1951. Polgos, s. 271, 1 nlb.

Analiza nowoczesnych międzynarodowych umów gospodarczych ze specjalnym uwzględnieniem zagadnienia płatniczego. Imperializm amerykański w dziedzinie międzynarodowych umów gospodarczych a polityka i technika tych umów w krajach socjalizmu i dem. ludowej.

721. NAUMOW F.: **Obostrienie konkurientnoj bor'by na rynkie tienstilja kapitalisticheskich stran.** Wniesz. torg. R. 21. 1951, nr 10, str. 27—33.

Zaostrzenie konkurencji na rynku tkanin bawełnianych ważniejszych krajów kapit. Rozwój eksportu w l. 1946—1950. Porównanie z pięcioleciem 1934—1938. Pogńebienie konkurencji japońskiej. Indie jako konkurent na rynku tkanin bawełnianych.

722. PFEIFFER JOACHIM: **Die finanzielle Abwicklung unseres volkseigenen Aussenhandels.** Finanzwirtschaft. R. 5. 1951, nr 20, str. 358, 363—366.

Stosunki handlowe NRD z zagranicą. Import i eksport oraz ostateczny bilans handlowy.

723. RICHTER D.: **Handelsvertrag mit der UdSSR sichert Rohstoffbasis des Fünfjahrplans.** Wirtschaft. R. 6. 1951, nr 42, str. 2.

Umowa handlowa ze Zw. Radz. zapewni NRD podstawy surowcowe wykonania planu 5-letniego.

724.*SZCZYPIORSKI ST.: **Organizacja handlu zagranicznego.** (Instytucje i przedsiębiorstwa). Warszawa 1951. PWSZ, s. 219, 5 nlb.

Podmioty i instytucje handlu zagr. w świecie kapitalistycznym. Ekonomiczne i prawne podstawy działalności przeds. handlu zagr. w Polsce Ludowej. Czynności wykonywane wewnątrz przeds. handlu zagr. Struktura organiz. społecznych przeds. handlu zagr. Organizacja finańs. i kontroli finansowej. Współpraca z instytucjami spedycyjnymi i ubezpieczeniowymi. Władze państwowe handlu zagr. w Polsce. Polska Izba Handlu Zagr. Organizowanie wystaw i targów międzynarodowych. Zarys struktury org. aparatu handlu zagranicznego w ZSRR, krajach dem. lud. i NRD.

725. SZIROKY W.: **Nejwyższy cla za zbożi puwodu USA.** *Hospodarz.* R. 6. 1951, nr 44, str. 4.

Fragmety przemówienia czechosł. min. Spraw Zagr. na posiedzeniu Rady Ministrów w związku z anulowaniem przez St. Zjedn. ulg celnych na towary pochodzenia czechosłow.

726. **Zarządzenie Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego Nr 399 z dnia 21 września 1951 r. w sprawie ustalenia trybu bezpośredniego zakupu towarów importowanych.** *Biul. PKPG.* 1951, nr 29, poz. 295.

Zob. poz. 163, 177, 190, 305, 667, 710, 712.

XVII. ZAGADNIENIA KOMUNALNE — GOSPODARKA MIESZKANIOWA

727. **DZIEMBOWSKI Z.: Z problematyki normowania środków obrotowych w gospodarce komunalnej.** *Miasto.* R. 2. 1951, nr 10, str. 17—20.

Pojęcie śr. obrotowych w gosp. socjalistycznej. Struktura i skład śr. obrotowych. Normowanie środków. Przyspieszenie obiegu środków.

728. **DZIEWOŃSKI KAZIMIERZ: Planowanie miast a planowanie ruchu.** *Miasto.* R. 2. 1951, nr 11, str. 3—6.

Istota związku pomiędzy planowaniem miast i ruchu. Geneza współczesnej techniki i metod planowania miast i ruchu miejskiego. Właściwe wykorzystanie techniki przewozów w warunkach ustroju socjalistycznego. Konieczność krytycznej oceny dotychczasowych metod pracy w Polsce. Charakterystyczne cechy socjalistycznego transportu. Program prac badawczych na okres planu 6-letniego.

729. **GORYŃSKI J.: Kapitalistyczne i socjalistyczne metody określania standardów mieszkaniowych.** *Miasto.* R. 2. 1951, nr 10, str. 6—11.

730. **HEBROWSKI ANTONI: Gospodarka Rad Narodowych. Rady Narodowe.** Warszawa 1951. LSW, str. 133—195.

Zadania Rad Narodowych. Źródła dochodów Rad Narodowych. Planowanie gospodarki Rad Narodowych. Gospodarka budżetowa.

731. **KOTARBIŃSKI A.: Zasady strefowania i lokalizacji terenów mieszkaniowych.** *Miasto.* R. 6. 1951, nr 10, str. 11—16.

Ogólne podstawy urbanistyczne strefowania. Zastosowanie normatywów urbanistycznych.

732. **LASKOSKA ANNA: Z działalności gospodarczej gminnych rad narodowych.** *Życie gosp.* R. 6. 1951, nr 23, str. 1291—1293.

Formy i styl pracy GRN. Analiza osiągnięć i błędów w działalności gospodarczej — na przykładzie jednej z GRN.

733.* **LITTERER WANDA: Struktura wielkości gospodarstw domowych oraz struktura wielkości mieszkań w miastach Polski przed wojną i obecnie.** Warszawa 1951. PWT, s. 19, 1 nlb.

Praca omawia strukturę wielkości gospodarstw domowych w Polsce przed wojną oraz dane powojenne opracowane przez IBM. Autorka wysuwa wniosek indywidualnego ustalania struktury budowanych nowych osiedli mieszkaniowych tak, aby uwzględniona została rzeczywista struktura gospodarstw środowiska dla którego są one przeznaczone.

734. **MALISZ B.: Znaczenie normatywów dla rozwoju urbanistyki.** *Miasto.* R. 2. 1951, nr 10, str. 2—6.

Omówienie „Tymczasowych normatywów urbanistycznych dla projektowania miast i osiedli“ wprowadzonych w życie zarządzeniem Min. Budownictwa Miast i Osiedli z dn. 20.6.1951.

735.* **MAŁGINOWA A. I., SOŁOWIEW P. G.: Dogovor żiliszcznowo najma i żiliszcznyje prawa grażdan.** Moskwa 1951. Izd. Min. Kommunalnowo chozjajstwa RSFSR, s. 60, 3 nlb.

Rozwój gospodarki mieszkaniowej w ZSRR. Wyjaśnienie obowiązujących przepisów prawnych dotyczących funduszu mieszkaniowego, umowy najmu (tryb zawierania umów, prawa i obowiązki lokatorów).

736. **NOWAKOWSKI J.: Z planowania przewozów w komunikacji miejskiej.** *Transport.* R. 3. 1951, nr 11, str. 465—468.

Wskazówki obowiązujące przy opracowaniu planu przewozów w radzieckich przeds. komunikacji miejskiej.

737.* **SWIRSKAJA N. B., BASS I. JA.: Żiliszcznyje prawa grażdan.** Moskwa 1951. Gos. Izd. Juridycznej Litier., s. 69, 3 nlb.

Tryb użytkowania mieszkań w ZSRR. Umowa najmu. Osoby posiadające prawo do powierzchni mieszkaniowej. Prawa i obowiązki stron zawierających umowę najmu. Zasady użytkowania i utrzymania mieszkania. Normy kwaterekowe. Podnajem lokalu. Prawo zamiany lokalu. Normowanie wysokości komornego. Wygaśnięcie umowy najmu. Ograniczenie prawa eksmisji. Ulgi mieszkaniowe.

738.* **WIESIEŁOWSKIJ B. B.: Kurs ekonomiki i organizacji gorodskowo chozjajstwa.** 3 pierierabotannoje izdanie. Moskwa 1951. Gosplanizdat, s. 410, 2 nlb.

Podręcznik uniwersytecki obejmujący całokształt zagadnienia ekonomiki gospodarki komunalnej. Kryptyka „socjalizmu municypalnego“. Miasto socjalistyczne i rozmieszczenie ludności. Główne etapy rozwoju gosp. komunalnej i mieszkaniowej w ZSRR. System zarządzania gosp. komunalno-mieszkaniową. Charakterystyka urzędzeń komunalnych i podstawowe zadania ich dalszej rekonstrukcji.

739.* **Zasoby mieszkaniowe miast w Polsce.** Cz. 1.: Adam Andrzejewski: Stosunki mieszkaniowe w miastach polskich przed i po wojnie. Cz. II: Materiały statystyczne 1927—1946 r. Warszawa 1951. PWT, s. 55, 1 nlb., *Prace Instytutu Budown. Mieszkaniowego*, nr 3.

Zob. poz. 224, 363, 365, 478, 483, 740, 744.

XVIII. SZKOLENIE ZAWODOWE

740. BAŁUK STANISŁAW: **Problem szkolenia kadr w gazownictwie.** Gaz, Woda. R. 25. 1951, nr 11, str. 331—336.
Organizacja szkolnictwa gazowniczego i jego podstawy prawne. Szkolenie techników oraz robotników kwalifikowanych. Szkolenie pracowników drogą kursów.
741. KONRAD JOACHIM: **Die Fachbuchproduktion der Deutschen Demokratischen Republik.** Börsenblatt f. d. deutschen Buchhandel. R. 118. 1951, nr 42, str. 533—535.
Książka fachowa środkiem dokształcania; współpraca wydawnictw z życiem gospodarczym; planowanie, sprzedaż książek w zakładach.
742. KORUNOW M. M.: **Ob uluczszennii podgotowki inżenierow dla lesozagotowitelnoji promyslennosti.** Lesn. promysl. R. 11. 1951, nr 9, str. 29—30.
Przegląd programów, systemu nauczania i celowości pracy w radzieckich szkołach leśniczych.
743. KWIATKOWSKI STANISŁAW: **Szkolenie nowych kadr produkcyjnych.** Prz. związk. R. 22. 1951, nr 10, str. 428—432
Szkolenie zawodowe w Polsce przedwrześniowej a Ludowej. Nowy system szkolenia zawodowego. Zadania zw. zaw. w walce o ilość i jakość kadr produkcyjnych.
744. KWIATKOWSKI STANISŁAW: **Założenia nowego systemu szkolenia kadr gospodarczych.** Życie gosp. R. 6. 1951, nr 24, str. 1314—1316.
745. LEKKI—TURSKI WŁODZIMIERZ: **Rozwój szkolnictwa zawodowego w ZSRR.** Hutnik. R. 18. 1951, nr 11, str. 455—457.
Sytuacja radzieckiego szkolnictwa zawodowego. Typy szkół zawodowych. Warunki studiów. Wniośki dla naszego szkolnictwa.
746. MARKIEL JÓZEF: **Nowy system szkolenia zawodowego w hutnictwie.** Wiad. hutn. R. 7. 1951, nr 10, str. 1-3.
Przedwojenne szkoły zawodowe. Rozwój szkolnictwa zaw. w Polsce Ludowej. Reorganizacja szkolnictwa zaw. w okresie 1950—1951. Typy szkół zawodowych.
747. PARASIAK MARIA: **Reorganizacja szkolnictwa rolniczego.** Szkoła zaw. 1951, nr 11, str. 35—42.
Zadania szkolnictwa rolniczego w planie 6-letnim. Warunki pracy szkolnictwa roln. w r. 1950/51. Szkolenie krótko i długoterminowe. Szkolenie korespondencyjne.
748. PRZYBOROWSKI BRONISŁAW: **Szkolenie kadr dla przemysłu budowy maszyn.** Życie gosp. R. 6. 1951, nr 21, str. 1181—1182.
749. RUSINOWA ADELA: **Nowe założenia szkolenia zawodowego i ochrony pracy młodocianych.** Prz. Zag. soc. R. 1. 1951, nr 2, str. 36—44.
Stan dotychczasowy i jego wady. Założenia dekretu z 2.VIII.1951 r. Obowiązki zakładów pracy. Problem ochrony pracy młodocianych. Młodzież w Polsce kapitalistycznej i w Polsce Ludowej. Osiągnięcia i cele szkolenia zaw. Bibliografia.
750. S. K.: **Nowa organizacja szkolnictwa zawodowego.** Prz. związk. R. 22. 1951, nr 10, str. 444—445.
Rodzaje szkół zawodowych. Zakres działania CUSZ-u, ministerstw gospodarczych i zakładów pracy. Możliwości szkolenia i doszkalania zaw. dla pracujących. Praca i szkolenie młodocianych.
751. SCHMIDT HERBERT, BOTZENHARDT HANS: **Die Qualifizierung des Ausbilderperson als eine Aufgabe im Fünfjahrplan.** Der Volksbetrieb. R. 4. 1951, nr 22, str. 710—711.
Plan 5-letni NRD przewiduje szkolenie wysoko kwalifikowanych fachowców. Przygotowanie kadr wychowawców i wykładowców; ewidencja wykładowców; zaznajomienie ich z metodyką kształcenia zawodowego.
752. TATON ANTONI: **Rady Narodowe współpracują ze szkolnictwem zawodowym.** Szkoła zaw. 1951, nr 10, str. 28—39.
Zagadnienie administracji szkolnictwa zawodowego. Konieczność włączenia spraw szkolnictwa zaw. do programu prac Rad Narodowych. Nowy etap rozwoju szkolnictwa zaw. jako przedmiot zainteresowań RN. Szczegółowe zadania RN. w zakresie szkolenia zawodowego.
753. WIDERA WERNER, THOELN WERNER: **Grundlagen der staatlichen Berufsbildung.** Der Volksbetrieb. R. 4. 1951, nr 19, str. 616—617; nr 20, str. 647—649.
Dostosowanie wychowania zawodowego do wymogów produkcji, punkt ciężkości w działach produkcyjnych wymagających średniej kwalifikacji. Sposoby charakteryzowania kwalifikacji ucznia, wychowanie kolektywne, podział okresu wychowania na 8 kwartałów, metoda kompleksowo-operatywna.
754. **Zarządzenie Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego Nr 403 z dnia 19 października 1951 r. w sprawie planowania i finansowania szkolenia zawodowego.** Biul. PKPG. 1951, nr 29, poz. 300.
755. ZARZYCKI JANUSZ: **Wytyczne do planu pracy szkolnictwa zawodowego w roku szkolnym 1951/52.** Szkoła zaw. 1951, nr 11, str. 7—25.
Główne zadania planu i środki do ich realizacji. Środki pomocy dla nauczycielstwa. Szkoły przysposobienia zawodowego. Szkolenie techniczne.
Zob. poz. 385.

XIX. BIBLIOGRAFIE — ENCYKLOPEDIA — SŁOWNIKI

BIBLIOGRAFIA — ZAG. OGÓLNE

756. **Bibliografia Zawartości Czasopism.** BNIB. Red. J. Czerniatowicz i M. Skwirowska. Miesięcznik. Warszawa. R. 5. T. 2, 1951, z. 1.
Bibliografia Zawartości Czasopism w nowej formie wydawniczej drukowanego miesięcznika. Pierwszy zeszyt podaje zawartość (wybór) ważniejszych czasopism polskich. Układ klasyfikacyjny Przewodnika Bibliograficznego. Indeks przedmiotowy osób, miejscowości i instytucji.
Zob. poz. 66.
757. FLESZAR BRONISŁAW: **Rozwój i organizacja radzieckiej bibliografii.** Nafta. R. 7. 1951, nr 11, str. 297—300.
Historia rozwoju i org. bibliografii radz. Znaczenie bibliografii radz. jako środka w zakresie wychowania i samokształcenia techników i robotników (bibliografia zalecająca). Cele i zadania najważniejszych ośrodków bibliograf. w ZSRR.
Zob. poz. 66.

BIBLIOGRAFIE SPECJALNE

758. **Bibliografia finansowa.** Finanse. R. 2. 1951, nr 6, str. 117—126.

Zawiera zestawienie książek oraz artykułów ogłoszonych w czasopiśmie polskich w okresie listopad—listopad 1951 r.

759.* **Bibliografia niemcoznawcza.** Warszawa 1950. PISM. Prace Bibliograficzne. Zesz. 1. (Maszynopis pow.), Cz. 1, k. 2, nlb, 163.

Bibliografia obejmuje artykuły zamieszczone w czasopiśmie polskich w latach 1944—1949 (z pominięciem pism codziennych). Całość materiału podzielona na 3 okresy: Niemcy przed r. 1933, Niemcy w okresie 1933—1945 i Niemcy po r. 1945. Bibliografia obejmuje m.in. zag. gospodarcze Niemiec. Bibliografia będzie kontynuowana.

760. **Bibliografia z dziedziny zagadnień socjalnych i pokrewnych.** (Oprac. Chwalewik Edward). Prz. zag. soc. R. 1. 1951, nr 1, str. 112—121; nr 2, str. 97—103.

Rejestracyjna, w układzie działowym, bibliografia książek i artykułów.

761. **Bibliograficzny przegląd narodohospodarskich czanku a knih.** Plan. Hosp. R. 4. 1951, nr 6, str. 415—419 nr 7, str. 515—519.

Bibliografia bieżąca artykułów i dzieł ekonomicznych.

762. JEGURNOW G.: **O książkach dla uogólników.** Ugol. R. 26. 1951, nr 9, str. 38—39.

Przegląd ostatnich wydawnictw radzieckich z zakresu górnictwa. Oceny tych wydawnictw.

763. KLIMIENKO K. I., GAUSMAN A. I.: **Litieratura po ekonomike socialistycznej promyslnosti.** So-wiet. kniga. 1951, nr 10, str. 73—80.

Ogólna charakterystyka piśmiennictwa radz. w zakresie ekonomiki przemysłu za 1950—1951 r. Omówienie krytyczne tego piśmiennictwa.

764. KOZŁOW T., KRYGIN G.: **O żurnale „Wiestnik Statistiki“.** Wopr. ekonom. 1951, nr 10, str. 112—117.

Rejestr i krytyczna klasyfikacja publikacji zamieszczonych w Wiestn. Statist. w okresie 1949—1951 r. (pierwsze półrocze). Błędy autorskie i redakcyjne. Brak recenzji podręczników statystyki.

765. MIEDZIŃSKI JAN: **Rozwój literatury drogowej w Polsce Ludowej.** Drogownictwo. R. 6. 1951, nr 10, str. 298—303.

Przegląd publikacji z zakresu drogownictwa wydanych w Polsce przed wojną, w czasie wojny i po wojnie. Krytyczne omówienie ważniejszych pozycji. Zestawienia z ważniejszych serii wydawnictw. Zamierzenia na przyszłość.

766.* **PISARSKA MARIA: Bibliografia polskiego piśmiennictwa leśnego za pięciolecie 1945—1949.** Warszawa 1951. PWRIL, s. 116.

Bibliografia obejmuje polskie piśmiennictwo dot. zagadn. leśnictwa w okresie 1945—1949. Uwzględnia druki samoistne wydawniczo oraz artykuły z czasop. i prac zbiorowych, a nawet fragmenty piśmiennicze (rozdziały książek). Układ bibliografii wg klasyfikacji dzieł. Bibliografia obejmuje publikacje naukowe i popularyzatorskie, przeznaczona jest dla naukowców i praktyków.

767. **Przegląd bibliograficzny górnictwa.** (Oprac. przez Ośrodek Dokumentacji Górnictwa). R. 3. 1951, nr 11, str. 117—128; nr 12, str. 129—144. Dod. do mies. Prz. gór. R. 7. 1951, nr 11, 12.

768. **Przegląd Bibliograficzny Hutnictwa.** R. 4. 1951, nr 10, str. 109—120; nr 11, str. 121—130. Dod. do czas. Hutnik. R. 18. 1951, nr 10, 11.

769. **Przegląd Bibliograficzny Materiałów Wiązających.** R. 3. 1951, nr 10, str. 73—80. Dod. do czas. Cement, Wapno, Gips. R. 16. 1951, nr 10.

770. **Przegląd Bibliograficzny Nafty.** Oprac. przez Ośrodek Dokumentacji Gł. Inst. Naftowego. R. 1. 1951, nr 10, 11. Dodatek do mies. Nafta. R. 7. 1951, nr 10, str. 33—36; nr 11, str. 37—40.

Zob. 1951, poz. 2077.

771. **Przegląd Bibliograficzny Ochrony Pracy.** (Oprac. przez Ośrodek Dokumentacji Centr. Inst. Ochr. Pracy). R. 1. 1951, nr 10, str. 34—36. Dod. do czas. Bezp. Hig. Pracy. R. 5. 1951, nr 10.

Zob. 1951, poz. 2078.

772. **Przegląd bibliograficzny przemysłu rolnego i spożywczego.** (Oprac. przez Ośrodek Dokumentacji Gł. Inst. Przem. Roln. i Spoż.). R. 2. 1951, z. 9, 10, 11. Dod. do mies. Przem. rolny. R. 5. 1951, nr 9, str. 425—432; nr 10, str. 469—476; nr 11, str. 517—524.

Zob. 1950, poz. 7343.

773. **Przegląd Bibliograficzny Włókiennictwa.** (Oprac. przez Dział Wydawnictw i Dokumentacji GIW.). R. 1. 1951, nr 10, str. 73—80. Dod. do mies. Przem. włókien. R. 5. 1951, nr 10.

Rejestracyjna w układzie działowym bibliografia artykułów ogłoszonych w czas. polskich, radz. niem., ang. i francuskich.

774. **Przegląd Bibliograficzny Zagadnień Mieszkania-wych.** (Oprac. przez Dział Dokumentacji Inst. Budown. Mieszk.). R. 2. 1951, z. 6, 7. Dod. do czas. Miasto. R. 9. 1951, nr 10, 11.

Zob. r. 1951, poz. 50.

775. SAKSAGAŃSKI T. D.: **Ocena literatury z dziedziny ekonomiki i organizacji produkcji.** (Tłum. Jadwiga Szymańska z „Wiestn. Maszynostr.“ 1951, nr 7). Ekon. Org. Pracy. R. 2. 1951, nr 12, str. 538—546.

Krytyczna ocena prac autorów radz., omawiających zagadnienia planowania produkcyjnego, wydajności pracy, rozrachunku gosp. itp. Omówienie błędów popełnianych przez autorów.

Zob. poz. 73, 129.

ENCYKLOPEDIE

776. SŁAWIANOW I.: **Ekonomiczeskije woprosy wo wtorem izdani BSE.** Wopr. ekonom. 1951, nr 10, str. 108—111.

Zasadnicze usterki w tekście drugiego wyd. Wielkiej Encyklopedii Radzieckiej. Sugestie mające na celu poprawienie tych usterek oraz wskazanie środków zmierzających do unikania ich w przyszłości.

Zob. poz. 582.

SŁOWNICTWO — TERMINOLOGIA

777. GIEŁŻYŃSKI WOJCIECH: **O prawidłowej terminologii i poprawności tłumaczeń.** Życie gosp. R. 6. 1951, nr 22, str. 1247—1248.

Zob. poz. 236, 496, 639.

OMÓWIENIA, SPRAWOZDANIA, ZESTAWIENIA BIBLIOGRAFICZNE

STEFAN BUCZKOWSKI

Przegląd ważniejszych wydawnictw książkowych w roku 1951

W zakresie wydawnictw gospodarczych rok ubiegły przyniósł nowe poważne osiągnięcia zarówno pod względem ilości wydanych tytułów jako też ilości arkuszy drukarskich: na tym odcinku działalność instytucji wydawniczych szła w parze z ogólnym rozwojem produkcji kraju. W dziedzinie wydawniczej decydujące znaczenie posiada jednak jakość, ilość zaś powinna być dostosowana do potrzeb czytelników. Wychojąc z tego założenia postaramy się w niniejszym artykule dokonać ogólnego przeglądu wydawnictw, jakie ukazały się w formie książkowej w roku ubiegłym, z punktu widzenia ich jakości i przydatności w zakresie zaspokajania potrzeb tych szerokich rzesz czytelników, które poszukują w książkach na tematy gospodarcze przede wszystkim wyjaśnień, wskazówek i przewodników.

Oceniając ogólnie plon tej pracy wydawniczej należy stwierdzić, że posiada on kilka charakterystycznych dla ubiegłego roku cech. Po pierwsze, przeszło połowę pozycji stanowią tłumaczenia prac autorów radzieckich. Należy wyjaśnić, że nie jest to objaw przypadkowy czy też rezultat zejścia na drogę najmniejszego wysiłku. Instytucjom wydawniczym chodziło o zaspokojenie potrzeb czytelników, zainteresowanych szczególnie zagadnieniami budowy ustroju socjalistycznego i systemu gospodarki planowej, imponującymi osiągnięciami Związku Radzieckiego czy też organizacją, metodą i techniką pracy radzieckich organizacji gospodarczych. Polska Ludowa — kraj budującego się socjalizmu — wykorzystuje w wysokim stopniu bogate, przeszło 30-letnie doświadczenia ZSRR w najrozmaitszych dziedzinach gospodarczych, a w związku z tym rośnie popyt na tłumaczenia prac radzieckich, gdyż czytelnik nasz słusznie chce czerpać wiadomości o Kraju Rad bezpośrednio z fachowej literatury tego kraju.

Powtórę — przewagę mają prace o charakterze dydaktycznym lub podręcznikowym. Tu również chodziło o zaspokojenie wielkiego zapotrzebowania na tego rodzaju publikacje ze strony uczącej się młodzieży i pracowników zawodowych. W porównaniu z latami poprzednimi na plan pierwszy wybija się zapotrzebowanie na podręczniki z dziedziny marksistowskiej ekonomii politycznej i na prace klasyków tej ekonomiki. W tej dziedzinie produkcja wydawnicza zwiększyła się zaspokajając w znacznym stopniu rosnące wciąż potrzeby rynku. Równocześnie ukazała się poważna ilość prac specjalnych z zakresu praktycznej działalności

gospodarczej wypełniając częściowo duże luki, jakie pod tym względem posiada nasza bibliografia gospodarcza.

W zakresie *podstawowych dzieł literatury marksistowsko-leninowskiej* osiągnięty został przede wszystkim znaczny postęp w wydaniu dzieł Lenina i Stalina po polsku. Ten dorobek wydawnictwa „Książka i Wiedza“ wyraża się w wydaniu dalszych czterech tomów dzieł Lenina (20, 21, 23 i 25). Łącznie z wydanymi w poprzednich latach doczekaliśmy się więc już 10 tomów dzieł Lenina. To samo wydawnictwo kontynuowało wydawanie dalszych tomów dzieł Stalina, których ukazało się w r. ub. siedem, a łącznie z wydanymi w latach poprzednich — trzynaście, to jest tyle, ile ukazało się ich dotąd w języku rosyjskim. Nie trzeba wykazywać, jak doniosłe znaczenie posiadają powyższe, z wielką starannością dokonane przekłady w naszej walce z rodzimą reakcją i wpływami imperialistycznych agentur oraz w pracy nad budową społecznych i gospodarczych podstaw socjalizmu.

Z innych pozycji należy wymienić przede wszystkim wydanie w masowym nakładzie pierwszego tomu „Kapitału“ K. Marksa. To trzecie, na przestrzeni przeszło osiemdziesięciu lat, tłumaczenie polskie podstawowego dzieła Marksa dokonane zostało z niezwykle starannością co w połączeniu z bardzo bogatą i estetyczną szatą graficzną stanowi prawdziwy sukces połączonych wysiłków polskich ekonomistów — tłumaczy i wydawcy (K i W). Dzieło to zapełnia dotkliwą lukę, jaka dotąd istniała w zakresie polskich wydań klasyków marksizmu.

Z innych wydanych prac ogólnoeconomicznych o dużej wartości dydaktycznej wymienić należy przede wszystkim czterotomowe „Wykłady z Ekonomii Politycznej“ (K i W). Obejmują one stenogramy wykładów, wygłoszonych przez wybitnych ekonomistów radzieckich w Wyższej Szkole Partyjnej WKP(b) w Moskwie, a obejmujących systematyczną analizę najbardziej istotnych zagadnień ekonomii politycznej kapitalizmu i formacji przedkapitalistycznych. Na szczególną uwagę, ze względu na swą aktualność, zasługuje tom IV, zawierający wykłady A. Lecntiewa pt. Imperializm jako monopolistyczne stadium kapitalizmu. Do tej grupy prac zaliczyć należy tłumaczenie studium A. Rochester pt. Początki kapitalizmu amerykańskiego (Czyt.) z tym, że posiada ono charakter bardziej fabularny. Przechodząc do prac o węższej tematyce należy w pierwszym rzę-

dzie wymienić bibliografię poświęconą *ogólnym zagadnieniom budownictwa socjalistycznego w ZSRR i w krajach demokracji ludowej*. Z prac autorów polskich wymienić należy dwie, pióra J. Zawadzkiego: *Rozwój gospodarki narodowej w ZSRR oraz Od kapitalizmu do socjalizmu*. Pierwsza jest zwięzłym, lecz ścisłym opisem budownictwa socjalistycznego, które z obszarów zacofanych gospodarczo uczyniło w niezwykłym krótkim czasie ZSRR dynamiczną potęgą przemysłowo-rolną. W drugiej — autor przedstawia w sposób bardzo przystępny zasadnicze zagadnienia okresu przejściowego od kapitalizmu do socjalizmu, podstawowe cechy socjalistycznego systemu gospodarki oraz wiele problemów aktualnych budowania podstaw socjalizmu w Polsce Ludowej. Obie te prace, wydane przez Polgos (w ramach „Biblioteki Budownictwa Socjalizmu“) mają bardzo dużą wartość dydaktyczną, zwłaszcza jeśli chodzi o początkowe stadium problemów budownictwa socjalistycznego.

Z tłumaczeń na uwagę zasługuje broszura P. Biełowa pt. *Zwycięstwo ekonomiczne ZSRR w Wielkiej Wojnie Narodowej* (Polgos) oraz zbiór przekładów artykułów zamieszczonych w radzieckich czasopismach gospodarczych pt. *Wybrane zagadnienia z gospodarki krajów demokracji ludowej i NRD* (Polgos). Tematyce poszczególnych krajów zdążających do socjalizmu poświęcone są: „Wybrane zagadnienia z gospodarki Chin Ludowych“ (zbiorowe wydanie tłumaczeń artykułów, Polgos) oraz praca Lesakowa pt. *Rumunia na drodze do socjalizmu* (tłum. z ros., Czyt.).

Nie mogły pozostać nie uwzględnione tak ważne dla sprawy pokoju zagadnienia, jak *sytuacja gospodarcza krajów kapitalistycznych*, kształtująca się pod przemożnym wpływem machinacji monopoli amerykańskich i ukazująca w coraz większym stopniu proces gnicia kapitalizmu. Ukazało się kilka prac obrazujących zwłaszcza drogi i metody penetracji imperiaлизму amerykańskiego w celu eksploatacji innych krajów i rozpętania nowej wojny światowej. Szczególnie wartościowe pozycje stanowią: S. Allen: *Monopole światowe przeciw pokojowi* (tłum. z ang., K. i W.), H. D. Meger: *Czy nieunikniona jest zagłada Ameryki* (tłum. z ang., K. W.), H. Claude: *Imperializm nad przepaścią* (tłum. z franc., Czyt.), *Kryzys systemu kolonialnego* (praca Akademii Nauk ZSRR, Czyt.), N. Inoziemcow: *Wpływ ekspansji amerykańskiej na handel zagraniczny państw kapitalistycznych* (tłum. z ros., Polgos), Z. W. Atlas: *Inflacja i kryzys walutowy w Anglii* (tłum. z ros., Polgos) oraz *Położenie mas pracujących w krajach kapitalistycznych* (zbiór artykułów tłum. z ros., Polgos).

Na temat *zagadnień gospodarczych Polski Ludowej*, a zwłaszcza realizacji Planu 6-letniego, ukazało się wiele broszur o charakterze popularyzacyjnym i propagandowym: szczególnie poważną rolę na tym odcinku pełni „Biblioteka Przewodników Pracy“ Książki i Wiedzy dając treść bardzo dostępną, a równocześnie sumiennie opracowaną. Jeśli chodzi o poważniejsze

studia, ukazało się ich znacznie mniej niż należało się tego spodziewać. Gdyby szukać przyczyn tego stanu rzeczy, ujawnia nam je częściowo lektura zbioru referatów, wygłoszonych na Zjeździe Ekonomistów (przed Kongresem Nauki Polskiej), a wydanych drukiem pt. *Stan i Zadania Nauk Ekonomicznych w Polsce*. Poza podsumowaniem i oceną historyczną prac polskich ekonomistów sprzed wojny znajdujemy w tych referatach wybitnych naszych ekonomistów-marksistów krytyczne i samokrytyczne oświetlenie dorobku powojennego ze wskazaniem dróg i metod pracy na przyszłość i z silnym podkreśleniem potrzeby wiązania teorii z praktyką. Miejmy nadzieję, że rok ubiegły był przełomowym i że prace Kongresu Nauki oraz powołanie Akademii Nauk i Instytutu Ekonomicznego przyniosą, już poczynając od roku bieżącego, zdecydowany zwrot na lepsze. Z prac poświęconych zagadnieniom Planu 6-letniego można wymienić kilka pozycji o charakterze opisowym lub popularyzacyjnym: L. Rzendowski: *Rolnictwo w planie 6-letnim* (Polgos), A. Kaduszkiewicz: *Album planu 6-letniego* (Polgos), Litwin: *ABC Planu sześcioletniego* (Czyt.), Z. Morawski i Weyroch: *Nowa Huta* (Polgos), Czałbowski i Wasowski: *Bitwa o szczęście* (Czyt.). Na specjalną uwagę zasługuje praca: O. Lange: *Polska gospodarka narodowa w 2 roku Planu 6-letniego* (K. i W.).

W dziedzinie *nauki o planowaniu* mamy do zanotowania następujące wydawnictwa Polgosu: Br. Minc: *Zmiany w metodologii planowania na r. 1952* (praca ta stanowi uzupełnienie wydanej w r. 1950 pracy tego autora pt. *Wstęp do nauki planowania*), Br. Miszewski: *Organizacja i zakres planowania terenowego* (podręcznik przeznaczony głównie dla planistów terenowych), K. Dziewoński: *Zagadnienia lokalizacji produkcji*. Prace na temat planowania działalności poszczególnych jednostek gospodarczych wymieniamy w innym miejscu.

W dziedzinie *statystyki* ukazały się: Ł. A. Byzow: *Graficzne metody w statystyce, planowaniu i ewidencji* (tłum. z ros.), E. Szturm de Sztrem: *Elementarny kurs statystyki*, W. Romanowski: *Zastosowanie statystyki matematycznej w doświadczalnictwie* oraz prace zbiorowe: „*Marksizm-leninizm a statystyka*“ (tłumaczenie artykułów), „*Radziecka statystyka społeczno-gospodarcza*“ (6 tomów) i „*Zagadnienia statystyki w ZSRR*“. Wszystkie te prace, wydane przez Polgos, przyczyniły się w poważnym stopniu do zapełnienia luk, jakie mamy w tej dziedzinie wiedzy u nas, a trzeba stałe mieć na oku olbrzymie znaczenie statystyki w systemie socjalistycznej gospodarki planowej.

Z dziedziny *finansów i kredytu* ukazał się również nakładem Polgosu szereg poważnych prac autorów radzieckich i polskich, co przy uwzględnieniu prac wydanych w latach poprzednich pozwala stwierdzić, że na tym odcinku stan rzeczy jest dość zadawalający. Na uwagę zasługują ze względu na szerszą tematykę: N. N. Rowiński: *Budżet państwowo ZSRR* (w dwu tomach tłum. z ros.), Z. Pirożyński: *System budżetowy Polski Ludowej*, N. Usoskin:

Podstawy działalności kredytowej (tłum. z ros.). Bibliografii finansowej poświęcimy zresztą odrębny artykuł.

Zagadnienia organizacji, planowania i działalności przedsiębiorstw uspołecznionych zajmują czołowe miejsce pod względem ilości pozycji wydanych w r. ub. przez Polgos. Szczególną uwagę zwrócono na zaspokojenie potrzeb w zakresie nauki o obrocie towarowo-usługowym zarówno co do jego organizacji, jak i techniki. Jest to właściwe ustosunkowanie się do potrzeb najsilniej odczuwanych w praktyce gospodarczej, a to ze względu na brak u nas dostatecznego wyrobienia pracowników w zakresie organizacji nowoczesnych, wielkich przedsiębiorstw typu socjalistycznego i specyficznego mechanizmu ich działania. Z cenniejszych pozycji o szczególnej wartości podręcznikowej wymienić należy: prace zbiorowe, zawierające tłumaczenia prac autorów radzieckich: „Operatywne planowanie produkcji“ (2 części), „Zagadnienia planowania w budownictwie“, „Przyspieszenie częstotliwości obiegu środków obrotowych“, „Walka o przyspieszenie obiegu środków obrotowych w zakładach przemysłowych“ oraz „Wybrane zagadnienia wewnątrzzakładowego rozrachunku gospodarczego“. Z prac indywidualnych podstawowe znaczenie mają: Kantorowicz W.: Techniczno-finansowo-przemysłowy plan przedsiębiorstwa przemysłowego, Serebriakow S. W.: Organizacja i technika handlu radzieckiego, Wejzman N. R.: Analiza działalności gospodarczej przedsiębiorstw państwowych, Szołomowicz J. A.: Analiza działalności gospodarczej przedsiębiorstwa przemysłowego, Rubinsztejn J. E.: Rozliczenia pieniężne przedsiębiorstw socjalistycznych, Krawczuk M. J.: Organizacja rozrachunków w przemyśle, Baranowski A. B.: Organizacja i planowanie w budownictwie. Wszystkie wymienione prace stanowią tłumaczenia autorów radzieckich. Z oryginalnych prac polskich w tym dziale na uwagę zasługują A. Wanga: O planowaniu wewnątrzzakładowym, Ehrlicha E. P.: Organizacja i technika handlu socjalistycznego (5 części). Nakładem Książki i Wiedzy ukazały się tłumaczenia trzech prac z tego zakresu o charakterze popularyzacyjnym. Są to: Rumiancew: Organizacja zarządzania przemysłem w ZSRR, Letenko: Planowanie produkcji w przedsiębiorstwie socjalistycznym oraz broszura słynnej racjonalizatorce L. Korabielnikowej pt. Nasza próba kompleksowego oszczędzania.

Z zakresu handlu zagranicznego zasługuje na uwagę praca T. Łychowskiego pt. Międzynarodowe umowy gospodarcze. Ukazała się też praca L. Osiatyńskiego: Zasadnicze problemy handlu zagranicznego. Godne podkreślenia jest pojawienie się (również nakładem Polgosu) szeregu prac z dziedziny towaroznawstwa i monografii światowych rynków towarowych.

Poważne postępy zaobserwować można w zakresie podręczników rachunkowości i sprawozdawczości. Szczególnie poważny wkład stanowią tu tłumaczenia prac autorów radzieckich, jak w szczególności: Diaczkow M. i Kiparisow

W.: Rachunkowość inwestycyjna, Bakanow M. J. i Tatur S. K.: Analiza działalności gospodarczej przedsiębiorstw i organizacji handlowych, Kondraszew D. D.: Bilans dochodów i wydatków przedsiębiorstw i zespołów przemysłowych, Prokofiew S. M.: Księgowość w radzieckich gospodarstwach rolnych, oraz praca zbiorowa pt. Sprawozdawczość operatywna w budownictwie (pod red. Termarkariana). Z prac autorów polskich wydane zostały przez Polgos: „Komentarz do jednolitego planu kont przedsiębiorstw handlowych“ (opr. przez Wł. Sienkiewicza i in.), „Sprawozdawczość w działalności inwestycyjnej“ (opr. J. Koziańskiego i in.) i kilka mniejszych prac z zakresu księgowości.

Jeżeli chodzi o bibliografię z dziedziny ekonomiki rolnictwa to pomijając liczne prace z dziedziny organizacji i techniki upraw i hodowli, możemy stwierdzić pojawienie się kilku prac z zakresu rachunkowości rolnej; wymienić należy pracę zbiorową pod red. A. Kmiotka pt. Rachunkowość rolna, pracę tłum. z rosyjskiego N. D. Nikitina: Gospodarka finansowa stacji maszynowo-tractorowych oraz cytowaną już pracę Prokofiewa (wszystkie wydane przez Polgos). Oczywiście nie możemy lekceważyć poważnego znaczenia licznych broszur popularyzacyjnych i propagandowych, wydawanych przez organizacje polityczne i społeczne w celu pobudzania aktywności mas wiejskich i rozwijania postępu gospodarczego wsi, sądzimy jednak, że wydaje się stanowczo za mało prac ekonomicznych z tej dziedziny. Mamy zarówno brak prac poważniejszych na temat spółdzielczych form produkcji rolnej jak i dobrze napisanych prac propagujących postępowe formy gospodarki rolnej (tu zanotować możemy z uznaniem broszurę T. Chabowskiej pt. Spółdzielnia produkcyjna „Grochów“, K i W.).

Zagadnienia pracy i płac wzbogaciły naszą bibliografię o szereg studiów, podręczników i prac popularyzacyjnych. Notujemy tu zwłaszcza następujące wydawnictwa (wszystkie Polgosu): I. Epsztejn: Ekonomia i organizacja pracy, B. Fick: System płacy akordowej w gospodarce socjalistycznej, S. Frenkel: Ogólne podstawy technicznego normowania pracy, Z. Koryzna: Współzawodnictwo pracy i jego organizacja, L. Tomaszpolski: Kwestia metodologii projektowania norm progresywnych w przemyśle, A. Ferski: Organizacja pracy i płac (dwie części). Zagadnieniom popularyzacji metod współzawodnictwa socjalistycznego poświęcono poza tym szereg broszur we wspomnianej już „Bibliotece Przodowników Pracy“ Książki i Wiedzy.

Kończąc ten szkicowy przegląd naszego dorobku wydawniczego w roku ubiegłym należy wyprowadzić ogólne wnioski, które byłyby praktycznymi wskazaniem na przyszłość. Pierwszym z nich będzie stwierdzenie, że są dziedziny działalności gospodarczej nie posiadające jeszcze należytego odpowiednika w bibliografii bądź to naukowej, bądź praktycznej. Szczególnie daje się odczuwać brak prac oryginalnych na tematy związane z problemami

budownictwa socjalistycznego w Polsce, z Planem 6-letnim, z przebudową rolnictwa, z gospodarką morską i pracą portów itd. Luki te częściowo wypełniają artykuły w czasopismach, ale oczywiście nie mogą one zastąpić książki. Powtórnie — w wielu dziedzinach posługujemy się tłumaczeniami prac autorów radzieckich i innych, lecz tłumaczenia te w wielu miejscach przypadkach nie stoją na należytych poziomach. Chodzi tu nie tyle o styl, ile o zastosowanie właściwej terminologii i nomenklatury, a od błędów w tej dziedzinie nie są wolne nawet tak poważne wydawnictwa jak np. czterotomowe „Wykłady z Ekonomii Politycznej“.

Po trzecie — dały się jeszcze w roku ubie-

głym odczuć braki w należytych zaplanowaniu działalności wydawniczej, skutkiem czego pewne tematy świecą pustką, inne zaś obfitują w tłumaczenia lub prace oryginalne.

Mimo to w porównaniu z latami poprzednimi rok ubiegły wykazał poważne zmniejszenie się tych braków i niedociągnięć, co pozwala orzec, że i pod względem jakościowym bilans działalności wydawniczej w Polsce Ludowej wykazuje saldo dodatnie. Dalsze zmiany organizacyjne w działalności wydawniczej, a zwłaszcza powołanie Centralnego Urzędu Wydawnictw przyczyni się niewątpliwie do dalszego usprawnienia tej działalności w roku bieżącym i ściślejszego dostosowania planów do potrzeb.

Budżet Państwa Socjalistycznego

Prace prof. N. N. Rowińskiego o budżecie państwowym ZSRR

Poznanie istoty i charakteru budżetu państwa socjalistycznego ma w naszym kraju, zdążającym do socjalizmu, ogromne znaczenie. Nauka o budżecie i systemie finansowym nie może być nadal traktowana jako wiedza o wąskim stosunkowo zakresie, interesująca nieliczne grono specjalistów. Niezwykły wzrost znaczenia budżetu państwowego i jego zwiążanie z narodowym planem gospodarczym jest u nas wymownym dowodem zachodzących zmian ustrojowo-społecznych i miarą szybkości realizowania przez nas systemu socjalistycznego. Wobec tego zagadnienie budżetu państwowego nabiera szczególnej wagi. Poznanie zasad socjalistycznej gospodarki planowej jest wręcz niemożliwe bez dokładnego uświadomienia sobie znaczenia i roli systemu budżetowego państwa socjalistycznego.

Wśród prac z tej dziedziny, opublikowanych w Polsce czołowe miejsce zajmują dzieła uczonego radzieckiego prof. N. N. Rowińskiego. Dotychczas ukazały się w przekładzie polskim nakładem Polskich Wydawnictw Gospodarczych dwie prace tego autora. Pierwsza pod tytułem „Budżet państwowy ZSRR“ składa się z dwóch tomów. Pierwszy tom ukazał się w roku 1950 w serii pod nazwą „Biblioteka Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego (nowa seria tom II)“. Tom drugi ukazał się w serii pod nazwą „Biblioteka Finansów XXI“ w roku 1951. Należy stwierdzić, że ten sposób wydania obu tomów, gdy ponadto jeszcze każdy tom ukazał się w innej okładce a na okładkach brak oznaczenia numeru tomu, jest niewłaściwy. Druga praca prof. Rowińskiego nosi tytuł „Kontrola finansowa w ZSRR“ i została wydana przez Polskie Wydawnictwa Gospodarcze w r. 1951 w serii pod nazwą „Biblioteka Kontroli Państwowej Nr 1“. Tematycznie wiąże się ona jak najściślej z pierwszą pracą tego autora: formalnie stanowi wprawdzie całość jednotomową, faktycznie jednak jest kontynuacją zagadnień systemu budżetowego na odcinku kontroli.

„Budżet“ prof. Rowińskiego wypełnia lukę w naszych wydawnictwach finansowych, które mogą wprawdzie wykazać się pokaźnym dorob-

kiem jeśli chodzi o tematykę typową dla zagadnień fazy przejściowej od kapitalizmu do socjalizmu, nie posiadały jednak dotąd pracy obrazującej gruntownie system budżetowy państwa socjalistycznego. Pod tym względem zwłaszcza pierwszy tom pracy uczonego radzieckiego ma znaczenie zasadnicze, gdyż w nim autor wykazuje różnicę i wyższość socjalistycznego systemu finansów nad kapitalistycznym oraz omawia podstawowe zasady budżetowe państwa socjalistycznego.

Istotę budżetu socjalistycznego ujmuje program WKP(b) w słowach następujących: „W okresie uspołecznienia odbieranych kapitalistom środków produkcji władza państwowa przestaje być aparatem pasożytniczym, stojącym ponad procesem produkcji: zaczyna się ona przekształcać w organizację wykonującą bezpośrednio funkcje zarządzania gospodarką kraju i w miarę tego budżet państwowy staje się budżetem całego gospodarstwa narodowego“. Autor rozwija tę tezę przedstawiając przy tym na przykładach zasadnicze różnice pomiędzy budżetem socjalistycznym a kapitalistycznym. Wskazuje przede wszystkim na to, że „wszystkie składowe elementy budżetu państwowego ZSRR oparte są na wskaźnikach państwowego planu gospodarki narodowej, który określa i kieruje całym życiem gospodarczym ZSRR“ (str. 13). W odróżnieniu od budżetu kapitalistycznego budżet ZSRR „nie jest zwykłym podsumowaniem wykonania ilościowych i jakościowych zadań planu gospodarki narodowej, lecz jest potężnym środkiem walki o wypełnienie programów gospodarczych i ważnym narzędziem państwowego zarządu gospodarstwem socjalistycznym“ (str. 18). Stanowi on w szczególności „kierujący i koordynujący plan w stosunku do wszystkich planów finansowych“, a więc „zasadniczy trzon całego gospodarstwa finansowego kraju“. Co do swej treści budżet ZSRR posiada wybitnie gospodarczy charakter. „Skoro cała władza w ZSRR należy do mas pracujących, to środki gromadzone w budżecie państwowym ZSRR są całkowicie wykorzystywane w interesie tych mas. Środki te, zwracane gospodarstwu,

tworzą nowe środki trwałe, powiększają bogactwo narodowe i siłę ekonomiczną Związku Radzieckiego, zapewniają rozwój sił produkcyjnych kraju, wzrost dochodu narodowego, podniesienie materialnego i kulturalnego poziomu mas pracujących“ (str. 15). W konkluzji autor stwierdza, że budżet radziecki socjalistyczny i kapitalistyczny nie mają ze sobą nic wspólnego: istnieje pomiędzy nimi taka sama przepaść, jak w ogóle pomiędzy socjalistycznym i kapitalistycznym systemem gospodarowania.

W części pierwszej tego tomu zawarte jest omówienie ustroju budżetowego ZSRR. W drugiej — autor omawia planowanie wydatków budżetu państwowego na finansowanie organizacji działających na zasadach rozrachunku gospodarczego przedstawiając przy tym szczegółowo zasady sporządzania bilansów dochodów i wydatków tych organizacji, planowania zysków, środków obrotowych, wydatków inwestycyjnych itd. W części trzeciej omówiony jest system planowania wydatków na instytucje i akcje finansowane z budżetu. W czwartej — sporządzanie, rozpatrywanie, i zatwierdzanie budżetu państwowego a w ostatniej — piątej — wykonanie budżetu państwowego ZSRR.

Tom drugi jest rzeczowym rozwinięciem przedmiotu i składa się z dwu części. W pierwszej — autor omawia system i metody planowania dochodów budżetowych poczynając od wpłaty z zysków i podatków a kończąc na różnego rodzaju opłatach, przy czym omawia również organizację aparatu poboru wpłat i podatków. Druga część poświęcona jest kontroli finansowej, to jest omawianiu znaczenia i rodzajów kontroli finansowej, organizacji tej kon-

troli oraz działalności rewizyjnej nie wyłączając rewizji przedsiębiorstw przemysłowych.

Autora cechuje — prócz gruntownej znajomości przedmiotu — wielka jasność wykładu, dzięki czemu praca jego stanowi bardzo cenny podręcznik, z którego korzystać mogą nie tylko praktycy, lecz także młodzież studiująca zagadnienia finansowe. Podnieść należy wysoką wartość przekładów (pierwszy tom tłumaczył prof. J. Lubowicki, drugi — prof. L. Kurowski). Dzięki starannemu opracowaniu stylistycznemu przekładu praca ta pod względem językowym nie robi wrażenia pracy tłumaczonej, co jest dużą zasługą tłumaczy.

Praca pt. Kontrola finansowa w ZSRR stanowi rozwinięcie tej tematyki, która zasadniczo została przedstawiona w części drugiej tomu drugiego „Budżetu“. O ile jednak w „Budżecie“ zagadnienia rewizji przedstawione zostały pod kątem widzenia potrzeb pracowników finansowych w ogóle, o tyle ta oddzielna praca przeznaczona jest przede wszystkim dla pracowników aparatu kontroli finansowej i dla nich ma stanowić metodyczny podręcznik.

Podkreślić trzeba, że w tej dziedzinie — kontroli finansowej — panuje u nas wciąż jeszcze wielkie ubóstwo w zakresie literatury fachowej, toteż wydanie tej pracy należy powitać ze szczególnym uznaniem. Żałować tylko wypada, że przekład tej książki nie stoi na poziomie przekładu „Budżetu“, a mianowicie niektóre wyrażenia i terminy zostały przetłumaczone niepoprawnie, co niejednokrotnie może utrudniać czytelnikowi zrozumienie myśli autora.

B. S.

Uwagi o książce M. Usoskina pt. Podstawy działalności kredytowej

W ustroju kapitalistycznym myśl jest przedmiotem handlu. Potężne koncerny i trusty wykupują patenty i licencje bądź po to, aby je wykorzystać w praktyce i dobrze na tym zarobić, bądź po to, aby nie dopuścić do ich wykorzystania w praktyce i dobrze zarobić na dalszej eksploatacji przestarzałych, drogo pracujących urządzeń. Koncerny i trusty zazdrośnie strzegą swoich „tajemnic technicznych“, „tajemnic handlowych“, „tajemnic finansowych“ i różnego rodzaju innych „tajemnic“, byleby tylko jakiś postęp, ulepszenie nie stały się własnością społeczną.

Wręcz odwrotnie jest w kraju socjalizmu: każdy wynalazek, każde ulepszenie jest natychmiast powszechnie i nieodpłatnie stosowane w praktyce, staje się od razu własnością całego społeczeństwa. Co więcej, w kraju socjalizmu po raz pierwszy wytyczony został i kierunek odwrotny: od praktyki do teorii. Uczni radzieccy utrzymują żywy kontakt z bieżącą produkcją i wykorzystują doświadczenia i samorodne wynalazki praktyków.

Zupełnie odmiennie przedstawia się też zagadnienie stosunku teorii i praktyki w zakresie problemów ekonomicznych — w ustroju kapi-

talistycznym i socjalistycznym. W ustroju kapitalistycznym najbardziej pomysłowi ekonomiści wysilają się, aby stworzyć „teorię“, uzasadniającą praktykę kapitalizmu. Bardzo ciekawym przykładem jest pod tym względem najwybitniejszy ekonomista anglosaski J. M. Keynes. Jego próby obrony i umocnienia kapitalizmu doskonale zanalizował i zdemaskował J. Eaton w zwartej rozprawce pt. Marx against Keynes (Marks przeciw Keynes'owi), którą — nawiasem mówiąc — warto by przyswoić polskiemu czytelnikowi.

Zasadniczo inaczej przedstawia się sprawa w kraju socjalizmu. Praktyka socjalizmu opiera się na teorii Marksa — Engelsa, rozwiniętej przez Lenina i Stalina. Dzięki temu praktyka ekonomiczna socjalizmu wolna jest od oportunistów i niekonsekwencji, chaosu i szamotania się. Ale też na skutek tego praktyka gospodarki socjalistycznej nie jest „łatwa“.

Tego rodzaju refleksje przychodzą przy czytaniu książki M. Usoskina pt. Podstawy działalności kredytowej (tytuł oryginału: Osnovy krieditnogo dzieła pod red. członka — korespondenta Akademii Nauk ZSRR, prof. M. J.

Bogolepowa — wydane po polsku przez Polskie Wydawnictwa Gospodarcze, Warszawa, 1951, str. 491).

Na wstępie książki autor daje szereg definicji zasadniczych pojęć z zakresu nauki o finansach, jak: rozrachunek gospodarczy, środki obrotowe, cykl obrotowy środków itd. Skutkiem tego czytelnik jest od razu „uzbrojony“ w prawidłową nomenklaturę, której nie potrzebuje sobie sam dorabiać. Tę samą metodę stosuje Usoskin w poszczególnych rozdziałach: tak np. w rozdz. 3 („Sposoby rozliczeń i ich organizacja w gospodarce uspołecznionej“) pierwszy podrozdział nosi tytuł: „Zasady i cele organizacji rozliczeń“; w rozdz. 4 („Przedmioty i rodzaje kredytu krótkoterminowego — formy rachunków pożyczkowych“) pierwszy podrozdział nosi tytuł: „Zasady kredytowania krótkoterminowego“ itd.

Ta właśnie naukowa zawartość książki Usoskina jest jej wielką wartością i ona przede wszystkim sprawia, że książka bynajmniej nie jest przestarzała, aczkolwiek wydana została w oryginale w 1946 r.

Drugą jej wartością, zwłaszcza dla polskiego czytelnika, jest historyczne ujęcie tematu. Usoskin, pisząc swoją książkę, miał za sobą blisko trzydziestoletnie doświadczenie budownictwa socjalizmu w Związku Radzieckim. Jest to okres dostatecznie długi, aby można sprawdzić próby i doświadczenia, dokonywane w różnych sytuacjach — zarówno z punktu widzenia międzynarodowego jak gospodarki wewnętrznej.

Jest przy tym rzeczą niezmiernie ciekawą stwierdzić, że zasadnicze wskazania Lenina i Stalina z pierwszych dni i pierwszych lat rewolucji są całkowicie aktualne i dzisiaj, tak jak były w ciągu 34 lat istnienia kraju socjalizmu.

Weźmy — dla przykładu — następujące wskazania Lenina z jego pracy napisanej bezpośrednio przed przewrotem październikowym („Czy bolszewicy utrzymują władzę państwową?“): „Jedyny, największy spośród największych bank państwowy z oddziałami w każdej gminie, przy każdej fabryce — oto już dziewięć dziesiątych aparatu s o c j a l i s t y c z n e g o. Oto ogólnopaństwowa r a c h u n k o w o ś ć, ogólnopaństwowa e w i d e n c j a produkcji i rozdziału produktów, oto inaczej mówiąc, coś w rodzaju szkieletu społeczeństwa socjalistycznego.“¹⁾

Trzecią wreszcie trwałą wartością omawianej książki Usoskina jest fakt, że bynajmniej nie ukrywa on i nie zamazuje błędów i odchyłeń, popełnionych w aparacie finansowym ZSRR. Jasną jest rzeczą, że polskiemu finansistcie ułatwia to ogromnie ustrzeżenie się przed analogicznymi błędami u nas (por. np. str. 410).

Jeśli chodzi o praktyczno-informacyjną część książki Usoskina, to najprzód daje on informacje, dotyczące wszystkich lub prawie wszystkich dziedzin gospodarki narodowej w zakresie kredytu krótkoterminowego. Tak więc w rozdziałach 3—7 autor omawia kolejno: sposoby rozliczeń i ich organizację w gospodarce uspołecznionej, przedmioty i rodzaje kredytu krótkoterminowego — formy rachunków pożyczkowych, kredyty na tworzenie ponadnormatywnych zapasów towarowo-materiałowych, kredyty rozliczeniowe, wreszcie obiekty kredytowania sezonowych procesów produkcji i obrotu.

Z wymienionych zagadnień za najbardziej interesujące uważać należy kredytowanie zapasów ponadnormatywnych i produkcji oraz zbytu i zakupów o charakterze sezonowym, a to dlatego, iż w tych właśnie wypadkach zarówno kredytobiorca jak bank muszą zharmonizować zasadę gospodarki planowej — żądającej, jak wiadomo, ścisłych liczb — z postulatem elastyczności w działaniu i postulatem wykorzystania wszelkich możliwości powiększenia produkcji i obrotu.

W dalszych rozdziałach swej pracy Usoskin omawia cechy szczególne kredytowania poszczególnych gałęzi gospodarki narodowej. Chcemy tu w szczególności zwrócić uwagę na rozdział, dotyczący kredytowania przemysłu miejscowego i spółdzielczości pracy, a to z tego względu, że te właśnie dwie grupy, w myśl niedawnych uchwał Prezydium Rządu winny znacznie rozwinąć swoją produkcję i to pod dwojakim kątem widzenia: ożywienia wymiany towarowej wieś — miasto poprzez lepsze zaopatrzenie wsi oraz wykorzystania surowców odpadkowych, trudniejszych do przerobu dla przemysłu wielkiego.

Wreszcie bardzo interesujący jest ostatni rozdział książki: Działalność Banku Państwa w okresie Wojny Narodowej.

Z. I.

Rozrachunki pieniężne w przedsiębiorstwie — obrót bezgotówkowy

Zestawienie bibliograficzne

Jedną z zasad planowej socjalistycznej gospodarki finansowej jest obowiązek przedsiębiorstw uczestniczenia w obrocie bezgotówkowym. Zasada ta realizuje się w postaci rozliczeń drogą inkasa bankowego, akredytywy, czeków rozrachunkowych i innych form obrotu bezgotówkowego. Rozrachunki gotówkowe ograniczane są jedynie do ściśle określonych przypadków (np. płace, drobne wypłaty i wpłaty, sprzedaż detaliczna itd.)

¹⁾ Cytowanie przez Usoskina, str. 15.

Zasada obrotu bezgotówkowego wprowadzona została w Polsce dekretem z dn. 3 lutego 1947 r. o obowiązku uczestniczenia w obrocie bezgotówkowym (Dz. U. R. P., nr 16, poz. 61). Aktualnie obowiązuje ustawa z dn. 1 lipca 1949 r. o obrocie bezgotówkowym (Dz. U. R. P., nr 41, poz. 149), znowelizowana w 1950 roku (Dz. U. R. P. nr 44, poz. 402). Zasady i formy rozrachunków, obowiązujące w Polsce, opierające się początkowo na przepisach Uchwały Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów z dn. 20 maja 1947 r. w sprawie rozliczeń za dostawami

wy i usługi, wielokrotnie uzupełnianej i zmienianej, uregulowane zostały ostatecznie w uchwale Prezydium Rządu z dn. 12 grudnia 1951 r. w sprawie zasad rozliczeń za dostawy, usługi i roboty między jednostkami gospodarki uspołecznionej (Monitor Polski nr A-103 poz. 1500).

Mimo ścisłego związku zagadnienia obrotu bezgotówkowego i zasad oraz form rozrachunków w jakich obrót bezgotówkowy się realizuje, nieliczne tylko nasze publikacje, jak np. art. prof. Rozmaryna: Organizacja obrotu bezgotówkowego w ZSRR (Wiadomości Narodowego Banku Polskiego. R. 4. 1948, nr 4, str. 25—30 i nr 5, str. 44—55) zagadnienie to traktują łącznie. Najczęściej omawiane są odrębnie zagadnienie obrotu bezgotówkowego oraz zagadnienie form i zasad rozrachunków.

Najobszerniejsza w naszym czasopiśmiennictwie literatura w tym zakresie jest związana z *obrotem bezgotówkowym*, z interpretacją konkretnych aktów prawnych, z praktycznymi wnioskami płynącymi z nich dla przedsiębiorstw w ogóle lub dla przedsiębiorstw danej branży w szczególności. W latach 1947 i 1948, a więc bezpośrednio po wydaniu odnośnych przepisów, z ważniejszych prac, pogłębiających problematykę, wymienić należy:

Rozmaryn Stefan: Obowiązek uczestniczenia w obrocie bezgotówkowym. Życie gosp. R. 2. 1947, nr 4, str. 167—170.

Rozmaryn Stefan: W sprawie przepisów wykonawczych w obrocie bezgotówkowym. Życie gosp. R. 2. 1947, nr 12/13, str. 538—541.

Szałowski S.: Obrót bezgotówkowy w świetle działalności NBP. Spółdzielczy Przegląd Bankowy. R. 3. 1947, nr 3, str. 193—204.

Szefer Marian: Jeszcze o obrocie bezgotówkowym. Życie gosp. R. 2. 1947, nr 11 str. 509.

W latach następnych zainteresowanie zagadnieniem obrotu bezgotówkowego słabnie. Wymienić można następujące ważniejsze opracowania tego zagadnienia:

Michałowski Tadeusz: Przepisy o obrocie bezgotówkowym w świetle projektu nowego dekretu. Państwo i Prawo. R. 4. 1949, nr 8, str. 45—50.

Szałowski St.: Obrót bezgotówkowy w gospodarce planowej. Gosp. plan. R. 4. 1949, nr 12, str. 708—710.

Szałowski St.: Rozszerzenie obowiązku uczestnictwa w obrocie bezgotówkowym. Wiadomości Narodowego Banku Polskiego. R. 5. 1949, nr 8, str. 421—424.

Jedynym obszerniejszym opracowaniem (140 str.) tematu jest książka:

Michałowski T. L. i Szałowski St.: Obrót bezgotówkowy. Warszawa 1950. Polgos, str. 140.

Zawiera ona, poza tekstami ustawy i rozporządzenia wykonawczego oraz licznymi przepisami

mi związkowymi, komentarz oraz informacje i wskazówki praktyczne dla uczestników obrotu bezgotówkowego, a w szczególności jedyne dotychczas w polskiej literaturze krótkie (9 str.) zestawienie form rozrachunków bezgotówkowych stosowanych w Polsce.

Jeśli chodzi o zagadnienie *obrotu bezgotówkowego w Związku Radzieckim* to poza artykułem Rozmaryna Stefana: Organizacja obrotu bezgotówkowego w ZSRR. Wiadomości Narodowego Banku Polskiego. R. 4, 1948, nr 4 str. 25—30 i nr 5 str. 44—55, nie posiadamy oryginalnego opracowania tego tematu. Zagadnienie spotykane jest natomiast ubocznie w licznych tłumaczeniach z rosyjskiego, poświęconych szerszym tematom finansowym. Został przetłumaczony tylko jeden artykuł wyłącznie poświęcony temu zagadnieniu:

Szabanowa N.: Właściwości i zalety radzieckiego systemu rozrachunku bezgotówkowego. Gosp. plan. R. 6. 1951, nr 6, str. 53—60, tłumaczenie z czasopisma Wopr. ekonom. R. 4. 1951, nr 4, str. 33—45.

Co się tyczy zagadnienia *form i zasad rozrachunków pieniężnych stosowanych w Polsce* to poza wspomnianym wyżej krótkim zestawieniem w książce Michałowskiego i Szałowskiego nie ma właściwie w polskim piśmiennictwie innego omówienia całości zagadnienia. Fragmentarycznie zajmują się nimi:

Kostowski J.: Z zagadnień bankowego inkasa faktur. Wiadomości Narodowego Banku Polskiego. R. 4. 1948, nr 6, str. 36—39.

Strzegocki Kazimierz: Metody organizacji techniki bankowego inkasa faktur. Wiadomości Narodowego Banku Polskiego. R. 5. 1949, nr 3, str. 148—153.

Strzegocki Kazimierz: Metody organizacji techniki bankowego obrotu czekowego. Przegląd Organizacji. R. 19. 1949, nr 2, str. 49—55.

Trzeciak K.: Z techniki obrotu żyrowego. Czasopismo Kas Oszczędności. R. 2. 1948, nr 5, str. 6—7.

Witkowski Z.: Regulacja rozliczeń za dostawy w sektorze państwowym i spółdzielczym. Czasopismo Kas Oszczędności. R. 2. 1948, nr 10, str. 1—4.

O wiele obszerniejsza jest bibliografia dotycząca opracowań *zasad i form rozrachunków w ZSRR*. Istnieje tu zarówno szereg opracowań jak i tłumaczeń. Do oryginalnych należy zaliczyć poza wzmiankowanym wyżej opracowaniem prof. Rozmaryna o organizacji obrotu bezgotówkowego w ZSRR, następujące artykuły:

Blass Bronisław: Organizacja clearingu w Związku Radzieckim. Gosp. plan. R. 2. 1947, nr 9, str. 362—364.

Lindner J.: System rozrachunków w gospodarce narodowej ZSRR. (Opracowane na

podstawie wykładów radzieckiego prof. Skorochodowa). *Finanse*. R. 2. 1951, nr 4, str. 94—104.

Pawłowski L.: *Spółdzielczość spóżywców w ZSRR (gospodarka pieniężna)*. *Spółdzielczy Przegląd Bankowy*. R. 3. 1947, nr 2, str. 137—145.

Weralski M.: *Inkaso bankowe w spółdzielczości ZSRR*. *Przegląd Spółdzielczy*. R. 3. 1950, nr 5—6, str. 291—292.

Z tłumaczeń, które poświęcone są temu zagadnieniu, należy wymienić przede wszystkim dwie broszury:

Krawczuk M. J.: *Organizacja rozrachunków w przemyśle*. Warszawa 1951. Polgos, s. 106.

Rubinsztein J. E.: *Rozliczenia pieniężne przedsiębiorstw socjalistycznych*. Warszawa 1951. Polgos, s. 100.

Pierwsze z wymienionych opracowań cechuje bardziej praktyczne ujęcie tematu, drugie jest bardziej zwarte i usystematyzowane, dzięki czemu lepiej oddaje istotę poszczególnych, omawianych instytucji.

Należy przy tym wspomnieć, że tylko broszura Rubinszteina nawiązuje do zagadnienia obrotu bezgotówkowego.

A. ŻABKO-POTOPOWICZ

Prace monograficzne z zakresu spółdzielni produkcyjnych

Rozwój rolniczej spółdzielczości produkcyjnej — to jedno z kluczowych zagadnień w budowie socjalizmu. „Rewolucja Październikowa — mówi Lenin — postawiła sobie za zadanie... przekazawszy całą ziemię chłopom przebudować gospodarstwo wiejskie na zasadach socjalistycznych“ (Lenin i Stalin: *O spółdzielczości produkcyjnej na wsi*. Warszawa 1949. KiW, str. 5). Wyjście z trudności aprowizacyjnych i zachwianie równowagi pomiędzy tempem rozwoju przemysłu a rolnictwa „polega na przejściu od indywidualnej gospodarki chłopskiej do kolektywnej, do społecznej gospodarki w rolnictwie“ poucza Stalin (*Zagadnienia Leninizmu*. Warszawa 1949. Książka, str. 178).

Rozwój rolniczej spółdzielczości produkcyjnej — to również jedno z kluczowych zagadnień w budowie Polski Socjalistycznej. „Chłopskie spółdzielnie produkcyjne — mówi Prezydent Bierut — stanowią jedyną drogę przejścia drobnotowarowej gospodarki chłopskiej na wyższy system uprawy, odpowiadający nowoczesnym metodom agrotechniki i rosnącym potrzebom szybko uprzemysławiającego się kraju“ (Bolesław Bierut: *Polska na drodze do budownictwa socjalistycznego*. Nowe Drogi, 1950, nr 6, str. 8). Jeszcze w 1948 r. wicemarszałek Sejmu R. Zambrowski stwierdził, że „w warunkach demokracji ludowej spółdzielczość jest jedyną drogą uwolnienia się chłopstwa od wyzysku kapitalistycznego, jedyną drogą powstrzymania

Poza wspomnianymi pracami zagadnienie rozrachunków w ZSRR omawiane jest w następujących tłumaczeniach:

Batyriew W. i Usoskin M.: *System bankowy ZSRR*. Warszawa 1947. *Wiadomości Narodowego Banku Polskiego*, str. 87—113. Błank G. J. i Falkowicz L. A.: *Organizacja gospodarki finansowej przedsiębiorstwa handlowego*. Warszawa 1950. Polgos, s. 18—23.

Jampolskiej S. L.: *Technika operacyjna i rachunkowość w Banku Przemysłowym ZSRR*. Warszawa 1949. Polgos, s. 52—122. Kazarin F. W.: *Finansowanie i kredytowanie powiatowego związku spóżywców*. Warszawa 1950. Polgos, s. 21—53.

Panin A. W. i Chmielew N. N.: *Finanse, rachunkowość i sprawozdawczość w kolchozach*. Warszawa 1950. Polgos, s. 145—150. Usoskin M.: *Kredyt krótkoterminowy w gospodarce narodowej ZSRR*. Warszawa 1950. Polgos, s. 77—97.

Usoskin M.: *Podstawy działalności kredytowej*. Warszawa 1951. Polgos, s. 83—140, 278—286, 348—358, 413—429.

Zestawienie nasze nie obejmuje rozrachunków w obrocie zagranicznym, które posiadają również obszerną literaturę.

Opracował dr Marian Weralski

kapitalistycznego rozwoju wsi, jedyną drogą zharmonizowania indywidualnego interesu chłopca z interesem ogólnopaństwowym“ (Od demokracji ludowej do socjalizmu. Przemówienie wygłoszone na Krajowej Naradzie aktywu PPR dnia 13.VII.1948 r. Warszawa 1948. Książka, str. 31).

Jest rzeczą zrozumiałą, że wobec wagi zagadnienia spółdzielczości produkcyjnej na wsi powstało u nas wiele prac w tym zakresie. Cenne rozprawy, czy to zamieszczone na łamach czasopism, czy też jako samodzielne prace wychodzą spod pióra wicepremiera H. Chełchowskiego i wicemarszałka R. Zambrowskiego. Zaznaczę tu, że w roku ubiegłym ukazała się w „Nowych Drogach“ (nr 3) rozprawa wicepremiera Chełchowskiego pt. *Niektóre aktualne zagadnienia pracy na wsi*, a w „Postępkach Wiedzy Rolniczej“ (nr 1) rozprawa wicemarszałka Zambrowskiego pt. *„Na nowym etapie walki o rozwój spółdzielczości produkcyjnej na wsi“*. Ramy statutowe, w jakich mają działać spółdzielnie produkcyjne, zostały omówione w książce dyr. Tepichta: *O statutach spółdzielni produkcyjnych* (Warszawa 1950. KiW, str. 63), a ostatnio wyszła spod jego pióra praca pt. *Klasa robotnicza w walce o umocnienie sojuszu robotniczo-chłopskiego* (Warszawa 1951. KiW, str. 38).

Zarazem ukazało się w ostatnich czasach kilka szkiców monograficznych spółdzielni produkcyjnych, stanowiących opisy zmagają

o utrwalenie wśród mas chłopskich idei uspołecznienia rolnictwa, akcentujących trudności, przed którymi ona staje i wskazujących na żywotne siły w niej tkwiące; pozwalają one na przezwyciężenie przeszkód i na stałe polepszenie w spółdzielniach produkcyjnych warunków bytowania ich członków. Takimi opisami są krótkie popularne monografie spółdzielni produkcyjnych napisane przez L. Krasuckiego (Zdobycy Chłopska. Jak żyje i pracuje spółdzielnia produkcyjna. Warszawa 1951. KiW, str. 85), T. Chabowską (Spółdzielnia produkcyjna Grochów. Warszawa 1951. KiW, str. 64), Z. Drożdż-Satanowską (Przyszłość w Kulicach. Warszawa 1951. KiW, str. 53) i kilka innych. Ujawniają one w szczególności doniosłą rolę aktywu partyjnego w rozbudowie naszej spółdzielczości i walkę, którą prowadzą przeciw niej kułacy. Do rzędu pierwszych prób zbilansowania wyników pracy w poszczególnych spółdzielniach należy zaliczyć monografię B. Strużka i A. Sara pt. Rolnicza Spółdzielnia Wytwórca w Dąbrowie Słupskiej, zamieszczoną w Sprawach Chłopskich (1950, nr 2, str. 68—104), a poza tym takie przyczynki jak M. Sadulskiego: Jak pracuje R.Z.S. w Wierzbicy, zamieszczony w nrze 11 z 1950 r. Życia Gospodarczego lub J.J. Dąbrowskiego pt. R.Z.S. w Nieczajnie — przykładem dobrej gospodarki — w nrze 16 z 1951 r. tegoż pisma.

Ostatnio ukazała się na półkach księgarskich wyczerpująca monografia jednej z naszych spółdzielni produkcyjnych: Jezierny W., Podgórnicy E., Kowalska J.: Spółdzielnia produkcyjna Biała Nyska. Warszawa 1951. PWR i L, s. 112.

Utrwalanie się u nas spółdzielczości produkcyjnej ułatwia poznanie wyników osiągniętych w tym zakresie w Związku Radzieckim, który na tym jak i na każdym innym odcinku jest dla nas wzorem. Dlatego też zostały dokonane przekłady wielu monografii przodujących kołchozów. Zdobyte gospodarze i ogromny wzrost stopy życiowej są zobrazowane w napisanej z zacięciem publicystycznym książce A. Jeląginowej pt. Kołchoz Czerwony Październik (Warszawa 1950. KiW, str. 191). Analogiczny charakter posiada broszura J. A. Cikoto pt. Jak zmieniło się w ciągu 30 lat życie wsi Awdotino (Warszawa 1949. Spółdz. Wyd. Współpraca, str. 63). Należy wymienić tutaj również książkę Joana Raudseppa, obrazującą zakończoną zwycięstwem walkę chłopów estońskiego o stworzenie kołchozu (J. Raudsepp: Walka o kołchoz. Warszawa 1950. KiW, str. 142).

Ogromne znaczenie dla tych, co zajmują odpowiedzialne stanowiska w naszej spółdzielczości produkcyjnej, dla tych co biorą czynny udział w stawianiu jej zrębów posiada gruntowne poznanie momentów, które zapewniły rozkwit kołchozów radzieckich. Wielką zasługą P. W. R. i L. jest przetłumaczenie i wydanie szeregu cennych radzieckich monografii przodujących kołchozów. Szczególnie wartościową jest książka P. Rakitiańskiego pt. Kołchoz Czerwona Zorza (Warszawa 1951, str. 205), opisująca dzieje i rozwój kołchozu (obwód moskiewski)

o nastawieniu wielostronnym z przewagą kierunku hodowlanego. Jest to jedna z najpoważniejszych i najlepszych prac z tego zakresu. Cenną i ciekawą jest również książka K. Ruskowa dotycząca przodującego kołchozu o nastawieniu wielokierunkowym, położonego w tymże moskiewskim obwodzie (Kołchoz im. Włodzimierza Iljicza. Warszawa 1950, str. 150). Analogiczny temat porusza praca W. Dmitriewa pt. Kołchoz Pokrowskoje (Warszawa 1950, str. 120) i G. Nikołajewoj pt. Kołchoz Traktor (Warszawa 1950, str. 95) dające barwny opis wsi i jej pracy. Pierwszy z nich leży w obwodzie moskiewskim, drugi — w gorkowskim. Wreszcie również o kołchozie z wielokierunkową gospodarką pisze F. Grinko, prezes przodującego kołchozu, leżącego w dalekim altajskim obwodzie (Kołchoz im. Mołotowa, Warszawa 1951, str. 115). Widzimy w szczególności z tej pracy, jak przejście do systemu trawopolnego umożliwiło potężny i trwały rozwój hodowli.

Literatura radziecka dotycząca kołchozów jest bardzo obfita. Dotąd przetłumaczono zaledwie kilka ich monografii, wzbudzających u nas szczególnie duże zainteresowanie. A monografiom takich w ciągu ostatnich kilku lat wydano w Związku Radzieckim znaczną ilość. Powstała nawet cała seria prac pt. Kołchozy naszego kraju. Do niej należą takie monografie jak: A. Babajewa: Kołchoz Progress (Moskwa 1949. Sielchozgiz, str. 95) — opis dużego przodującego kołchozu obwodu woroneżskiego, M. Gusiewa: Kołchoz Paryżskaja Komuna (Moskwa 1949. Sielchozgiz, str. 48) — opis znanego kołchozu o nastawieniu lnianym, leżącego w obwodzie kalinowskim, W. Dżabua: Kołchoz im. Berija (Moskwa 1950, Sielchozgiz, str. 103) — opis wielkiego przodującego kołchozu leżącego w Gruzji. Do szczególnie cennych monografii z interesującego nas zakresu należy książka I. Apalkowa, traktująca o leżącym w obwodzie rostowskim wielokierunkowym przodującym kołchozie (Kołchoz im. Stalina. Moskwa 1951. Sielchozgiz, str. 247). Ciekawą monografię, napisaną przez kilku bohaterów pracy socjalistycznej — członków kołchozu Borec (Bojownik), położonego w obwodzie moskiewskim, stanowi książka pt. Kołchoz wysokich uroжай (Moskwa 1949. Moskowskij Rabociz, str. 120). O innym przodującym kołchozie tejże nazwy i położonym w tymże moskiewskim obwodzie napisał monografię P. Azirkow (Moskwa 1950. Sielchozgiz, str. 72, drugie wydanie). Z prac dotyczących kołchozów położonych daleko od centrum państwa wymienimy tu dwie: S. Danilina: Kołchoz zawiety (przykazania) Iljicza (Moskwa 1949. str. 85) — opis kołchozu leżącego w obwodzie krasnojarskim i bardzo ciekawą książkę S. Siergiejewej pt. Rasszirienije wosproizwodstwa i nakoplenija w kołchozach Czujskoj doliny (Rozszerzenie reprodukcji i akumulacji w kołchozach Czujskiej doliny) (Moskwa 1950. Sielchozgiz, str. 344) — obwód frunzeński — dzieło wykraczające już poza ramy właściwej monografii kołchozu.

Wykaz czasopism i ich skrótów uwzględnianych w Przeglądzie Bibliograficznym Wydawnictw Gospodarczych w r. 1952

Czasopisma polskie

Architektura	Archit.
Bezpieczeństwo i Higiena Pracy	Bezp. Hig. Pracy
Bibliotekarz	Bibliotekarz
Biuletyn Banku Inwestycyjnego	Biul. Banku Inw.
Biuletyn Instytutu Bibliograficznego	Biul. Inst. Bibliograf.
Biuletyn Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego	Biul. PKPG
Cement Wapno Gips	Cement Wapno Gips
Drobna Wytwórczość	Drob. Wytw.
Drognictwo	Drognictwo
Ekonomika i Organizacja Pracy	Ekon. Org. Pracy
Ekonomista	Ekonomista
Energetyka	Energet.
Finanse	Finanse
Gaz, Woda, Technika Sanitarna	Gaz Woda
Gazeta Cukrownicza	Gaz. cukrown.
Gazeta Handlowa	Gaz. handl.
Gospodarka Górnicza	Gosp. górn.
Gospodarka Materiałowa	Gosp. mater.
Gospodarka Mięsna	Gosp. mięsna
Gospodarka Planowa	Gosp. plan.
Gospodarka Rybna	Gosp. rybna
Gospodarka Wodna	Gosp. wodna
Gospodarka Zbożowa	Gosp. zboż.
Horyzonty Techniki	Horyz. Techn.
Hutnik	Hutnik
Inwestycje i Budownictwo	Inw. i Budown.
Las Polski	Las pol.
Łączność	Łączność
Materiały Budowlane	Mater. budowl.
Mechanizacja i Elektryfikacja Rolnictwa	Mechaniz. Elektryf. Roln.
Miasto	Miasto
Motoryzacja	Motoryzacja
Myśl Filozoficzna	Myśl filozof.
Nafta	Nafta
Nowe Czasy	Nowe Czasy
Nowe Drogi	Nowe Drogi
Nowe Książki	Nowe Książki
Odzież	Odzież
O trwały pokój, o demokrację ludową	O trwały pokój
Państwo i Prawo	Państwo i Prawo
Poradnik Mleczarski i Jaczarski	Porad. mlec. jajcz.
Postępy Wiedzy Rolniczej	Postępy Wiedz. roln.
Przegląd Biblioteczny	Prz. bibliot.
Przegląd Budowlany	Prz. budowl.
Przegląd Elektrotechniczny	Prz. elektrot.
Przegląd Górniczy	Prz. górn.
Przegląd Hodowlany	Prz. hodowl.
Przegląd Kolejowy	Prz. kolej.
Przegląd Komunikacyjny	Prz. komunik.
Przegląd Nauk Historycznych i Społecznych	Prz. Nauk hist. i społ.
Przegląd Ogrodniczy	Prz. ogrodn.
Przegląd Papierniczy	Prz. papiern.
Przegląd Pocztowy	Prz. poczt.
Przegląd Rolniczy	Prz. roln.
Przegląd Skórzany	Prz. skórz.
Przegląd Techniczny	Prz. techn.
Przegląd Telekomunikacyjny	Prz. telekom.
Przegląd Ubezpieczeń Społecznych	Prz. Ubezpie. społ.
Przegląd Ustawodawstwa Gospodarczego	Prz. Ust. gosp.
Przegląd Zachodni	Prz. zach.
Przegląd Zagadnień Socjalnych	Prz. Zag. soc.
Przegląd Związkowy	Prz. związk.
Przemysł Chemiczny	Przem. chem.
Przemysł Drzewny	Przem. drzewny

Przemysł Rolny i Spożywczy	Przem. rolny
Przemysł Włókienniczy	Przem. włókien.
Przyjaciel przy Pracy	Przyjaciel przy Pracy
Przyjaźń	Przyjaźń
Rachunkowość	Rachunkowość
Rada Narodowa	Rada Narodowa
Rolnik Spółdzielca	Rolnik Spółdz.
Rzemieślnik	Rzem.
Spółdzielnia Produkcyjna	Spółdz. produkcyjna
Sprawy Chłopskie	Sprawy chłopskie
Sprawy Międzynarodowe	Sprawy międzynar.
Sylwan	Sylwan
Szkło i Ceramika	Szkło i Ceramika
Szkoła Zawodowa	Szkoła zaw.
Technika i Gospodarka Morska	Techn. Gosp. mors.
Technika Motoryzacyjna	Techn. motoryz.
Transport	Transp.
Wiadomości Górnicze	Wiad. górn.
Wiadomości Hutnicze	Wiad. hutn.
Wiadomości PKN	Wiad. PKN
Wiadomości Statystyczne Głównego Urzędu Statystycznego	Wiad. statyst. GUS
Wiadomości Telekomunikacyjne	Wiad. telekom.
Wiadomości Ubezpieczeniowe	Wiad. ubezpie.
Wiedza i Życie	Wiedza i Życie
Zagadnienia Inwestycyjne w świetle prasy i literatury ekonomicznej zagranicą	Zagadnienia Inw. w świetle prasy i lit. ekon. zagr.
Zeszyty Ekonomiczne „Nowych Dróg”	Zesz. ekonom. „Nowych Dróg”
Zeszyty Filozoficzne „Nowych Dróg”	Zesz. filozof. „Nowych Dróg”
Zeszyty Historyczne „Nowych Dróg”	Zesz. hist. „Nowych Dróg”
Życie Gospodarcze	Życie gosp.
Życie Nauki	Życie Nauki
Życie Partii	Życie Partii
Żywnienie Zbiorowe	Żywnienie zbior.

Czasopisma radzieckie

Awtomobilnaja i traktornaja promyszlennost'	Awtom. traktornaja promyszl.
Bolszewik	Bolszewik
Dokłady Akademii Nauk SSSR	Dokłady Akad. nauk SSSR
Elektricestwo	Elektricestwo
Gornyj żurnal	Gorn. ż.
Gorodskoje chozjajstwo Moskwy	Gorod. choz. Moskwy
Izwestia Akademii Nauk SSSR	Izw. Akad. nauk SSSR
otdelenie ekonomiki i prawa sieria geograficzeskaja	otd. ekon. prawa sier. geogr.
Kołchoznoje proizwodstwo	Kołchozn. proizw.
Legkaja promyszlennost'	Legk. promyszl.
Lesnaja promyszlennost'	Lesn. choz.
Lesnoje chozjajstwo	Lesn. choz.
Maszinnno-traktornaja stanca	Maszinn. traktornaja stanc.
Miasnaja industria SSSR	Miasn. industr.
Mołocznoj promyszlennost'	Mołocz. promyszl.
Płanowoj chozjajstwo	Płan. choz.
Proficjonalnyje sojuzy	Profies. sojuzy
Promyslennaja eniergetika	Promyszl. energ.
Rybnoje chozjajstwo	Rybn. choz.
Sacharnaja promyszlennost'	Sacharn. promyszl.
Socjalistyczskoje sielskoje chozjajstwo	Socjalist. sielsk. choz.
Sowietskaja Kniga	Sowiet. kniga

Sowietskoje gosudarstwo i prawo	Sowiet. gosud. prawo	Der Handel	Handel
Tiekstilnaja promyslnost'	Tekstil. promysl.	Informationsdienst - Deutsche Demokratische Republik	Informationsdienst DDR.
Ugol	Ugol	Die Lebensmittel-Industrie	Lebensmittel - Industrie
Wiestnik statistiki	Wiestn. statist.	Neue Welt	Neue Welt
Wnieszniaja torgowla	Wnieszn. torg.	Statistische Praxis	Statist. Praxis
Woprosy ekonomiki	Wopr. ekonom.	Der Verkehr	Verkehr
Woprosy filozofii	Wopr. filozof.	Weg und Ziel	Weg u. Ziel.
Woprosy istorii	Wopr. istorii	Die Wirtschaft	Wirtschaft
W pomoszcz profsojuznomu aktiwu	W pomoszcz profsojuz. aktiwu		
Žiliszczno-kommunalnoje chozjajstwo	Žiliszczno - kommun. choz.	Czasopisma czechosłowackie	
Czasopisma Niemieckiej Republiki Demokratycznej		Drużstewni Nowiny	Drużst. Now.
Die Arbeit	Arbeit	Hospodarz	Hospodarz
Arbeit und Sozialfürsorge	Arbeit u. Soz.fürsorge	Interagra	Interagra
Deutsche Finanzwirtschaft	Finanzwirtschaft	Nowa Myśl	Nowa Myśl
Demokratischer Aufbau	Dem. Aufbau	Planowane Hospodarzstwi	Plan. Hosp.
Einheit	Einheit	Statisticky obzor	Statist. obzor
Forstwirtschaft und Holzwirtschaft	Forst u. Holzwirtschaft	Twar	Twar
		Tworba	Tworba

Skróty nazw Instytucji Wydawniczych

BN	— Biblioteka Narodowa	PZWS	— Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych
BNIB	— „ „ „ Instytut Bibliograficzny	PINGW	— Państwowy Instytut Naukowy Gospodarstwa Wiejskiego
Czyt.	— Czytelnik	PIW	— Państwowy Instytut Wydawniczy
CRZZ	— Centralna Rada Związków Zawodowych	PISM	— Polski Instytut Spraw Międzynarodowych
Gosp. Inst. Wyd.	— Gospodarczy Instytut Wydawniczy	PKN	— Polski Komitet Normalizacyjny
IZ	— Instytut Zachodni	PTE	— Polskie Towarzystwo Ekonomiczne
KC PZPR	— Komitet Centralny Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej	Polgos	— Polskie Wydawnictwa Gospodarcze
K i W	— Książka i Wiedza	PW	— Prasa Wojskowa
LSW	— Ludowa Spółdzielnia Wydawnicza	RIW	— Radiowy Instytut Wydawniczy
ŁTN	— Łódzkie Towarzystwo Naukowe	WK	— Wydawnictwa Komunikacyjne
MON	— Ministerstwo Obrony Narodowej	Wyd. MP i OS	— Wydawnictwa Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej
NOT	— Naczelna Organizacja Techniczna	ZSch	— Związek Samopomocy Chłopskiej
OSS	— Wydawnictwo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich	ZUS	— Zakład Ubezpieczeń Społecznych
PKPG	— Państwowa Komisja Planowania Gospodarczego		
PWSZ	— Państwowe Wydawnictwa Szkolenia Zawodowego	*	— gwiazdka pomiędzy nr pozycji a nazwiskiem autora, bądź tytułem pozycji oznacza pozycję książkową.
PWT	— Państwowe Wydawnictwa Techniczne	(1)	— oznacza wydawnictwo zastrzeżone „tylko do użytku służbowego“ a dostępne tylko w większych bibliotekach
PWR i L	— Państwowe Wydawnictwo Rolnicze i Leśne		
PWN	— Państwowe Wydawnictwo Naukowe		

K O M U N I K A T

Zawiadamiamy, że pojedyncze numery naszego czasopisma można nabywać w kioskach PPK „RUCH“, znajdujących się w niżej wymienionych urzędach, instytucjach itp.:

KC PZPR — Warszawa, Al. Stalina 9.
 Sejm — Warszawa, ul. Wiejska 4/6/8.
 PKPG — Warszawa, Pl. Trzech Krzyży 5.
 Bank Inwestycyjny — Warszawa, Al. Jerozolimskie 7.
 Sady — Warszawa, Al. Gen. Świerczewskiego.
 Dom Akademicki — Warszawa, Pl. Narutowicza.
 Kiosk Dworcowy — Warszawa Główna.

oraz

Międzynar. Klub Prasy — Warszawa, Plac Unii Lubelskiej.
 Międzynar. Klub Prasy — Warszawa, ul. Nowy Świat 17.
 Międzynar. Klub Prasy — Warszawa-Zoliborz, Plac Wilsona.

POLSKIE WYDAWNICTWA GOSPODARCZE

Konstytucja Polskiej Rzeczypospolitej ludowej	1
Od Redakcji — O zadaniach bieżącej bibliografii nauk ekonomicznych	2
Ksawery Świerkowski — Jak korzystać z bibliografii	3

BIBLIOGRAFIA

I. Marksizm-leninizm	5
II. Ekonomia polityczna	6
III. Historia	7
IV. Geografia	9
V. Budownictwo socjalistyczne	10
VI. Polityka i gospodarka światowa	13
VII. Planowanie gospodarki narodowej	16
VIII. Ustawodawstwo	16
IX. Statystyka	17
X. Rachunkowość	18
XI. Finanse	20
XII. Praca	22
XIII. Przemysł	28
XIV. Rolnictwo i Leśnictwo	34
XV. Transport	38
XVI. Handel i żywienie zbiorowe	39
XVII. Zagadnienia komunalne. Gospodarka mieszka.	42
XVIII. Szkolenie zawodowe	43
XIX. Bibliografia. Encyklopedie. Słowniki	43

OMÓWIENIA, SPRAWOZDANIA, ZESTAWIENIA BIBLIOGRAFICZNE

Stefan Buczkowski — Przegląd ważniejszych wydawnictw książkowych w r. 1951	45
B. S. — Budżet państwa socjalistycznego. Prace prof. N. N. Rowińskiego o budżecie państwowym ZSRR	48
Z. J. — Uwagi o książce M. Usoskina pt. Podstawy działalności kredytowej	49
Marian Weralski — Rozrachunki pieniężne w przedsiębiorstwie — Obrót bezgotówkowy. Zestawienie bibliograficzne	50
Antoni Żabko-Potopowicz — Prace monograficzne z zakresu spółdzielni produkcyjnych	52
Wykaz czasopism i ich skrótów uwzględnionych w Przeglądzie Bibliograficznym Wydawnictw Gospodarczych w r. 1952	54
Skróty nazw instytucji wydawniczych	56

Do niniejszego zeszytu dołącza się skorowidz rzeczowy oraz wykaz czasopism uwzględnionych w roczniku V Przeglądu Bibliograficznego Wyd. Gosp. za 1951 r.

Cena 10 zł

PRZEGLĄD BIBLIOGRAFICZNY WYDAWNICTW
GOSPODARCZYCH

Opracowuje Kolegium Redakcyjne. Nacz. Redaktor Mieczysław Gutkowski. Adres redakcji: Warszawa, ul. Nowy Świat 49, Gmach Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego, parter. Tel. 706-02 w godz. 11—13. Sekretariat czynny jest codziennie w godz. 12—16. Nacz. Redaktor przyjmuje w poniedziałki i piątki w godz. 18—19. Konsultacje z czytelnikami: poniedziałki, środy i piątki w godz. 18—20.

Polskie Wydawnictwa Gospodarcze, Przedsiębiorstwo Państwowe, Warszawa, ul. Poznańska 15, tel. 7-36-46.

Kolportaż i prenumerata: PPK „Ruch”, Warszawa, ul. Srebrna 12. Konto w PKO — I, 18119/110 P. B.

Cena pojedynczego egzemplarza: zł 10 prenumerata półroczna zł 30, roczna zł 60.

Zamówienie PWG Nr TC₁ — P/C — 46/52 z dn. 16.I.52 r. Podpisano do druku 20.II.52 r.
Druk ukończono 27.II.52. Nakład 1500 + 55 egz. Papier druk. sat. kl. VII, 60 g 61×86.
Zakłady Graficzne i Wydawn. „Dom Słowa Polskiego”. Zam. 190. 3-B-11262.